

**UCHWAŁA NR XXXVII/303/2017
RADY POWIATU TARNOGÓRSKIEGO**

z dnia 30 maja 2017 r.

w sprawie przyjęcia informacji o stanie bezpieczeństwa sanitarnego Powiatu Tarnogórskiego za rok 2016

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 2, art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (tekst jednolity: Dz. U. z 2016r. poz. 814 z późn. zm.¹⁾), w związku z art. 12a ust. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity: Dz. U. z 2015r. poz. 1412)

**Rada Powiatu
uchwała:**

§ 1. Przyjmuje się informację o stanie bezpieczeństwa sanitarnego Powiatu Tarnogórskiego za rok 2016, w treści określonej w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Tarnogórskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

§ 4. Uchwała podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

Przewodniczący Rady Powiatu

Adam Chmiel

¹⁾Przepisy wprowadzające zmiany opublikowano: Dz.U. z 2016r. poz. 1579, poz. 1948, z 2017r. poz. 730

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu tarnogórskiego za rok 2016

Bytom 2017

SZANOWNI PAŃSTWO

Mam przyjemność przekazać na Państwa ręce „Informację o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu tarnogórskiego za rok 2016”. Dokument ten przygotowywany jest corocznie przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu na podstawie informacji uzyskanych w trakcie wykonywania czynności kontrolnych w ramach bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

Zdrowie człowieka zależy od wielu wzajemnie powiązanych czynników, wśród których wyróżnia się styl życia, środowisko naturalne i stworzone przez człowieka oraz społeczne życia, pracy, nauki, a także działania placówek leczniczych. To właśnie styl życia człowieka, w blisko 50% determinuje zachowanie zdrowia i dobrą kondycję psychofizyczną.

Zadaniem Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest jak najszybsze identyfikowanie niepożądanych zjawisk wpływających na zdrowie człowieka.

Prowadzenie systematycznych badań oraz dokonywanie okresowych ocen stanu sanitarnego umożliwia monitorowanie sytuacji epidemiologicznej i sanitarnej oraz podejmowanie niezbędnych działań interwencyjnych. Z analiz porównawczych w stosunku do lat poprzednich wynika, że stan bezpieczeństwa sanitarnego miast stale poprawia się, stwierdzane są jednak nadal negatywne zjawiska sanitarno-higieniczne wymagające podjęcia działań zarówno ze strony podmiotów gospodarczych jak i władz samorządowych i administracyjnych.

Działalność restrykcyjno-kontrolna nie jest jedyną domeną działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Podejmowane są również inicjatywy mające na celu zachęcenie mieszkańców do dbania o zdrowie swoje i najbliższych poprzez kształtowanie prawidłowych nawyków prozdrowotnych oraz eliminowanie zachowań ryzykownych, a także stworzenie bezpiecznych warunków życia, nauki i pracy.

Mam nadzieję że przedstawiony Państwu raport będzie podstawą do wyciągnięcia wniosków i podjęcia działań, które pozwolą na dalszą poprawę zdrowia publicznego w powiecie tarnogórskim. Ufam, iż zaprezentowana ocena upewni Państwa co do tego, że Państwowa Inspekcja Sanitarna pełni swoje zadania w sposób profesjonalny i rzetelny, zapewniając Nam wszystkim bezpieczeństwo sanitarne.

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Bytomiu

mgr Jolanta Wąsowska

Spis treści:

I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych.....	5
1. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych.....	5
2. Szczepienia ochronne – analiza wykonawstwa szczepień ochronnych.....	7
3. System telefonicznego powiadamiania alarmowego.....	8
Wnioski.....	8
II. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą.....	10
1. Stan sanitarny szpitali.....	10
2. Stan sanitarny zakładu pielęgnacyjno – opiekuńczego.....	11
3. Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych.....	11
4. Stan sanitarny praktyk zawodowych lekarzy.....	13
5. Stan sanitarny praktyk zawodowych pielęgniarek	14
Wnioski.....	14
Stan sanitarny zakładów branży spożywczej, jakość zdrowotna żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.....	15
III.	
1. Stan sanitarno-higieniczny i techniczny zakładów	18
2. Jakość zdrowotna środków spożywczych, przedmiotów użytku i próbek sanitarnych....	20
3. Piekarnie.....	20
4. Działania doraźne w ramach systemu RASFF/RAPEX.....	21
5. Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz kosmetykami.....	21
6. Akcje.....	21
7. Interwencje.....	25
Wnioski.....	26
IV. Jakość wody przeznaczonej do spożycia wody ciepłej oraz wody do kąpieli	27
1. Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w nadzorowanych urządzeniach zaopatrywania w wodę.....	27
2. Ocena jakości wody w pływalniach i innych obiektach wyposażonych w niecki basenowe oraz w miejscach wykorzystywanych do kąpieli.....	35
3. Ocena jakości wody ciepłej w zakresie obecności bakterii legionella w budynkach zamieszkania zbiorowego, zakładach opieki zdrowotnej zamkniętej.....	36
V. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej.....	37
1. Domy pomocy społecznej.....	38
2. Hotele i obiekty świadczące usługi hotelarskie.....	39

3.	Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu oraz zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z w/w usług.....	39
4.	Dworce kolejowe i autobusowe.....	40
5.	Port lotniczy.....	40
6.	Ustępy publiczne.....	41
7.	Baseny kąpielowe.....	41
8.	Składowiska odpadów komunalnych.....	41
9.	Akcje i współpraca z innymi jednostkami i podmiotami.....	42
10.	Interwencje.....	42
	Wnioski.....	43
VI.	Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych.....	44
1.	Stan sanitarny placówek oświatowo – wychowawczych.....	45
2.	Nadzór nad warunkami higieny pracy ucznia.....	49
3.	Profilaktyczna opieka zdrowotna.....	51
4.	Ocena wypoczynku dzieci i młodzieży.....	51
5.	Interwencje.....	52
	Wnioski.....	52
VII.	Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy.....	53
1.	Ocena realizacji wymagań higienicznych i zdrowotnych w zakładach pracy.....	53
2.	Nadzór nad środkami zastępczymi.....	59
3.	Choroby zawodowe.....	60
4.	Interwencje	61
	Wnioski.....	61
VIII.	Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny.....	63
IX.	Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.....	68
X.	Działalność laboratoryjna.....	84
XI.	Podsumowanie.....	86

I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

1. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych

W ramach nadzoru nad chorobami zakaźnymi w 2016 roku na terenie powiatu tarnogórskiego przeprowadzono łącznie 952 wywiady epidemiologiczne w ogniskach chorób zakaźnych.

Ilość przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych wzrosła porównaniu do roku ubiegłego o 62.

Na podstawie analizy zachorowań na choroby zakaźne w 2016 r. w porównaniu z rokiem 2015 zaobserwowano wzrost liczby zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby.

W 2016 roku zarejestrowano ogółem 36 przypadków zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby tj. o 12 zachorowań więcej niż w ubiegłym roku. W ogólnej liczbie wirusowego zapalenia wątroby zarejestrowano 26 zachorowań na przewlekłe i bliżej nieokreślone wzw typu B, 10 zachorowań na wzw typu C. Wzrost nastąpił w liczbie zachorowań na przewlekłe i bliżej nieokreślone wzw typu B o 17 przypadków, natomiast spadek wzw typu C o 3 przypadki.

Nie rejestrowano przypadków zachorowań na wzw typu A oraz ostre wzw typu B.

W grupie chorób szerzących się drogą pokarmową w 2016r. zarejestrowano 38 przypadków zatruc pokarmowych wywołanych pałeczką *Salmonella* – o 6 przypadków więcej niż w roku poprzednim, nie rejestrowano natomiast przypadków zakażenia pozajelitowego wywołanego przez pałeczki *Salmonella*.

Zarejestrowano także 101 przypadków innych bakteryjnych zakażeń jelitowych (wzrost o 48 przypadków), 177 przypadków innych bakteryjnych zatruc pokarmowych (spadek o 30 przypadków), 95 przypadków biegunek o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu (spadek o 27 przypadków), 279 przypadków wirusowych zakażeń jelitowych (wzrost o 15 przypadków).

Wśród innych bakteryjnych zakażeń jelitowych dominującym czynnikiem etiologicznym było *Clostridium difficile*. W 2016 roku zarejestrowano 88 przypadków zakażeń wywołanych tym patogenem, to jest o 37 przypadków więcej niż w roku 2015. Wzrost liczby zarejestrowanych zakażeń wynika z powszechnie stosowanej przez szpitale diagnostyki w kierunku wykrywania *Clostridium difficile*.

Nadal obserwowana jest duża liczba zarejestrowanych przypadków innych bakteryjnych zatruc pokarmowych nieokreślonych, wirusowych zakażeń jelitowych nieokreślonych oraz biegunki o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu, który jest związany z tendencją ograniczania przez szpitale badań diagnostycznych mających na celu identyfikację czynnika etiologicznego.

W 2016 r. na terenie powiatu tarnogórskiego wystąpiło 8 ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową, w których łącznie narażone były 203 osoby, zachorowały 54 osoby, w 2 przypadkach nastąpił zgon pacjentów z powodu chorób zasadniczych. Porównując do roku ubiegłego ilość ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową spadła o 2 ogniska.

Ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową wystąpiły w :

- oddziałach szpitalnych - 5 ognisk, narażone były łącznie 162 osoby, zachorowało 16 osób.

We wszystkich ogniskach czynnikiem etiologicznym zachorowań było *Clostridium difficile*,

- ośrodka wypoczynkowym, gdzie zorganizowano przyjęcie urodzinowe – 1 ognisko, narażonych było 19 osób, zachorowało 16 osób. Podejrzany nośnikiem zatrucia były nuggetsy z kurczaka oraz tort – pobrane do badania próby nie wykazały obecności drobnoustrojów chorobotwórczych. Czynnika etiologicznego nie ustalono, zachorowania zakwalifikowano jako wirusowe zakażenia jelit nie określone,

- mieszkaniach prywatnych – 2 ogniska, narażone były łącznie 22 osoby, zachorowały 22 osoby, zakażeń bezobjawowych nie było. W ogniskach czynnikiem etiologicznym zachorowań była Salmonella z grupy D typ enteritidis. W jednym ognisku potwierdzonym nośnikiem zakażenia był tort z kremem na bazie surowych żółtek, w drugim ognisku nośnika zakażeń nie potwierdzono.

W grupie chorób wieku dziecięcego zanotowano spadek liczby zachorowań na następujące choroby :

- krztusiec – 9 przypadków (spadek o 13 zachorowań),
- świnka – 6 przypadków (spadek o 2 zachorowania),
- ospa wietrzna – 650 przypadków (spadek o 393 zachorowania),
- różyczka - 2 przypadki (spadek o 2 zachorowania),

natomiast zaobserwowano wzrost zachorowań na płonicę – 108 przypadków (wzrost o 35 zachorowań).

Nie zarejestrowano przypadków zachorowań na odrę.

Liczba zachorowań na boreliozę wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim o 36 przypadków, zarejestrowano 84 zachorowania.

Zanotowano 34 przypadki szczepienia przeciwko wściekliźnie osób narażonych na zachorowanie na skutek pokąsania przez zwierzęta – o 12 przypadków więcej w porównaniu z rokiem ubiegłym.

W grupie zapaleń opon mózgowych i mózgu zarejestrowano 9 przypadków zachorowań na wirusowe zapalenie opon mózgowych (wzrost o 7 przypadków), 4 przypadki zachorowania na bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu (wzrost o 1 przypadek), 1 przypadek zachorowania na zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone (tak jak w ubiegłym roku).

Nie notowano przypadków zapalenia opon mózgowych wywołanych przez *Neisseria meningitidis*, *Streptococcus pneumoniae* oraz *Haemophilus influenzae*.

W ilości zachorowań na gruźlicę obserwowana jest od 2009 roku tendencja spadkowa, w 2016r. zarejestrowano 23 zachorowania, to jest o 3 przypadki mniej niż w roku poprzednim.

W każdym przypadku zgłoszenia podejrzenia lub zachorowania na gruźlicę przeprowadzono dochodzenie epidemiologiczne. Osoby chore pouczono o przestrzeganiu higieny osobistej i otoczenia oraz konieczności kontynuacji leczenia, natomiast osoby z kontaktu z chorym objęto nadzorem epidemiologicznym.

W zakresie prowadzonego nadzoru kontynuowana jest współpraca ze specjalistycznymi placówkami właściwymi w zakresie leczenia gruźlicy i chorób płuc, celem prawidłowego opracowania ognisk zachorowań na gruźlicę oraz prowadzeniem nadzoru nad leczeniem chorych i badaniem osób z kontaktu.

W roku 2016 zaobserwowano wzrost liczby zgłoszonych podejrzeń zachorowań na gripę, tj. z 1200 przypadków w roku 2015 do 1301 przypadków w roku 2016. Wzrost liczby

zarejestrowanych przypadków może być spowodowany poprawą zgłaszalności zachorowań przez podmioty lecznicze w stosunku do lat poprzednich.

W 2016 roku zarejestrowano 10 przypadków grypy, potwierdzonych badaniami wirusologicznymi, to jest o 9 więcej niż w roku poprzednim

Ilość osób zaszczepionych przeciwko grypie sezonowej spadła w 2016 roku o 145 w porównaniu z rokiem poprzednim. Zaszczepione zostały 2024 osoby.

W 2016 roku nie rejestrowano zachorowań na inwazyjną chorobę meningokokową. Niska zapadalność szczególnie w grupie młodzieży spowodowana jest między innymi większą świadomością społeczeństwa w zakresie inwazyjnej choroby meningokokowej, szczepieniami przeciwko meningokokom grupy C i B.

Na terenie powiatu tarnogórskiego w 2016 roku przeciwko meningokokom ogółem zaszczepione zostały 64 osoby, to jest o 1 osoba mniej niż w roku poprzednim.

W 2016r. nie zarejestrowano przypadków inwazyjnej choroby wywołanej przez *Haemophilus influenzae* oraz *Streptococcus pneumoniae*.

Zarejestrowano także 5 przypadków róży - o 1 przypadek więcej niż w roku poprzednim.

W 2016 roku zarejestrowano również 1 przypadek lambliozy (tak jak w 2015r.), 4 przypadki nowo wykrytego zakażenia HIV (tak jak w 2015r.), 2 przypadki kiły (o 1 więcej niż w 2015r.), 1 przypadek listeriozy, a także 1 przypadek gorączki Denga.

W 2016r. w szpitalach na terenie powiatu tarnogórskiego wystąpiło 5 ognisk zakażeń szpitalnych, to jest o 1 więcej niż w roku poprzednim.

Łącznie ogniska objęły 16 pacjentów, nie było zakażeń wśród pracowników medycznych. Nie odnotowano przypadków zgonu z powodu zakażenia, zgony 2 pacjentów nastąpiły z powodu choroby zasadniczej.

Były to ogniska zakażeń szerzących się drogą pokarmową, wywołane przez *Clostridium difficile*.

We wszystkich przypadkach ognisk zakażeń szpitalnych przeprowadzone zostały kontrole. Działania epidemiologiczne mające na celu wygaszenie ogniska prowadzone były we współpracy z działającymi w szpitalach zespołami kontroli zakażeń szpitalnych.

W zakresie prowadzonej działalności przeciwepidemicznej w 2016r. nie zarejestrowano interwencji.

W 2016 roku w ramach prowadzonego nadzoru nad środkami zastępczymi na terenie powiatu tarnogórskiego pozyskiwano informacje o podejrzeniach zatruc środkami zastępczymi z nadzorowanych podmiotów leczniczych.

W analizowanym okresie zarejestrowano 21 przypadków podejrzenia zatruc środkami zastępczymi.

2. Szczepienia ochronne – analiza wykonawstwa szczepień ochronnych

W 2016 roku na terenie powiatu tarnogórskiego sprawowano nadzór nad 40 punktami szczepień. Skontrolowano 38 punktów szczepień, przeprowadzając 56 kontroli.

Kontrole podległych punktów szczepień przeprowadzono w zakresie oceny wykonawstwa szczepień ochronnych, prowadzenia dokumentacji oraz gospodarki preparatami szczepionkowymi.

Z przeprowadzonych kontroli sanitarnych w punktach szczepień wynika, że szczepienia ochronne obowiązkowe i zalecane u dzieci, młodzieży i osób dorosłych wykonywane są zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych.

Dzieci i młodzież wzywana jest do szczepień systematycznie i na bieżąco.

Dzieci ze środowisk opornych, które nie zgłaszają się w wyznaczonym terminie do szczepienia, bądź w ogóle nie realizują obowiązku szczepień ochronnych zgłaszane są wraz z rodzicami lub opiekunami prawnymi przez poradnię imiennie do PSSE w Bytomiu.

W 2016r. poradnia POZ zgłosiła 49 dzieci oraz 84 rodziców uchylających się od poddania dzieci szczepieniom ochronnym.

PPIS w Bytomiu wystosował 10 wezwań zobowiązujących rodziców bądź opiekunów prawnych tych dzieci do zgłoszenia się do Poradni POZ w celu kontynuacji zaległych szczepień.

Ponadto PPIS w Bytomiu w związku z niedopełnieniem obowiązku poddania dziecka szczepieniom ochronnym wydał 1 tytuł wykonawczy i 1 wniosek do wojewody celem wszczęcia egzekucji administracyjnej.

Na podstawie rocznych sprawozdań ze szczepień ochronnych oraz z przeprowadzonej analizy wykonawstwa szczepień ochronnych za rok 2016 wynika, że obowiązkowe szczepienia ochronne u dzieci i młodzieży podlegającej do szczepień w analizowanym okresie zostały wykonane w stopniu dobrym. Nadal jednak obserwuje się nieznaczny spadek wykonawstwa szczepień ochronnych u dzieci i młodzieży. Jest on spowodowany występowaniem środowisk opornych, brakiem złożonej deklaracji do poradni POZ.

3. System telefonicznego powiadamiania alarmowego

W ramach systemu telefonicznego powiadamiania alarmowego w sytuacjach szczególnego zagrożenia prowadzone są całodobowe dyżury pod telefonem.

Numer telefonu alarmowego udostępniony jest placówkom służby zdrowia celem umożliwienia bezpośredniego kontaktu i powiadomienia o podejrzeniach zachorowań, wymagających podjęcia niezwłocznych działań przeciwepidemicznych, w szczególności inwazyjnej choroby meningokokowej w dni robocze poza godzinami pracy i w dni wolne od pracy.

Wnioski:

1. Podsumowując prowadzony w 2016 roku nadzór epidemiologiczny nad zachorowaniami na choroby zakaźne stwierdzono, że istotnym problemem epidemiologicznym na terenie działalności PPIS w Bytomiu w analizowanym okresie było, tak jak w latach poprzednich, występowanie w podmiotach leczniczych ognisk zakażeń szpitalnych, a w szczególności ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową. Sytuacja ta wymaga kontynuowania ścisłej współpracy z zespołami kontroli zakażeń szpitalnych w celu szybkiego pozyskiwania informacji o podejrzeniu wystąpienia ogniska oraz niezwłocznego wdrożenia działań przeciwepidemicznych.

2. Pomimo działań podejmowanych ze strony poradni POZ, jak również PPIS w Bytomiu problemem pozostają nadal osoby uchylające się od szczepień ochronnych. W roku 2016 wdrożono procedurę wszczęcia postępowania egzekucyjnego w stosunku do rodziców, którzy nie realizują obowiązku szczepień ochronnych swoich dzieci.

II. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą

1. Stan sanitarny szpitali

W 2016 roku sprawowano nadzór sanitarny nad 4 szpitalami na terenie powiatu tarnogórskiego:

- Zakon Posługujących Chorym OO. Kamilianie w Tarnowskich Górach, ul. Bytomska 22,
- NZOZ Zakład Pulmonologii w Tarnowskich Górach, ul. Lipowa 3,
- SP ZOZ „REPTY” Górnośląskie Centrum Rehabilitacji im. Gen. J. Ziętki w Tarnowskich Górach, ul. Śniadeckiego 1
- Ośrodek Leczniczo-Rehabilitacyjny „Pałac Kamieniec” Sp. z o.o. ul. Polna 2, Kamieniec, 42-674 Zbrosławice, w skład którego wchodzi 2 obiekty.

Wszystkie szpitale zostały skontrolowane.

W nadzorowanych szpitalach łącznie przeprowadzono 13 kontroli, ponadto przeprowadzono 3 kontrole w szpitalu będącym pod nadzorem ŚPWIS w związku z wystąpieniem ognisk zakażeń szpitalnych.

Mandatów karnych nie nałożono.

W związku ze stwierdzonymi uchybieniami sanitarno – higienicznymi wydano 1 decyzję nakazującą terminową, która dotyczyła poprawy stanu sanitarno – higienicznego obiektu, tj. malowania i usunięcia zagrzybienia i zacieków w pomieszczeniach, odnowienia drzwi wejściowych do sal chorych i pomieszczeń higieniczno-sanitarnych, odnowienia szaf służących do przechowywania odzieży pacjentów w salach chorych, uzupełnienia ubytków tynku i ubytków w okafelkowaniu ścian w pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym, wymiany zniszczonych płytek podłogowych, wymiany uszkodzonej baterii przy umywalce. Decyzja jest w trakcie realizacji. Na wniosek strony PPIS w Bytomiu wydał 1 decyzję zmieniającą termin wykonania zarządzeń ujętych w uprzednio wydanej decyzji.

Pranie bielizny szpitalnej odbywa się w 3 przypadkach w pralniach zewnętrznych na podstawie zawartej umowy, w 1 przypadku w pralni zlokalizowanej na terenie obiektu.

W oddziałach szpitalnych brudna bielizna gromadzona jest w workach płóciennych lub foliowych umieszczanych na stelażach lub w zamykanych pojemnikach i składowana przed przekazaniem do pralni w brudownikach lub magazynach brudnej bielizny.

Czysta bielizna przechowywana jest w magazynach czystej bielizny lub w wydzielonych na ten cel zamykanych szafach.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z bielizną szpitalną.

Wszystkie szpitale wytwarzają odpady medyczne zakaźne i posiadają umowy dot. utylizacji odpadów medycznych podpisane z upoważnionymi firmami. Odpady segregowane są w miejscu ich powstawania do zamykanych i oznakowanych pojemników, ostre przedmioty składowane są w pojemnikach twardych, plastikowych, bez możliwości otwarcia. Do czasu odbioru przez specjalistyczne firmy odpady przechowywane są w magazynach odpadów. Prowadzona jest ewidencja odbioru odpadów medycznych.

Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami medycznymi.

Szpital posiada opracowane i wdrożone procedury postępowania: z odpadami medycznymi, sterylizacji, dezynfekcji i mycia narzędzi i sprzętu medycznego, sprzątania i dekontaminacji pomieszczeń, postępowania z bielizną czystą i brudną oraz jednorazową. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości w zakresie dezynfekcji i sterylizacji sprzętu medycznego.

Stan sanitarno - higieniczny oraz techniczny szpitali oceniono jako dobry. Na bieżąco wykonywane są prace remontowe mające na celu utrzymanie właściwego stanu obiektów, a także na bieżąco realizowane są obowiązki nałożone w wydanych decyzjach.

Ponadto przeprowadzono 1 kontrolę tematyczną szpitala pod kątem oceny spełnienia wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia celem wydania opinii sanitarnej. Wydano 1 decyzję o spełnieniu wymagań. Szpitale posiadają zaopiniowane programy dostosowania.

W szpitalach przeprowadzono również kontrole działalności zespołów i komitetów kontroli zakażeń zakładowych. W 1 szpitalu stwierdzono nieprawidłowości w zakresie braku kwalifikacji diagnosty laboratoryjnego zgodnie z obowiązującymi przepisami. W związku ze stwierdzonymi uchybieniami wydano decyzję nakazującą terminową, która jest w trakcie realizacji.

W 2016r. w szpitalach na terenie powiatu tarnogórskiego wystąpiło 5 ognisk zakażeń szpitalnych, w tym 2 ogniska w SP ZOZ „REPTY” Górnośląskie Centrum Rehabilitacji im. Gen. J. Ziętka oraz 3 ogniska w Wielospecjalistycznym Szpitalu Powiatowym S.A.

W zakresie nadzoru nad opracowaniem ognisk zakażeń szpitalnych przeprowadzono 5 kontroli, w trakcie których nie stwierdzono nieprawidłowości.

2. Stan sanitarny zakładu pielęgnacyjno - opiekuńczego

W ewidencji PSSE w Bytomiu znajduje się 1 zakład pielęgnacyjno – opiekuńczy zlokalizowany na terenie powiatu tarnogórskiego. W 2016 roku zakład nie został skontrolowany.

3. Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych

Pod nadzorem znajduje się 75 podmiotów, w skład których wchodzi 151 obiektów.

Ponadto nadzorem objętych jest 27 filii ambulatoryjnych podmiotów leczniczych.

W zakresie nadzoru sprawowanego przez Sekcję Epidemiologii nad obiektami, w których prowadzona jest działalność lecznicza na terenie powiatu tarnogórskiego w 2016 r. przeprowadzono 69 kontroli w 62 obiektach.

W zakresie nadzoru sprawowanego przez Sekcję Higieny Komunalnej i Środowiska nad obiektami, w których prowadzona była działalność lecznicza, w 2016r. skontrolowano 1 obiekt, w którym przeprowadzono 2 kontrole.

W 3 skontrolowanych obiektach stwierdzono nieprawidłowości.

Nieprawidłowości dotyczyły: brudnych, zakurzonych ścian i sufitów z zaciekami w gabinetach lekarskich, gabinecie diagnostyczno-zabiegowym, podręcznej sterylizatorni, poczekalni dla pacjentów, pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych, pomieszczeniu porządkowym, zniszczonej wykładziny podłogowej, brudnych i zakurzonych powierzchni podłóg, regałów i sprzętu medycznego, nieprawidłowego przechowywania sprzętu medycznego, nieprawidłowego postępowania z odpadami medycznymi, braku

zaktualizowanej procedury postępowania z odpadami medycznymi, braku procedury mycia i dezynfekcji sprzętu medycznego, przeterminowanego sprzętu jednorazowego użytku, środków ochrony osobistej, płynów infuzyjnych, braku dozownika na mydło w płynie i środek do dezynfekcji rąk, braku podajnika na ręcznik jednorazowy, braku preparatu do dezynfekcji powierzchni i sprzętu oraz środków czystości, przeterminowanych środków do dezynfekcji powierzchni, braku wydzielonego miejsca do przechowywania sprzętu do sprzątania, braku segregacji i uporządkowania przechowywanego sprzętu medycznego, braku wydzielonego pomieszczenia do opracowania sprzętu medycznego.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami nałożono 2 mandaty karne na łączną kwotę 600 zł., w 2 obiektach wydano zalecenia doraźne, które zostały wykonane. Wydano 1 decyzję nakazującą, która została wykonana.

Wszystkie podmioty lecznicze, podobnie jak w latach ubiegłych są zaopatrywane w wodę do spożycia z ujęć, które są pod stałym nadzorem tut. Stacji. Woda jest przydatna do spożycia.

Placówki te zaopatrzone są w odpowiednią ilość sprzętu jednorazowego użytku. Pracownicy posiadają odzież ochronną i środki ochrony indywidualnej w ilości wystarczającej.

W obiektach stosowana jest bielizna wielokrotnego użytku oraz bielizna jednorazowa. Bielizna jednorazowa po użyciu traktowana jest jako odpad komunalny - pakowana w worki foliowe i usuwana do pojemników przeznaczonych na te cele. Bielizna brudna wielokrotnego użytku zbierana jest do worków foliowych i do chwili odbioru w celu przewozu do pralni gromadzona jest w wydzielonych pomieszczeniach porządkowych lub wydzielonych magazynach bielizny brudnej. Zapas bielizny czystej przechowywany jest w magazynach lub w wydzielonych szafach.

Podmioty wytwarzające odpady medyczne posiadają umowy dot. utylizacji odpadów medycznych podpisane z upoważnionymi firmami. Odpady segregowane są w miejscu ich powstawania. Odpady o ostrych krawędziach składowane są w pojemnikach twardych, plastikowych, bez możliwości otwarcia. Do czasu odbioru przez specjalistyczne firmy odpady przechowywane są w wydzielonych chłodnych pomieszczeniach lub w chłodziarkach przeznaczonych wyłącznie do tego celu. Prowadzona jest ewidencja odbioru odpadów medycznych. Odpady medyczne pozostałe gromadzone są w plastikowych, zamykanych pojemnikach wyłożonych workami foliowymi. Usuwane są do ogólnych kontenerów na odpady komunalne.

Nieprawidłowości dotyczące postępowania z odpadami medycznymi stwierdzono w 1 obiekcie. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami nałożono mandat karny i wydano zalecenia doraźne, które zostały wykonane.

Podmioty lecznicze posiadają opracowane i wdrożone procedury postępowania: z odpadami medycznymi, sterylizacji, dezynfekcji oraz mycia narzędzi i sprzętu medycznego, sprzątania i dekontaminacji pomieszczeń, postępowania z bielizną czystą i brudną oraz jednorazową. W 1 obiekcie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie braku procedury mycia i dezynfekcji sprzętu medycznego.

Bieżącym nadzorem objęty jest punkt medyczny zlokalizowany na terenie Międzynarodowego Portu Lotniczego Katowice w Pyrzowicach.

W 2016 r. przeprowadzono 2 kontrole sanitarne w zakresie oceny spełnienia wymagań higieniczno- zdrowotnych.

Port lotniczy posiada całodobowe zabezpieczenie medyczne – dyżury pełni lekarz i pielęgniarka.

Na terenie portu znajdują się pomieszczenia przeznaczone do udzielania świadczeń medycznych:

- punkt pierwszej pomocy – zlokalizowany w Terminalu A w części ogólnodostępnej, w skład którego wchodzi gabinet badań lekarskich oraz 2-lóżkowa sala obserwacyjna dla pacjentów wraz z pomieszczeniem higieniczno – sanitarnym;
- izolator zakaźny – przeznaczony do czasowej izolacji osób z podejrzeniem choroby zakaźnej, zlokalizowany w Terminalu B od strony płyty lotniska. Składa się z śluzy – pomieszczenia dla personelu medycznego oraz pomieszczenia pobytu pacjenta wraz z węzłem sanitarnym.

Postępowanie z odpadami medycznymi w obiekcie jest prawidłowe. Odpady odbierane są po uzgodnieniu telefonicznym przez specjalistyczną firmę. W obiekcie stosowana jest wyłącznie bielizna jednorazowa.

Punkt medyczny wyposażony jest w środki ochrony indywidualnej: kalosze, kombinezony Tychem, kombinezony ochronne przeciwko skażeniom biologicznym, maski z filtrami Hepa, gogle, rękawiczki ochronne, fartuchy jednorazowe, izolatory transportowe ABC przeznaczone do transportu pacjentów z podejrzeniem choroby wysoce zakaźnej, a także preparaty dezynfekcyjne. Ponadto port lotniczy dysponuje ambulansem, przeznaczonym do działań ratowniczych w obrębie lotniska.

W związku z możliwością zawleczenia chorób zakaźnych z innych krajów utrzymywana jest stała współpraca ze służbami medycznymi lotniska oraz ze Strażą Graniczną w celu szybkiego podjęcia działań przeciwepidemicznych.

4. Stan sanitarny praktyk zawodowych lekarzy

Pod nadzorem znajduje się 152 prywatnych gabinetów lekarskich.

W 2016r. skontrolowano 55 obiektów, przeprowadzając łącznie 57 kontroli, w tym 49 kontroli sanitarnych, 2 kontrole sprawdzające, 6 kontroli na wniosek strony w związku z wydaniem opinii.

Nieprawidłowości stwierdzono w 1 obiekcie. Nieprawidłowości dotyczyły: złego stanu sanitarnego sprzętu i wyposażenia (zakurzone powierzchnie, przedziurawione siedzisko fotela stomatologicznego), przeterminowanego sprzętu jednorazowego użytku, nieprawidłowego przechowywania narzędzi stomatologicznych. Nałożono mandat karny na kwotę 200 zł, wydano zalecenia doraźne oraz decyzję nakazującą. Strona usunęła wszystkie nieprawidłowości.

W prywatnych gabinetach lekarskich używana jest głównie bielizna jednorazowego użytku, która w przypadku zanieczyszczenia materiałem biologicznym jest przekazywana do utylizacji jako odpad medyczny zakaźny.

Wytwarzające odpady medyczne podmioty posiadają umowy dot. utylizacji odpadów medycznych zawarte z upoważnionymi firmami. Odpady segregowane są w miejscu ich powstawania do zamykanych i oznakowanych pojemników, ostre narzędzia składowane są w pojemnikach twardych, plastikowych, bez możliwości otwarcia. Do czasu odbioru przez specjalistyczne firmy odpady przechowywane są w chłodziarkach przeznaczonych na ten cel. Prowadzona jest ewidencja odbioru odpadów medycznych.

Odpady komunalne gromadzone są w plastikowych zamykanych pojemnikach, które wyłożone są workami foliowymi. Usuwane są do ogólnych kontenerów na odpady komunalne, które są własnością zakładów oczyszczania miasta.

W skontrolowanych obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami medycznymi.

W gabinetach opracowane są i wdrożone procedury postępowania: z odpadami medycznymi, sterylizacji, dezynfekcji i mycia narzędzi i sprzętu medycznego, sprzątania i dekontaminacji pomieszczeń, postępowania z bielizną czystą i brudną oraz jednorazową.

Nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących dezynfekcji i sterylizacji sprzętu medycznego.

Stan sanitarny pozostałych skontrolowanych gabinetów został oceniony jako dobry.

5. Stan sanitarny praktyk zawodowych pielęgniarek

Pod nadzorem znajduje się 5 praktyk pielęgniarek.

W 2016 roku skontrolowano 1 praktykę, przeprowadzając 1 kontrolę sanitarną.

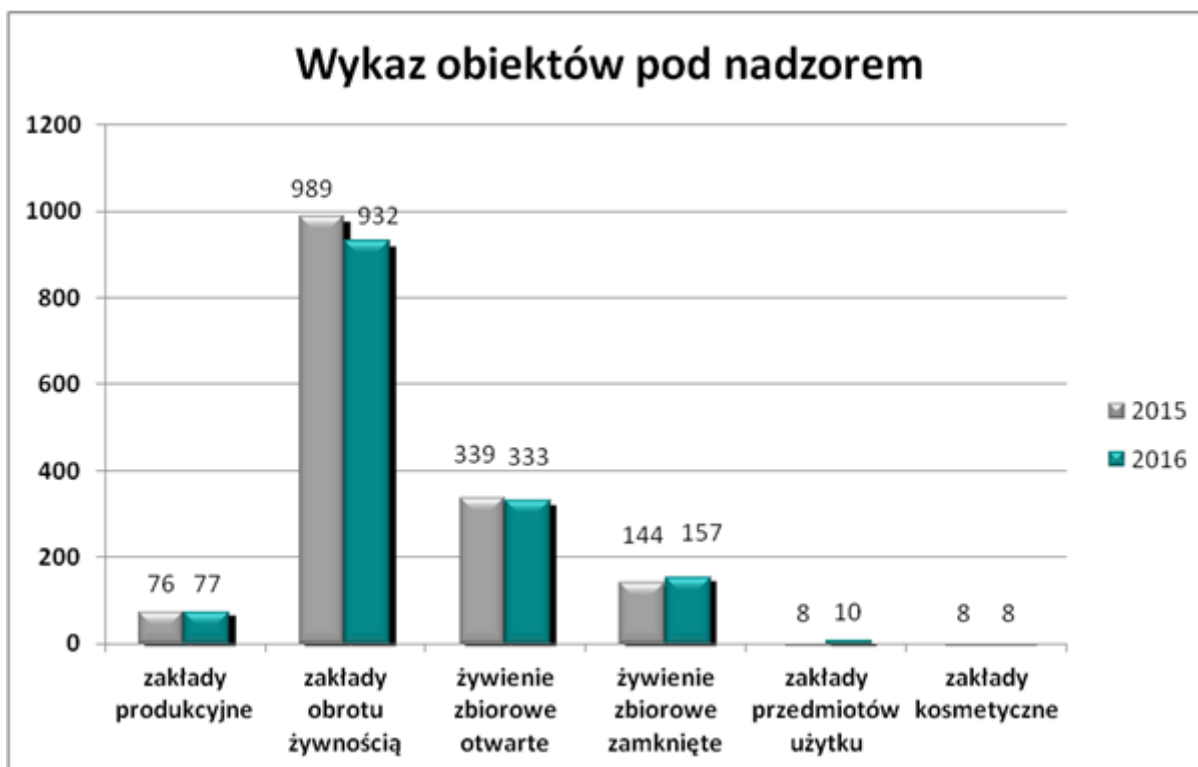
Praktyka zlokalizowana jest na terenie szkoły i świadczone są w niej usługi na rzecz uczniów szkoły.

Wnioski

1. Stan sanitarny szpitali w roku 2016 oceniono jako dobry, nakazy ujęte w decyzjach wydanych przez PPIS w Bytomiu wykonywane są na bieżąco.
2. Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych oraz prywatnych gabinetów lekarskich ulega sukcesywnej poprawie. Pomimo zauważalnej poprawy ta grupa obiektów nadal wymaga wzmożonego nadzoru. Celem prowadzonego nadzoru powinno być między innymi wyeliminowanie nieprawidłowości w zakresie bieżącego stanu sanitarno- higienicznego obiektu, dezynfekcji i sterylizacji sprzętu medycznego oraz postępowania z odpadami medycznymi, a także stanu sanitarno- technicznego.

III. Stan sanitarny zakładów branży spożywczej, jakość zdrowotna żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

W roku 2016 upoważnieni przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu na terenie powiatu tarnogórskiego skontrolowali **1141** zakładów branży spożywczej, zakładów materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz zakładów wprowadzających do obrotu kosmetyki, co stanowi **75,2 %** wszystkich obiektów zewidencjonowanych.

Na terenie powiatu tarnogórskiego największą część spośród wszystkich zakładów stanowią zakłady obrotu żywnością oraz zakłady żywienia zbiorowego otwartego. W najliczniejszej grupie największy odsetek stanowią sklepy spożywcze. Porównując ilość nadzorowanych obiektów w powiecie tarnogórskim można stwierdzić, że w 2016 roku liczba zakładów będących pod nadzorem PPIS w Bytomiu zmniejszyła się o **3 %** w stosunku do 2015 roku.

Dokonując analizy harmonogramu kontroli należy stwierdzić, że liczba zaplanowanych do kontroli obiektów była większa o **25 %** niż w roku 2015.

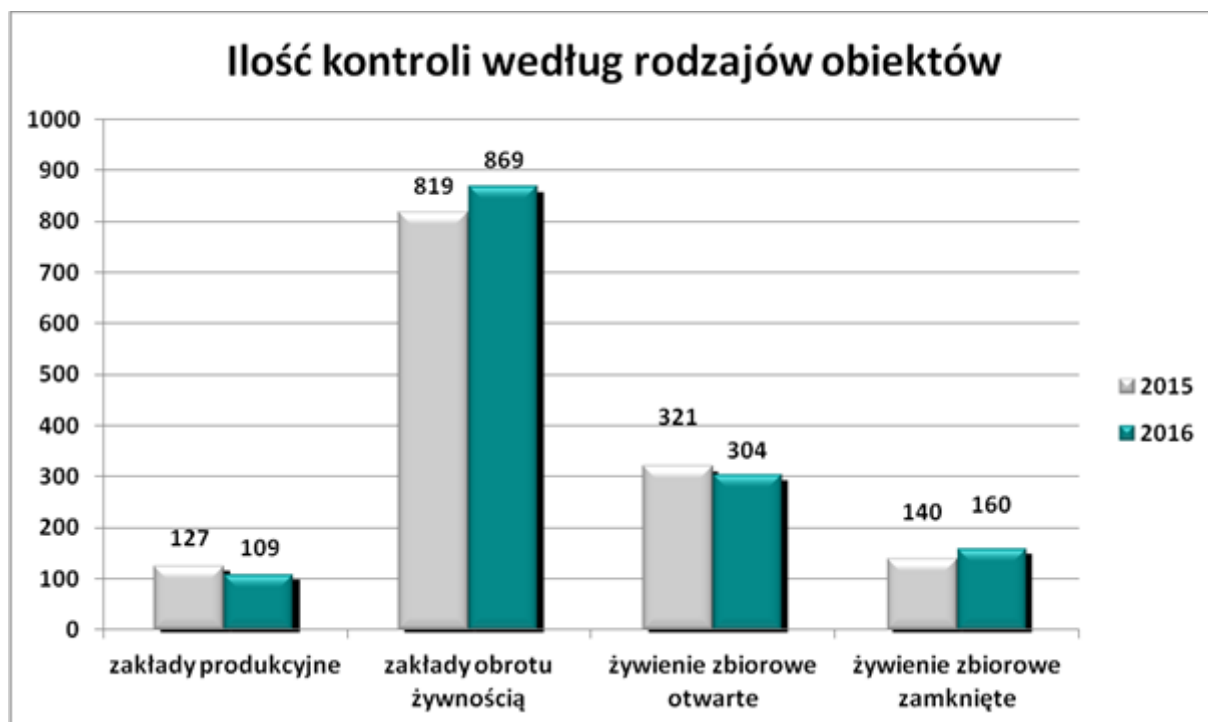
Tabela 1. Zestawienie liczbowe ilości kontroli zaplanowanych i wykonanych w roku 2015 do 2016.

Rodzaj obiektu	Powiat tarnogórski			
	2015		2016	
	zaplanowane	wykonane	zaplanowane	wykonane
Produkcja	68	62	71	64
Obrót	498	423	695	607
Żywnienie otwarte	218	189	240	210
Żywnienie zamknięte	128	124	133	131
Razem	912	798	1139	1012

W roku 2016 wykonano **1012** kontroli z **1139** zaplanowanych (w tym **5** kontroli w miejscach obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz **2** kontrole w miejscach obrotu kosmetykami), co stanowi **89 %** harmonogramu kontroli. Przeprowadzenie mniejszej ilości kontroli, niż zostało zaplanowanych spowodowane było likwidacją obiektów, zawieszeniem działalności przez przedsiębiorców lub zakłady były nieczynne, o czym właściciele zakładów nie informują na bieżąco PPIS w Bytomiu.

Na terenie powiatu tarnogórskiego w 2016 roku przeprowadzono **1449** kontroli. Poza zaplanowanymi kontrolami upoważnieni przedstawiciele PPIS w Bytomiu przeprowadzili dodatkowe kontrole związane z interwencjami klientów i konsumentów, w związku z powiadomieniami RASFF/RAPEX (System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach oraz kosmetykach) czy kontroli na wniosek strony o zatwierdzenie i o wpis do rejestru zakładów branży spożywczej, bądź w związku z poszerzeniem zakresu prowadzonej działalności.

Porównując dane z rokiem 2015 należy zauważyć, że ilość wszystkich kontroli wykonanych w 2016 zwiększyła się o **2,2 %**.

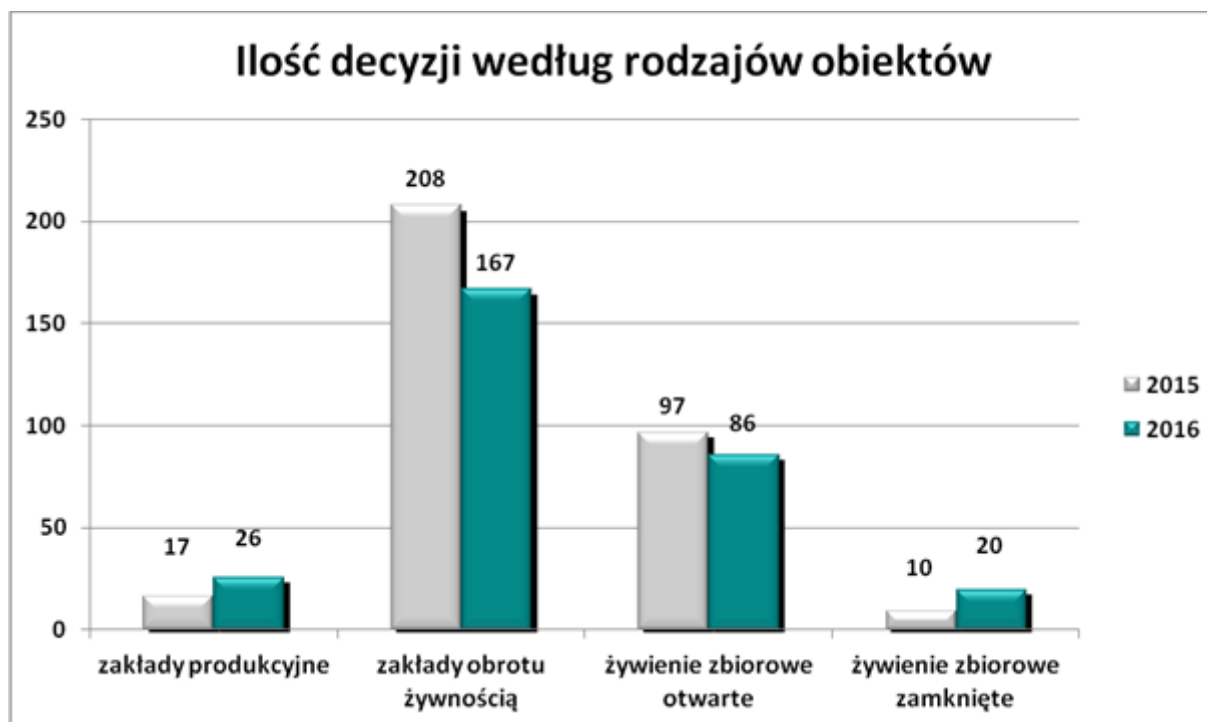

Najwięcej kontroli przeprowadzono w zakładach obrotu żywnością tj. **869** (o **6,1 %** więcej niż w 2015 roku). W zakładach produkcji żywności liczba kontroli zmniejszyła się o **14,2 %**. Ilość przeprowadzonych kontroli w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego zwiększyła się o **14,3 %**, natomiast ilość kontroli w zakładach żywienia zbiorowego otwartego zmniejszyła się o **5,3 %** w stosunku do roku ubiegłego.

W roku 2016 na terenie powiatu tarnogórskiego wydano ogółem **299** decyzji administracyjnych, tj. o **9,9 %** decyzji mniej niż w 2015 roku.

Tabela 2. Zestawienie liczbowe lata 2015 i 2016.

Rok Powiat	Ilość obiektów nadzoro - wanych		Ilość obiektów skontrolo - wanych		Ilość kontroli		Ilość wydanych decyzji		Ilość wydanych postanowień o nałożeniu grzywny na kwotę		Ilość nałożonych mandatów na kwotę	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
powiat tarnogórski	1564	1517	1085	1141	1418	1449	332	299	9 / 2700	-	90 / 14200	54 / 8100

Analizując ilości wydanych decyzji administracyjnych według rodzaju zakładów branży spożywczej można zaobserwować, iż w roku 2016 liczba wydanych decyzji w przypadku zakładów obrotu żywnością zmniejszyła się o **19,7 %** w stosunku do 2015 roku, w przypadku zakładów żywienia zbiorowego otwartego zmniejszyła się o **11,3 %**, natomiast w przypadku zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego wzrosła o **100 %**, a w przypadku zakładów produkcyjnych wzrosła o **53 %**.

Harmonogram kontroli obiektów żywnościowo – żywieniowych na rok 2016 opracowano na podstawie wytycznych przesłanych przez Głównego Inspektora Sanitarnego w Warszawie oraz Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach, jak również w oparciu o analizę kontroli z lat ubiegłych i szacowanego ryzyka zanieczyszczenia żywności w obiektach o podstawowym znaczeniu.

Wzięto również pod uwagę wykonywanie dodatkowych działań związanych z powiadomieniami RASFF / RAPEX, a także realizowanie poleceń GIS i ŚPWIS w Katowicach w oparciu o plan poboru próbek laboratoryjnych. Ponadto ujęto zadania związane z nadzorem żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością importowanymi z krajów trzecich i eksportowanymi poza granice Unii Europejskiej.

1. Stan sanitarno – higieniczny i techniczny

Stan sanitarno – techniczny obiektów produkujących, wprowadzających do obrotu środki spożywcze w poszczególnych grupach na terenie działania PPIS w Bytomiu zachowany jest w stopniu dobrym.

Tabela 3. Zestawienie liczbowe wydanych decyzji nakazujących w latach 2015 i 2016.

	Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno – technicznym w 2015 r.			Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno – technicznym w 2016 r.		
	Ogółem	Ilość wydanych decyzji nakazujących	% obiektów złych	Ogółem	Ilość wydanych decyzji nakazujących	% obiektów złych
powiat tarnogórski	1085	47	4,3	1141	61	5,3

Analizując roczne wyniki dotyczące ilości wydanych decyzji nakazujących na wszystkie zakłady żywnościowo – żywieniowe stwierdza się, iż w bieżącym roku sprawozdawczym stan sanitarno – techniczny uległ nieznacznemu pogorszeniu.

Najczęściej występujące uchybienia i nieprawidłowości to między innymi:

- zły stan techniczny pomieszczeń (brudne, zakurzone powierzchnie ścian, ze śladami zagrzybienia i zaciekami, zniszczona powierzchnia podłóg – ubytki),
- zły stan techniczny sprzętu i wyposażenia,
- brak bieżącej ciepłej wody,
- zły stan techniczny stolarki okiennej i drzwiowej,
- zły stan techniczny powierzchni szafek,
- brak prawidłowego zabezpieczenia zakładu przed dostępem szkodników,
- brak lub źle działająca kontrola wewnętrzna, w tym brak opracowanej, wdrożonej i utrzymanej dokumentacji kodeksu GHP / GMP oraz procedur opartych na podstawie zasad systemu HACCP.

Tabela 4. Zestawienie liczbowe nałożonych mandatów karnych w latach 2015 i 2016.

	Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno – higienicznym w 2015 r.			Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno – higienicznym w 2016 r.		
	Ogółem	Ilość wydanych mandatów na kwotę	% obiektów złych	Ogółem	Ilość wydanych mandatów na kwotę	% obiektów złych
powiat tarnogórski	1085	90 / 14200	8,3	1141	54 / 8100	4,7

Najczęściej stwierdzone nieprawidłowości to:

- brak bieżącego porządku i czystości,
- nieprawidłowe przechowywanie artykułów spożywczych nietrwałych mikrobiologicznie (poza urządzeniem chłodniczym, w temp. wyższej niż zaleca producent, brak segregacji w urządzeniach chłodniczo – zamrażalniczych),
- brak zabezpieczenia artykułów spożywczych sprzedawanych luzem przed zanieczyszczeniami zewnętrznymi,
- sprzedaż artykułów spożywczych przeterminowanych lub bez oznakowania,

- brak prawidłowej dokumentacji GHP oraz procedur opartych na podstawie zasad systemu HACCP, brak bieżących zapisów dokumentacji bezpieczeństwa zdrowotnego żywności, brak kontroli wewnętrznej,
- brak lub nieaktualne zaświadczenia / orzeczenia do celów sanitarno – epidemiologicznych.

Dokonując oceny ilości obiektów, w których stwierdzono nieprawidłowości stanu sanitarno – higienicznego wynika, że bieżący stan sanitarno – higieniczny zakładów uległ znacznej poprawie w stosunku do roku 2015.

W roku sprawozdawczym nałożono o **36** (tj. o **40 %**) mniej mandatów karnych w stosunku do ubiegłego roku.

2. Jakość zdrowotna środków spożywczych, przedmiotów użytku i próbek sanitarnych

W oparciu o harmonogram poboru próbek w roku **2016** do badań laboratoryjnych na terenie powiatu tarnogórskiego pobrano **167** próbek, tj. o **30%** mniej niż w roku 2015, w którym pobrano **240** próbek.

Próbki zostały przebadane laboratoryjnie w następujących kierunkach:

- pod względem mikrobiologicznym przebadano **74** próbki,
- pod względem organoleptycznym przebadano **3** próbki,
- pod względem fizykochemicznym przebadano **66** próbek,
- pod względem znakowania ocenie poddano **64** próbki,
- pod względem zanieczyszczeń fizycznych i biologicznych przebadano **28** próbek.

W wyniku przeprowadzonych badań dyskwalifikacji uległo **12** próbek, tj. **7,1%** w stosunku do wszystkich przebadanych próbek, co stanowi taki sam procent w porównaniu z ubiegłym rokiem, w którym dyskwalifikacji uległo **17** próbek, tj. **7,1 %**.

Pod względem zanieczyszczeń fizycznych i biologicznych nieprawidłową ocenę uzyskało **12** próbek.

Najczęstszymi przyczynami kwestionowania środków spożywczych były:

- pod względem zanieczyszczeń biologicznych: zanieczyszczenia szkodnikami zbożowo – mącznymi,

3. Piekarnie

Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2016 r. prowadzony był wzmożony nadzór sanitarny w zakładach produkcyjnych typu piekarnie i cukiernie. Na terenie powiatu tarnogórskiego zewidencjonowanych jest **38** piekarni, z których skontrolowano **33**.

W trakcie kontroli w **6** zakładach pobrano **14** próbek sanitarnych – wytrzepki z koszyków oraz zmiotek, z czego **11** próbek zostało zdyskwalifikowanych.

W wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych wydano **5** decyzji administracyjnych – nakazujących na przeprowadzenie skutecznej dezynsekcji wszystkich pomieszczeń produkcyjnych i magazynowych zakładu oraz zapewnienie prawidłowego stanu sanitarno – higienicznego wyposażenia zakładu używanego do wypieku wyrobów piekarniczych – koszyczków poprzez ich skuteczną dezynsekcję.

4. Działania doraźne w ramach systemu RASFF/RAPEX

W roku 2016 w ramach powiadomień alarmowych RASFF/RAPEX na terenie powiatu tarnogórskiego przeprowadzono **26** kontroli, głównie w sklepach mało - i wielkopowierzchniowych, jak również w innych obiektach branży spożywczej w przypadku wskazania w powiadomieniu adresów zakładów, do których mogły dotrzeć kwestionowane środki spożywcze lub materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością. Wszystkie powiadomienia uwzględniane były również podczas kontroli kompleksowych oraz tematycznych.

W większości zakładów nie stwierdzono na stanie ekspedycyjnym lub magazynowym kwestionowanego produktu lub został on wycofany ze sprzedaży i przesłany do producenta lub magazynu centralnego (w przypadku sieci handlowych) przez właścicieli zakładów.

5. Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz kosmetykami

W roku sprawozdawczym w rejestrze zakładów prowadzących działalność na terenie powiatu tarnogórskiego znajdowała się **1** wytwórnia materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością oraz **9** miejsc wprowadzających do obrotu materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością, z czego skontrolowano **5** miejsc obrotu, gdzie przeprowadzono w sumie **5** kontroli sanitarnych.

W roku 2016 przeprowadzono **2** kontrole sanitarne w **2** obiektach obrotu kosmetykami w zakresie bezpieczeństwa stosowania kosmetyków.

W roku 2016 w ewidencji znajdowało się **8** obiektów obrotu kosmetykami.

Ogólny stan sanitarno – porządkowy i techniczny obiektu nie budził zastrzeżeń, zapewniony jest dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody, poszczególny asortyment jest posegregowany i przechowywany na wydzielonych regałach i półkach, jaka również nie stwierdzono kosmetyków niewłaściwie oznakowanych. W obiektach opracowano dokumentację Dobrej Praktyki Higienicznej dostosowaną do prowadzonego zakresu działalności.

Pracownicy sekcji HŻŻ i PU poza prowadzeniem nadzoru nad zakładami obrotu kosmetykami znajdującymi się na terenie podległym nadzorowi PPIS w Bytomiu, na bieżąco monitorowali reklamy pojawiające się w lokalnej prasie, w gazetkach reklamowych oraz na aukcjach internetowych.

W bieżącym roku sprawozdawczym do badań laboratoryjnych pobrano **2** próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz **4** próbki kosmetyków.

6. Akcje

W 2016 roku pracownicy sekcji Higieny Żywności, Żywnienia i Przedmiotów Użytku wraz z pracownikami sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego współpracowali przy odbiorach obiektów nowopowstałych oraz przy obiektach wskazujących na zmianę sposobu użytkowania.

Ponadto w 2016 roku na terenie powiatu tarnogórskiego przeprowadzono następujące akcje:

Tabela 5. Akcje i współpraca z innymi komórkami psse / jednostkami / organami

Lp.	Temat akcji/współpracy	komórka psse / organ / jednostka współpracująca	ilość obiektów kwalifikujących się do objęcia nadzorem w trakcie akcji	Ilość obiektów skontrolowanych w czasie trwania akcji	Ilość kontroli wykonanych w czasie trwania akcji	podjęte działania represyjne						uwagi
						ilość wydanych decyzji			Mandaty nałożone w trakcie kontroli		inne ⁴	
						nakazujących usunięcie uchybień ¹	unieruchamiających obiekt ²	innych ³	ilość	na łączną kwotę		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Imprezy masowe	NS.HŻŻ i NS. HK	14	14	14	0	0	0	0	0	0	-
2.	Współpraca z Wojskowym Inspektorem Weterynarii we Wrocławiu	NS.HŻŻ i WIW	1	1	1	0	0	0	0	0	0	-
3.	Szlaki turystyczne	NS.HŻŻ	54	54	54	0	0	0	1	100	2 zalecenia doraźne	-
4.	Ocena zakładów będących pod wspólnym nadzorem PPIS i PLW	NS.HŻŻ i PLW	7	5	8	0	0	0	0	0	0	1 kontrolę przeprowadzono z udziałem przedstawiciela PLW
5.	Wypoczynek zimowy dzieci i młodzieży	NS.HŻŻ i NS.HD	9	9	9	0	0	0	0	0	0	-
6.	Wypoczynek letni dzieci i młodzieży	NS.HŻŻ i NS.HD	10	10	10	0	0	0	0	0	0	-

7.	Zbiorowe zatrucia / zakażenia pokarmowe	Epidemiologia i NS.HŻŻ	8	2	2	0	0	0	0	0	0	0	W ramach czynności kontrolnych pobrano 2 próbki żywności – posiłki do badań laboratoryjny la. Stwierdzono nieprawidłó wości pod względem mikrobiologi cznym w 1 przebadanej próbce.
8.	Nadzór nad wytwarzaniem bezpiecznych produktów produkcji pierwotnej	NS.HŻŻ	20	18	18	0	0	0	0	0	0	0	-
9.	Nadzór nad obiektami wprowadzającymi do obrotu lody nieopakowane oraz sprzedającymi lody porcjowane	NS.HŻŻ	9	9	9	1	0	0	0	0	0	0	W trakcie przeprowadz onych kontroli pobrano 10 próbek lodów z automatu
10.	Kontrole obiektów pod kątem pomiaru tłuszczu stosowanego do smażenia	NS.HŻŻ	45	7	7	0	0	0	0	0	0	0	W ramach przeprowadz onych kontroli dokonano 7 pomiarów tłuszczu
11.	Akcja Żłobki 2016	NS.HŻŻ	3	3	3	0	0	0	1	100	0	0	Stwierdzono naruszenie wymagań higienicznyc h i technicznych

12.	Akcja związana z „Planem działania na 2016 r. dotyczącego produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego realizowanego w ramach porozumienia z dnia 20 stycznia 2015 r.”	NS.HŻŻ i WIORIN	1	1	2	0	0	0	0	0	0	-
13.	Światowe Dni Młodzieży 2016	NS.HŻŻ	19	19	19	0	0	0	1	100	0	Stwierdzono uchybienia stanu sanitarno - higienicznego
14.	Szpitala psychiatryczne	NS.HŻŻ	1	1	1	0	0	0	0	0	0	-
15.	Żywienie pacjentów w szpitalach	NS.HŻŻ	1	1	1	0	0	0	0	0	1 zalecenie dot. dostosowania wyżywienia do obowiązujących norm i przepisów	-
RAZEM		-	202	154	158	1	0	0	3	300	3 zalecenia doraźne	-

7. Interwencje

Ilość interwencji zarejestrowanych ogółem: **34**, w tym anonimowych: **10**;

Ilość interwencji rozpatrzonych przez PPIS ogółem: **29**, w tym anonimowych: **6**; zasadnych: **7**, w tym anonimowych zasadnych: **1**;

Ilość interwencji przekazanych do innych organów ogółem: **1**, w tym anonimowych: **0**.

L.p	Przedmiot interwencji	Ilość wniesionych interwencji ogółem	Interwencje rozpatrzone przez PPIS					Interwencje przekazane innym organom do załatwienia zgodnie z kompetencjami		
			ilość interwencji rozpatrzonych przez PPIS	ilość wykonanych w związku z tym kontroli	ilość wydanych decyzji /zaleceń	Uwagi (m. in. podać ilość i kwotę mandatów)	Ilość interwencji zasadnych / niezasadnych	Ilość interwencji przekazanych	Wstępne rozpoznanie-kontrola	Nazwa organu i inne uwagi
1.	Zły stan sanitarno – higieniczny	15	12	11	0/5	4/750	5/6	1	-	PPIS w Gliwicach
2.	Zła jakość zdrowotna żywności	18	16	16	0/1	1/400	1/15	-	-	-
3.	Nieprawidłowe żywienie dzieci w placówkach żywienia zbiorowego zamkniętego	1	1	1	0/1	0/0	1/0	-	-	-
SUMA		34	29	28	0/7	5/1150	7/21	1	-	-

Wnioski:

W roku sprawozdawczym w powiecie tarnogórskim, podobnie jak w roku ubiegłym najwięcej przyjętych interwencji dotyczyło zgłoszenia sprzedaży żywności o złej jakości zdrowotnej w zakładach obrotu żywnością.

W roku 2016 ilość przyjętych i rozpatrzonych interwencji zmniejszyła się o **29,3 %** w porównaniu do roku 2015, gdzie zgłoszono i rozpatrzono **41** interwencji.

Wnioski

1. Infrastruktura budynków w dużym stopniu wpływa negatywnie na stan sanitarno – techniczny obiektów żywnościowo – żywieniowych znajdujących się na terenie nadzorowanym przez PPIS w Bytomiu. Często zakłady usytuowane są w starych budynkach z niefunkcjonalnością pomieszczeń wchodzących w skład zakładu.
2. Ilość wydanych decyzji nakazujących w roku 2016 nieznacznie się zwiększyła w stosunku do roku 2015, co świadczy o pogorszeniu warunków sanitarno - technicznych w skontrolowanych zakładach.
3. W roku sprawozdawczym nałożono znacznie mniejszą ilość mandatów karnych za brak bieżącego stanu sanitarno - porządkowego w zakładach w porównaniu do roku ubiegłego.
4. Zwiększyła się liczba obiektów posiadających wdrożoną dokumentację GHP/GMP oraz procedur opartych na podstawie zasad systemu HACCP. Również w mniejszym stopniu wśród kontrolowanych zakładów stwierdza się brak utrzymania i prowadzenia zapisów wynikających z dokumentacji zapewniającej bezpieczeństwo żywności.
5. W roku sprawozdawczym zmniejszyła się liczba wniesionych interwencji konsumentów w porównaniu do roku ubiegłego, co wskazuje na dużą świadomość klientów korzystających z usług obiektów, jednakże większość przeprowadzonych kontroli wykazała niezasadność interwencji.
6. W 2016 roku w wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych stwierdza się mniejszą ilość próbek zdyskwalifikowanych w porównaniu do 2015 roku. Przyczyny kwestionowania próbek w 2016 roku to zanieczyszczenia biologiczne.

IV. Jakość wody przeznaczonej do spożycia, wody ciepłej oraz wody do kąpieli

Łącznie w 2016r. w ramach nadzoru terenowo-laboratoryjnego nad jakością wody prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu pobrano **500** próbek wody, w tym przebadano pod względem:

- bakteriologicznym -**439**
- fizykochemicznym – **342**

Liczba raportowanych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej podmiotów odpowiedzialnych za jakość dostarczanej wody przeznaczonej do spożycia i zarządców pływalni wynosiła **772**.

Wydano **9** decyzji: **1** dot. zatwierdzenia laboratorium, **4** dot. materiałów i preparatów stosowanych do uzdatniania i przesyłania wody do spożycia, **4** dot. legionelli.

Zarejestrowano **1** interwencję: brak kompetencji.

1. Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w nadzorowanych urządzeniach do zaopatrywania w wodę

- *Liczba ludności zaopatrywanej w wodę na terenie powiatu 138,6 tys.*
- *Zaopatrzenie w wodę- ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody na terenie powiatu w m³/d: **śr. 18651***

W 2016r na terenie powiatu tarnogórskiego, w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu monitoringu jakości wody oraz nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano **246** próbek wody, w tym przebadano pod względem fizykochemicznym- **238** pod względem bakteriologicznym -**187**. Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych (mętność, azotany, azotyny żelazo, rtęć, suma TRI i TETRA) stwierdzono w **9** próbkach wody, a wskaźników mikrobiologicznych w **21** próbkach (bakterie grupy coli, Enterokoki, ogólna liczba mikroorganizmów w 22±2°C).

Liczba raportowanych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej podmiotów odpowiedzialnych za jakość dostarczanej wody przeznaczonej do spożycia wynosiła **418**.

Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych (zapach, mętność, mangan żelazo, suma TRI i TETRA) stwierdzono w **11** próbkach wody.

Liczba awarii ogółem – **267**

MIASTO RADZIONKÓW

- *Zaopatrzenie w wodę – zasilanie/ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d: woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowicach – **śr. 1893** (SUW Bibiela, SUW Miedary) ;dystrybutor: Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej sp.z o.o. w Radzionkowie*

W 2016r na terenie miasta w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano i przebadano pod względem fizykochemicznym i bakteriologicznym **10** próbek wody. Nie stanowiące potencjalnego zagrożenia dla zdrowia przekroczenie dopuszczalnej

wartości mętności stwierdzono w **1** próbce wody a niepotwierdzone przekroczenie dopuszczalnej wartości wskaźnika mikrobiologicznego również w **1** próbce (Enterokoki).

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. w Radzionkowie i Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S. A. w Katowicach kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia. W 2016r liczba raportowanych próbek wody pobranych przez wyżej wymienione Przedsiębiorstwa na terenie miasta Radzionków wynosiła **41**.

Nie stwierdzono przekroczeń żadnego z badanych parametrów.

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. w Radzionkowie i Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowicach w 2016r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom na terenie Radzionkowa oceniono jako przydatną do spożycia.

Liczba wykazanych przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. w Radzionkowie awarii na sieci wodociągowej wynosiła **43**.

MIASTO TARNOWSKIE GÓRY

- *Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/iłość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d:*
 - *woda zakupowana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice – **śr. 3750** (SUW Miedary); dystrybutor: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach*
 - *woda dostarczana przez PW i K Tarnowskie Góry z ujęć własnych – Opatowice, uj. nr 3 ul. Opolska, SUW Koehler (łączna produkcja **śr. 2460**)*
 - *woda dostarczana z SUW GCR „Repty” i uj.CHM – **śr. 2209**(zakup wody przez PW i K Tarnowskie Góry)*
 - *woda pochodząca z ujęcia Parku Wodnego w Tarnowskich Górach (podmiot wykorzystujący wodę pochodząca z indywidualnego ujęcia w obiektach użyteczności publicznej)- **śr. 100***

Miasto Tarnowskie Góry zaopatrywane jest w wodę pochodzącą z ujęć wód głębinowych, eksploatowanych do celów wodociągowych przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach, tj. uj. Opatowice, uj. nr III, ul. Opolska, i Stacja Uzdatniania Wody Koehler oraz zakupowaną przez to Przedsiębiorstwo z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów. S.A. Katowice – Stacja Uzdatniania Wody „Miedary” w Tarnowskich Górach. Do sieci miejskiej eksploatowanej przez PWiK Tarnowskie Góry podawana jest również woda ze Stacji Uzdatniania Wody eksploatowanej przez Górnośląskie Centrum Rehabilitacji „Repty” w Tarnowskich Górach oraz z ujęcia Centrum Handlowo Magazynowego w Tarnowskich Górach, ul. Zagórska eksploatowanego przez Bytomskie Przedsiębiorstwo Komunalne sp. z o.o.

Z uwagi okresowe przekroczenia dopuszczalnych wartości mętności, żelaza oraz nieakceptowalny zapach w wodzie z ujęcia Strzybnica, w sierpniu 2016r. Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach podjęło decyzję o wyłączeniu go

z eksploatacji. Dotychczasowi odbiorcy wody z tego ujęcia zostali zasileni wodą dostarczaną z ujęcia Centrum Handlowo Magazynowego w Tarnowskich Górach.

W 2016r w ramach nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu pobrano **82** próbek wody, w tym przebadano pod względem fizykochemicznym **82** próbek wody i bakteriologicznym - **45** próbek wody. Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych (mętność, żelazo, azotyny, suma TRI i TETRA) stwierdzono w **4** próbkach wody a niepotwierdzone przekroczenia dopuszczalnych wartości wskaźników mikrobiologicznych (bakterie grupy coli, ogólna liczba mikroorganizmów w $22\pm 2^{\circ}\text{C}$) w **3** próbkach wody .

Z uwagi na przekroczenie dopuszczalnej wartości sumy TRI i TETRA w wodzie dostarczanej Stacji Uzdatniania Wody Koehler „Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach z dniem 31.08.2016r.podjęło decyzję o czasowym wyłączeniu jej eksploatacji.

Dotychczasowi odbiorcy wody z tego ujęcia zostali zasileni wodą dostarczaną z ujęcia Centrum Handlowo Magazynowego w Tarnowskich Górach oraz zakupywaną z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice.

Po przeprowadzeniu działań naprawczych (wymiana złóż) przeprowadzone badania kontrolne nie wykazały przekroczeń i wodę oceniono jako przydatną do spożycia.

Pozostałe stwierdzone okresowo przekroczenia nie stanowiły potencjalnego zagrożenia dla zdrowia.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach i Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. oraz Agencję Inicjatyw Gospodarczych S.A. Tarnowskie Góry i SP ZOZ ‘Repty’ Górnośląskie Centrum Rehabilitacji Tarnowskie Góry kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia. W 2016r liczba raportowanych próbek wody pobranych na terenie miasta Tarnowskie Góry wynosiła **121**.

Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych (mętność, żelazo, mangan, zapach, suma TRI i TETRA) stwierdzono w **3** próbkach wody.

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej w 2016r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom na terenie Tarnowskich Gór oceniono jako przydatną do spożycia.

Tym niemniej woda z ujęcia Centrum Handlowo Magazynowego wykazuje wysoką zawartość chromu, która jest niestabilna i okresowo bliska górnej granicy normy.

Liczba zgłoszonych przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach awarii wodociągowych wynosiła **117**.

MIASTECZKO ŚLĄSKIE

- *Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d:*
 - *woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice – **śr. 718** (SUW Bibiela) ; dystrybutor: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach*

W 2016r na terenie miasta w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano **12** próbek wody, w tym przebadano pod względem fizykochemicznym **12** próbek wody i bakteriologicznym - **6** próbek wody.

Niepotwierdzone przekroczenie dopuszczalnej wartości rtęci stwierdzono w **2** próbkach wody (SUW Bibiela eksploatowana przez Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. w Katowicach).

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach i Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. w Katowicach kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia.

W 2016r liczba raportowanych próbek wody pobranych przez wyżej wymienione Przedsiębiorstwa na terenie miasta Miasteczko Śląskie wynosiła **29**.

Nie stwierdzono przekroczeń żadnego z badanych parametrów.

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach i Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowicach w 2016r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom na terenie Miasteczka Śląskiego oceniono jako przydatną do spożycia.

Liczba zgłoszonych przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach awarii sieci wodociągowej wynosiła – **4**.

MIASTO KALETY

- *Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d:*
 - *woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice – **śr. 906** (SUW Bibiela) ; dystrybutor: Miasto Kalety*

W 2016r na terenie miasta w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano i przebadano pod względem fizykochemicznym i bakteriologicznym **4** próbki wody.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez Miasto Kalety kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia. W 2016r liczba raportowanych próbek wody w ramach kontroli wewnętrznej na terenie miasta Kalety wynosiła **15**.

Nie stwierdzono przekroczeń żadnego z badanych parametrów.

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej Miasta Kalety w 2016r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom na terenie Kalet oceniono jako przydatną do spożycia.

Nie zgłoszono żadnych awarii urządzeń wodociągowych .

GMINA KRUPSKI MŁYN

- *Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d:*
 - *woda dostarczana z eksploatowanych przez gminę urządzeń wodociągowych SUW Kolonia Ziętek, SUW Potępa, SUW Krupski Młyn ul.Główna – łączna ilość produkowanej wody – **śr. 520 m³/d***
 - *woda pochodząca z ujęcia Ośrodka Harcerskiego w Borowianach (podmiot wykorzystujący wodę pochodząca z indywidualnego ujęcia w obiektach użyteczności publicznej- **śr. 30***

W 2016r na terenie gminy w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano i przebadano pod względem fizykochemicznym i bakteriologicznym **11** próbek wody.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez Gminę Krupski Młyn kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia. W 2016r liczba raportowanych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej na terenie gminy wynosiła **22**.

Nie stwierdzono przekroczeń żadnego z badanych parametrów.

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej Gminy Krupski Młyn w 2016r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom oceniono jako przydatną do spożycia.

Liczba awarii urządzeń wodociągowych należących do Gminy wynosiła – **11**.

GMINA TWORÓG

- *Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d:*
 - *woda dostarczana z eksploatowanych przez ZUK sp. z o.o. Tworóg urządzeń wodociągowych SUW Tworóg, Polomia, Mikołeska, Wojska i ujęcie Boruszowice – łączna ilość produkowanej wody – **śr. 1100***
 - *woda pochodząca z ujęcia Zespołu Szkół Leśnych i Ekologicznych w Brynku (podmiot wykorzystujący wodę pochodząca z indywidualnego ujęcia w budynku użyteczności publicznej- **śr. 50***

W 2016r na terenie gminy w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano **29** próbek wody, w tym przebadano pod względem fizykochemicznym **23** próbki wody i bakteriologicznym - **25** próbek wody. Nie stanowiące potencjalnego zagrożenia dla

zdrowia przekroczenia dopuszczalnych wartości mętności i żelaza stwierdzono w **1** próbce wody.

Na przełomie czerwca i lipca 2016r. stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej wartości wskaźnika mikrobiologicznego w **6** próbkach wody (bakterie grupy coli), pobranych z wodociągów Tworóg i Wojska.

W związku z powyższym powiadomiono eksploatatora ujęcia Zakład Usług Komunalnych sp. zo.o. w Tworogu o nieprzydatności wody do spożycia z zaleceniem podjęcia działań naprawczych i powiadomienia odbiorców o spożywaniu wody wyłącznie po przegotowaniu. Po zakończeniu działań naprawczych PPIS w Bytomiu przeprowadził rekontrolne badania wody, które wykazały jej przydatność do spożycia.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez Zakład Usług Komunalnych sp. z o.o. w Tworogu kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia.

W 2016r liczba raportowanych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej na terenie gminy wynosiła **33**.

Nie stanowiące potencjalnego zagrożenia dla zdrowia przekroczenia dopuszczalnych wartości mętności i manganu stwierdzono w **2** próbkach wody.

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej Zakładu Usług Komunalnych sp. z o.o. w Tworogu w 2016r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom oceniono jako przydatną do spożycia.

Liczba zgłoszonych awarii urządzeń wodociągowych wynosiła – **16**.

Zarejestrowano **1** interwencję: brak kompetencji PIS

GMINA ZBROSŁAWICE

- *Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d:*
 - *woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice – **śr. 690** (SUW. Zawada); dystrybutor: Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Zbroslawice*
 - *woda zakupywana z Bytomskiego Przedsiębiorstwa Komunalnego sp. z o.o. – **śr. 1,0**; dystrybutor: Gminny Zakład Komunalny Sp. z o.o. Zbroslawice*
 - *woda zakupywana z PWiK Zabrze(st.nr III Świętoszowice)- **śr.82**; dystrybutor: Gminny Zakład Komunalny Sp. z o.o. Zbroslawice*
 - *woda zakupywana z ZUK sp.z o.o. Tworóg (SUW Wojska)- **śr.29**; dystrybutor: Gminny Zakład Komunalny Sp. z o.o. Zbroslawice*
 - *woda z dostarczana z eksploatowanych przez Gminny Zakład Komunalny Sp. z o.o. Zbroslawice SUW Miedary-Kopanina i SUW Zbroslawice - **śr.1040***
 - *woda dostarczana z wodociągu Przedsiębiorstwa Nasiennego Księża Las (podmiot wykorzystujący wodę pochodząca z indywidualnego ujęcia-sprzedaż dla odbiorców indywidualnych i zbiorowych) – **śr. 95***

W 2016r na terenie gminy w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia

pobrano **41** próbek wody, w tym przebadano pod względem fizykochemicznym **41** próbek wody i bakteriologicznym - **30** próbek wody.

W sierpniu 2016r. stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej wartości wskaźnika mikrobiologicznego w **4** próbkach wody (bakterie grupy coli), pobranych z wodociągu Księży Las.

W związku z powyższym powiadomiono eksploatatora ujęcia tj. Przedsiębiorstwo Nasienne „Księży Las” o nieprzydatności wody do spożycia z zaleceniem podjęcia działań naprawczych i powiadomienia odbiorców o spożywaniu wody wyłącznie po przegotowaniu. Po zakończeniu działań naprawczych PPIS w Bytomiu przeprowadził rekontrolne badania wody, które wykazały jej przydatność do spożycia.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez Gminny Zakład Komunalny Sp. z o.o. w Zbrostawicach i Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. w Katowicach oraz Przedsiębiorstwo Nasienne „Księży Las” sp. z o.o. kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia.

W 2016r liczba raportowanych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej na terenie gminy wynosiła **70**.

Nie stwierdzono przekroczeń żadnego z badanych parametrów.

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej Gminnego Zakładu Komunalnego Sp. z o.o. w Zbrostawicach i Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowicach oraz Przedsiębiorstwa Nasiennego „Księży Las” sp. z o.o. w 2016r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom oceniono jako przydatną do spożycia.

Nie zgłoszono żadnych awarii urządzeń wodociągowych .

GMINA ŚWIERKLANIEC

- *Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d:*
 - *woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice – śr. 2058 (SUW Bibiela); dystrybutor: Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Świerkłańcu*
 - *woda dostarczana z eksploatowanego przez ZWiK w Świerkłańcu ujęcia Nakło Śląskie, ul. Wapienna- śr.1,2*

W 2016r na terenie gminy w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano **17** próbek wody, w tym przebadano pod względem fizykochemicznym **17** próbek wody i bakteriologicznym - **14** próbek wody.

W marcu w wodzie dostarczanej z ujęcia Nakło Śląskie stwierdzono obecności bakterii grupy coli (**3** próbki wody). Dla jej odbiorców obowiązywał wymóg spożywania wody po przegotowaniu.

Po przeprowadzeniu przez eksploatatora działań naprawczych jakość wody uległa poprawie i ponownie dopuszczono ją do spożycia bez żadnych obwarowań .

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Świerkłańcu i Górnośląskie Przedsiębiorstwo

Wodociągów S.A. w Katowicach kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia.

W 2016r liczba raportowanych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej na terenie gminy wynosiła **42**.

Przekroczenie dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych (mętność i żelazo) stwierdzono w **5** próbkach wody. Stwierdzone przekroczenia nie stanowiły potencjalnego zagrożenia dla zdrowia

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Świerklańcu i Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowicach w 2016r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom oceniono jako przydatną do spożycia.

Liczba awarii sieci wodociągowej wynosiła – **46**.

GMINA OŻAROWICE

- *Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d:*
 - *woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice - (SUW Bibiela) –**śr. 192**; dystrybutor: Zakład Gospodarki Komunalnej w Ożarowicach*
 - *woda zakupywana z GZGWiK Mierzęcice – **śr. 42,9**; dystrybutor: Zakład Gospodarki Komunalnej w Ożarowicach*
 - *woda dostarczana z gminnych ujęć Pyrzowice i Tąpkowice łączna ilość produkowanej wody (**śr. prod. 684**)*

W 2016r na terenie gminy w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano **40** próbek wody, w tym przebadano pod względem fizykochemicznym **38** próbek wody i bakteriologicznym - **40** próbek wody.

Niepotwierdzone przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych (mętność, żelazo, azotany) stwierdzono w **1** próbce wody a mikrobiologicznych (bakterie grupy coli, ogólna liczba mikroorganizmów w 22±2°C) w **4** próbkach wody.

Tym niemniej, w oparciu o wyniki prowadzonego monitoringu jakości wody stwierdza się, że woda pochodząca z ujęcia Pyrzowice odznacza się znaczną, utrzymującą się w górnej granicy normy zawartością azotanów, z tendencją do okresowych przekroczeń dopuszczalnej wartości dla tego parametru. W związku z powyższym, w razie konieczności zapewnienia właściwej jakości wody prowadzone jest mieszanie z wodą zakupywana z GZGWiK Mierzęcice lub GPW Katowice.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Ożarowicach kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia.

W 2016r liczba raportowanych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej na terenie gminy wynosiła **45**.

Nie stanowiące potencjalnego zagrożenia dla zdrowia przekroczenie dopuszczalnej wartości mętności stwierdzono w **1** próbce wody.

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Ożarowicach w 2016r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom oceniono jako przydatną do spożycia.

Liczba awarii urządzeń wodociągowych należących do Gminy wynosiła – **30**.

2. Ocena jakości wody w pływalniach i innych obiektach wyposażonych w niecki basenowe oraz w miejscach wykorzystywanych do kąpieli

W 2016r na nadzorowanym terenie czynne były 4 pływalnie oparte na wodzie wodociągowej (w tym 3 kryte i 1 odkryta) i 2 baseny odkryte, które nie spełniają kryteriów pływalni oraz 3 miejsca wykorzystywane do kąpieli, w tym 2 zorganizowane na zbiorniku wody powierzchniowej „Nakło-Chechło”, gm. Świerklaniec i 1 na zbiorniku wody powierzchniowej „Kalety-Zielona” w Kaletach.

W 2016r w ramach kontroli urzędowych jakości wody w pływalniach przeprowadzonych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu pobrano i przebadano pod względem fizykochemicznym i bakteriologicznym **92** próbki wody.

Stwierdzono przypadki niespełnienia wymagań dla następujących parametrów: Escherichia coli, chlor wolny, pH, potencjał redoks i chloroform.

Ponadto Państwowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez zarządców obiektów kontroli wewnętrznej jakości wody na pływalniach

W 2016r liczba raportowanych próbek wody pobranych z pływalni (woda wprowadzana do niecek z systemu cyrkulacji, niecki basenowe, natryski) na nadzorowanym terenie wynosiła **354**.

Stwierdzono przypadki niespełnienia wymagań dla następujących parametrów: Pseudomonas aeruginosa, Escherichia coli, ogólna liczba mikroorganizmów w $36\pm 2^{\circ}\text{C}$, mętność, chlor wolny, chlor związany, pH, potencjał redoks, i chloroform.

W każdym przypadku stwierdzenia niespełnienia wymagań zarządcy obiektów podejmowali na bieżąco stosowne działania naprawcze.

W związku z powyższym w oparciu o wyniki kontroli wewnętrznej oraz kontroli urzędowych stwierdza się, że eksploatacja pływalni była prowadzona w sposób prawidłowy, zapewniający bezpieczeństwo zdrowotne dla osób z nich korzystających.

Również w ramach nadzoru bieżącego prowadzonego przez Państwowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu pobrano **7** próbek wody z basenów odkrytych, które nie spełniają kryteriów pływalni: Radzionków Księża Góra, ul. Księżogórska 90 i Krupski Młyn ul. Główna. Obydwa obiekty dopuszczono do eksploatacji.

Na podstawie otrzymanych wyników badań i wizualnych ocen (kontrola wewnętrzna prowadzona przez organizatorów miejsc wykorzystywanych do kąpieli) oraz przeprowadzonej kontroli urzędowej wodę w uruchomionych w sezonie 2016r. miejscach wykorzystywanych do kąpieli oceniono jako przydatną do kąpieli (**10** próbek; **12** ocen wizualnych).

Jedynie z uwagi na przekroczenie dopuszczalnej wartości bakterii *Escherichia coli* oraz negatywną ocenę wizualną wody (zakwit sinic) w miejscu wykorzystywanym do kąpieli zorganizowanym na zbiorniku wody powierzchniowej „Kalety-Zielona” w Kaletach (zbiornik górny Ośrodek Wypoczynkowy „U Rzepki”) w okresie od 17.08.2016r. do 19.08.2016r. woda była nieprzydatna do kąpieli.

Przeprowadzona w dniach 17.08.2016r. i 19.08.2016r. kontrola urzędowa wykazała poprawę jakości wody i w oparciu o ocenę wizualną i wyniki badań Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu w dniu 19.08.2016r. ocenił wodę jako przydatną do kąpieli.

3. Ocena jakości wody ciepłej w zakresie obecności bakterii legionella w budynkach zamieszkania zbiorowego i zakładach opieki zdrowotnej zamkniętej

Skontrolowano jakość ciepłej wody w **33** obiektach, w tym: szpitale-**2**; domy pomocy społecznej-**6**; hotele-**4**; domy wycieczkowe -**1**; inne świadczące usługi hotelarskie-**15**; internaty-**1**; noclegownia-**1**; ośrodek szkolno-wychowawczy-**1**; specjalne ośrodki wychowawcze-**1**; młodzieżowy ośrodek socjoterapii-**1**.

Ponadnormatywną liczbę bakterii legionella, pozwalającą uznać sieć za skolonizowaną stwierdzono w **5** obiektach, w tym:

- szpital -2
 - Wielospecjalistyczny Szpital Powiatowy im. dr B. Hagera, Tarnowskie Góry, ul. Pyskowicka 47-51-1
 - Ośrodek Leczniczo - Rehabilitacyjny "Pałac Kamieniec" sp. z o.o., Kamieniec, ul. Polna 2
- młodzieżowy ośrodek socjoterapii -1 (Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii Zgromadzenia Córek Bożej Miłości, Wojska, ul. Zakładowa 8)
- inne świadczące usługi hotelarskie-1 (Pokoje Gościnne, Nowa Wieś Tworoska, ul. Leśniczówka 23)
- ośrodek szkolno-wychowawczy -1 (Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy, Radzionków, ul. Gen. Sikorskiego 7A)

W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nakazał podjęcie działań mających na celu zapewnienie właściwej jakości wody.

Wydano **4** decyzje, w tym **1** z terminem natychmiastowej wykonalności (Wielospecjalistyczny Szpital Powiatowy im. dr B. Hagera, Tarnowskie Góry, ul. Pyskowicka 47-51-1).

Do końca 2016r przeprowadzone przez właścicieli obiektów działania naprawcze spowodowały poprawę jakości wody w **3** obiektach (szpital-**2**; ośrodek szkolno-wychowawczy-**1**).

Ponadto poprawa jakości ciepłej wody nastąpiła również w **1** obiekcie (Dom dla Bezdomnych Mężczyzn Tarnowskie Góry, ul. Sienkiewicza 48), w którym w 2013 r. stwierdzono skolonizowanie sieci.

W pozostałych obiektach nadal podejmowane są działania naprawcze.

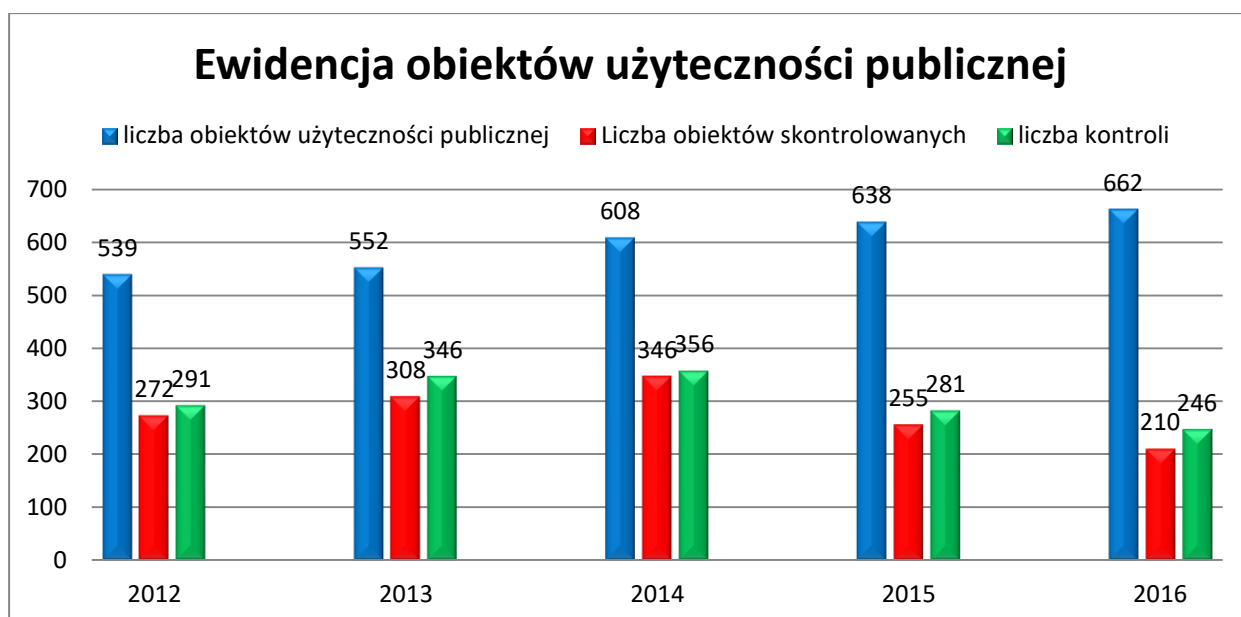
Ogółem w 2016r na obecność bakterii legionella pobrano **150** próbek wody, w tym zakwestionowano – **21**

V. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

Kontrolę stanu sanitarnego przeprowadzono w 210 obiektach użyteczności publicznej, spośród 662 ujętych w ewidencji, co stanowi 31 %. Kontrolami objęto między innymi:

- zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz takie, w których świadczone są więcej niż jedna usługa – skontrolowano 102 obiekty, spośród 231 ujętych w ewidencji, co stanowi 44%,
- obiekty hotelarskie i inne, w których świadczone są usługi noclegowe – skontrolowano 31 obiektów spośród 53 zewidencjonowanych, co stanowi 58,5 %,
- ustępy publiczne ogółem – skontrolowano 5 spośród 7 zewidencjonowanych, co daje 71%,
- pływalnie kryte i odkryte – skontrolowano 4 tzn. wszystkie zewidencjonowane obiekty,
- w ewidencji znajdują się również 2 obiekty przeznaczone do pływania. Kontrole przeprowadzono w obydwóch obiektach i oceniono je jako dobre.
- domy pomocy społecznej – skontrolowano 4 zakłady spośród 12 zewidencjonowanych, co stanowi 33 %,
- dworce autobusowe, kolejowe, przystanki – skontrolowano 2 z 19, czyli 10,5 %,
- cmentarze, domy pogrzebowe i obiekty świadczące usługi w zakresie transportu zwłok i szczątków spośród 56 zewidencjonowanych obiektów skontrolowano 21, tj. 37,5 %,
- zakłady karne – czterokrotnie skontrolowano jedyny zakład karny zlokalizowany na terenie powiatu.
- inne obiekty użyteczności publicznej (apteki i punkty apteczne, obiekty turystyczne, sportowe, kulturalno – widowiskowe, stacje paliw, magle, sklepy z odzieżą używaną, parkingi, targowiska, sklepy zielarsko medyczne, pracownie protetyczne, wysypiska, transport publiczny, fermy, rolnicza spółdzielnia produkcyjna, prosektorium, tereny rekreacyjne, port lotniczy) – skontrolowano 34 obiekty spośród 236 zewidencjonowanych, co stanowi 14%.

Reasumując, bieżący nadzór nad obiektami użyteczności publicznej dotyczył licznych i różnorodnych grup obiektów. W roku sprawozdawczym przeprowadzono 246 kontrole sanitarnych.

Wśród obiektów użyteczności publicznej objętych nadzorem sanitarnym najliczniejszą grupę stanowią zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz świadczące więcej niż jedną usługę. Mniej liczne grupy stanowią: ustępy publiczne, domy pomocy społecznej, dworce autobusowe i kolejowe, hotele i obiekty świadczące usługi hotelarskie, noclegownie, obiekty sportowe, obiekty kulturalno – widowiskowe, tereny rekreacyjne z piaskownicami, cmentarze, zakłady pogrzebowe, baseny kąpielowe kryte i odkryte, areszt śledczy, port lotniczy, apteki i punkty apteczne, sklepy z odzieżą używaną, targowiska, transport publiczny, parkingi i inne, kontrolowane doraźnie lub akcyjnie.

Na użytek niniejszej oceny wybrano i opisano grupy obiektów reprezentowane najliczniej oraz obiekty o znaczeniu strategicznym dla ogólnego poglądu na temat obiektów użyteczności publicznej.

1. Domy pomocy społecznej

W ewidencji jest 12 domów pomocy społecznej, w tym 6 placówek niepublicznych zapewniających opiekę całodobową, 3 całodobowe publiczne domy pomocy społecznej i 3 dzienne domy pomocy społecznej. Skontrolowano 4, w tym 3 obiekty zapewniające całodobową opiekę i 1 dzienny dom pomocy społecznej.

Pomieszczenia skontrolowanych domów pomocy społecznej, dostosowane są dla potrzeb osób niepełnosprawnych i z chorobami wieku starczego. Oprócz kompleksowego wyposażenia, w obiektach całodobowych zapewniona jest opieka lekarsko - pielęgniarska.

W 2016 r. w tej grupie obiektów nie stwierdzono nieprawidłowości sanitarno – technicznych uzasadniających wydanie decyzji nakazujących ani nieprawidłowości sanitarno – higienicznych stanowiących podstawę do nałożenia grzywny w drodze mandatu karnego.

2. Hotele i obiekty świadczące usługi hotelarskie

W ewidencji PPIS w Bytomiu znajdują się ogółem 53 obiekty, w tym 6 hoteli, 1 motel, 1 dom wycieczkowy i 45 innych obiektów świadczących usługi hotelarskie.

W roku sprawozdawczym skontrolowano 2 hotele, w których przeprowadzono 3 kontrole sanitarne. Jeden hotel skontrolowano dwukrotnie, raz w ramach bieżącego nadzoru i raz w związku z interwencją, która okazała się niezasadna. Hotele dysponują jednostkami mieszkalnymi z zespołami higienicznymi, mają podpisane umowy z pralniami, bielizna czysta i brudna przechowywana jest w oddzielnych magazynach, wydzielone są pomieszczenia do przechowywania środków czystości, sprzętu porządkowego i środków dezynfekcyjnych.

Oprócz hoteli, w ciągu minionego roku skontrolowano 1 dom wycieczkowy oraz 28 innych obiektów, wchodzących w skład pozostałej bazy noclegowej, w których przeprowadzono 30 kontroli.

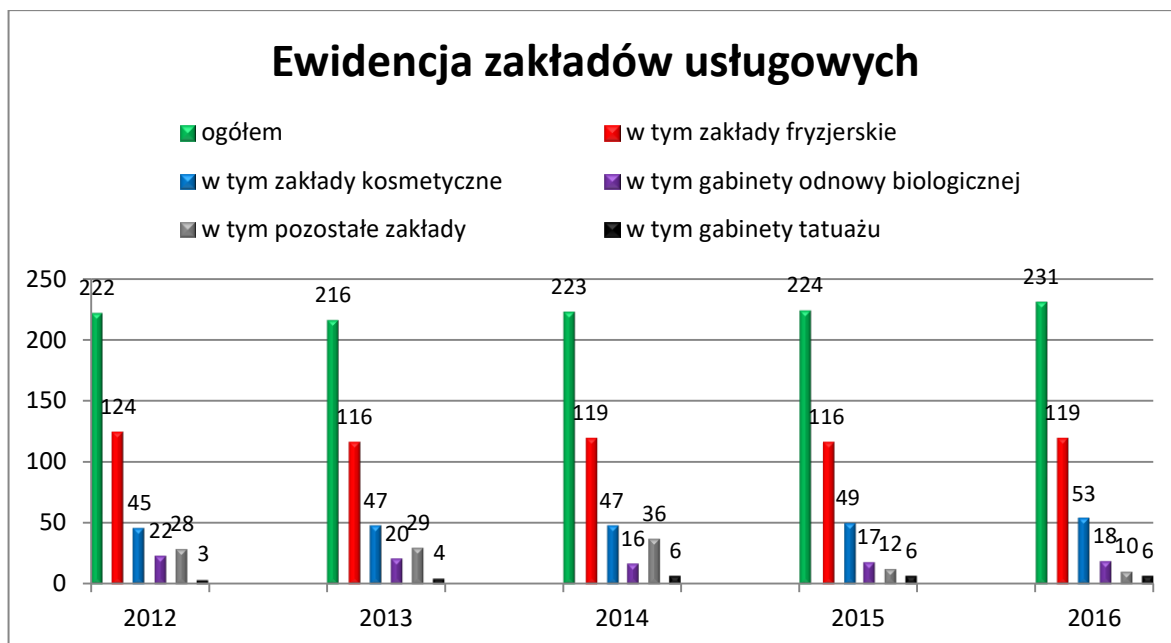
W wyniku kontroli przeprowadzonej w obiekcie świadczącym usługi noclegowe w Pyrzowicach, ul. Wolności 74 – wydano decyzję nakazującą: odnowić powierzchnie ścian we wszystkich pomieszczeniach obiektu w terminie do dnia 31.05.2016r. Nakaz decyzji nie został wykonany terminowo, co potwierdzono podczas kontroli sprawdzającej, w związku z tym zostało wydano upomnienie, następnie podczas kolejnej kontroli sprawdzającej stwierdzono wykonanie nakazów decyzji.

Wszystkie hotele oceniono jako dobre. Obiekty zaliczane jako pozostała baza noclegowa to przede wszystkim ośrodki stanowiące sezonową bazę noclegową skupioną wokół Zalewu Nakło - Chechło oraz zbiornika wodnego w Kaletach – Zielonej. Wszystkie oceniono jako dobre. Obiekty posiadają estetycznie zagospodarowane, ogrodzone tereny z dostępem do sanitariatów i bieżącej ciepłej i zimnej wody. Przeprowadzone kontrole nie wykazały również nieprawidłowości w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

Podobnie jak w roku 2015r. w wyniku przeprowadzonych kontroli w tej grupie obiektów wydano 1 decyzję nakazującą, nie wydano decyzji unieruchamiających ani nie nałożono mandatów karnych.

3. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu oraz zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z w/w usług

Ogółem w ewidencji są 231 zakłady należące do tej grupy obiektów, w tym: 119 to zakłady fryzjerskie, 53- kosmetyczne, 6- tatuażu, 18- odnowy biologicznej, 35- zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług.

W 2016 roku skontrolowano 102 zakłady, przeprowadzono 126 kontroli sanitarnych. Nałożono 9 mandatów karnych na łączną kwotę 900,- zł. Najczęstszymi przyczynami nakładania mandatów karnych były: brak opracowanych, wdrożonych i zaopiniowanych procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi, przeterminowane lub brak środków dezynfekcyjnych, niewłaściwa dezynfekcja, brudne narzędzia, ogólny bałagan. W zakładach, w których nałożono mandaty karne za stwierdzone nieprawidłowości sanitarno - higieniczne, wydawano zalecenia doraźne, które wykonane zostały terminowo, co potwierdziły kontrole sprawdzające.

W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości technicznych, w 2016r. wydano 1 decyzję administracyjną, której nakazy wykonano terminowo, co potwierdzono podczas przeprowadzonej kontroli sprawdzającej.

W stosunku do roku 2015r. w roku sprawozdawczym wzrosła liczba nałożonych mandatów karnych z 5 do 9 natomiast zmalała liczba postępowań administracyjnych w związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości sanitarno – technicznych z 3 do 1.

4. Dworce kolejowe i autobusowe

PPIS w Bytomiu sprawuje nadzór sanitarny nad 1 dworcem kolejowymi, 1 dworcem autobusowym. W minionym roku skontrolowano obydwa obiekty, które podobnie jak w roku ubiegłym oceniono jako dobre. Na terenie wymienionych obiektów na bieżąco prowadzi się prace porządkowe, w tym usuwanie śmieci, wymianę worków w koszach, zamykanie podłoża itp., a także prace konserwacyjne.

5. Port Lotniczy

Jedynym obiektem w tej grupie pod nadzorem PPIS w Bytomiu jest Międzynarodowy Port Lotniczy Katowice w Pyrzowicach. W roku sprawozdawczym przeprowadzono w nim

2 kontrole. Jedną kontrolę przeprowadzono w związku z realizacją planu kontroli, drugą doraźną w związku z koniecznością wzmożenia nadzoru sanitarnego w ramach przygotowań do Światowych Dni Młodzieży w 2016r. Obiekt oceniono jako dobry, spełniający standardy europejskie.

6. Ustępy publiczne

Pod stałym nadzorem jest 7 ustępów publicznych. Przeprowadzono w nich 5 kontroli. Wszystkie ustępy są skanalizowane, woda doprowadzana z sieci miejskiej, kabiny ustępowe, podłogi i ściany mają powierzchnie łatwo zmywalne. Obiekty wyposażone są w umywalki z ciepłą i zimną wodą, mydło, ręczniki jednorazowego użytku i papier toaletowy. Ocena tej grupy obiektów jest zbieżna z oceną z 2015r.

7. Baseny kąpielowe

Na terenie powiatu tarnogórskiego funkcjonują 4 obiekty obejmujące baseny całoroczne i sezonowe, w tym 3 baseny kryte całoroczne i 1 basen odkryty - sezonowy. Skontrolowano wszystkie baseny, w których przeprowadzono 5 kontroli. W ewidencji znajdują się również 2 obiekty przeznaczone do pływania. Skontrolowano obydwa, przeprowadzono 2 kontrole. Oceniono je również jako dobre.

W roku sprawozdawczym dwukrotnie skontrolowano Park Wodny w Tarnowskich Górach, ul. Obwodnica 8. Jedna kontrola obejmowała ocenę stanu sanitarnego obiektu oraz sprawdzenie wykonania nakazów decyzji z 2015r., druga kontrola przeprowadzona była w związku z interwencją, która okazała się niezasadna. Ostatecznie obiekt oceniono jako dobry, nakazy decyzji z 2015r. zostały wykonane w całości. Pozostałe skontrolowane baseny również ocenia się jako dobre. Baseny sezonowe są przed rozpoczęciem każdego sezonu letniego zagospodarowywane i odnawiane.

8. Składowiska odpadów komunalnych

Skontrolowane wysypisko śmieci eksploatowane w Tarnowskich Górach podlega Firmie Remondis Tarnowskie Góry Sp. z o. o. Na terenie składowiska znajduje się budynek biurowo- socjalny z portiernią. W części socjalnej znajduje się jadalnia, szatnie, natryski oraz sanitariaty. Budynek jest ogrzewany, wyposażony w bojler do ogrzewania wody. Dezynfekcja natrysków oraz wc prowadzona jest na bieżąco. Pracownicy wyposażeni są w odzież ochronną, mają dostęp do apteczki pierwszej pomocy. Teren jest ogrodzony. W skład składowiska, poza budynkiem biurowo- socjalnym, wchodzi zbiorniki odcieków, waga, pompownie, brodzik do mycia kół samochodowych. Zastosowana jest strefa ochronna w postaci pasa zieleni. Na podstawie przeprowadzonej w roku sprawozdawczym kontroli składowisko oceniono jako dobre, nie stwierdzono naruszeń przepisów.

9. Akcje i współpraca z innymi jednostkami i podmiotami

W roku sprawozdawczym przeprowadzono dwuetapowe działania w ramach realizacji Kampanii Społecznej: „Mam świadomość jak być zdrowym”. Działania adresowane były do personelu zakładów usługowych: fryzjerzy, kosmetyczki, tatuażyści, personel gabinetów odnowy biologicznej. Zadania I etapu Kampanii były realizowane we współpracy z Sekcjami: Higieny Pracy, Epidemiologii, Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego i Oświaty Zdrowotnej. Realizacja II etapu prowadzona była przez pracowników Sekcji Higieny Komunalnej i Środowiska, którzy prowadzili wizytacje w zakładach usługowych, mające na celu ocenę bezpieczeństwa sanitarnego świadczonych usług, w efekcie czego 15 zakładów z terenu powiatu tarnogórskiego oceniono pozytywnie.

10. Interwencje

W 2016r. z terenu powiatu tarnogórskiego wpłynęło ogółem 19 interwencji, z których 15 spraw rozpatrzył PPIS w Bytomiu, 3 bez wstępnego rozpoznania 1 po wstępnym rozpatrzeniu przekazano do innych organów zgodnie z właściwością rzeczową i miejscową. Były to sprawy: dot. złego stanu sanitarnego budynku - przekazana do PINB w Tarnowskich Górach; dot. nieczystości płynnych - przekazana do WIOŚ w Katowicach, dot. niewłaściwego gospodarowania odpadami komunalnymi - przekazana do Urzędu Miasta Tarnowskie Góry i 1 interwencja została przekazana do ŚPWIS w Katowicach, jako organu sprawującego nadzór sanitarny nad obiektem.

W związku z interwencjami przeprowadzono ogółem 15 kontroli, wydano 1 decyzję nakazującą oraz nałożono 1 grzywnę w drodze mandatu karnego na kwotę 100zł.

Interwencje dot. następujących spraw: zagrożenia gryzoniami, zwierzętami, insektami (3); złego stanu sanitarnego posesji (1); niewłaściwego stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej (9); złego stanu sanitarnego budynków (1); awarii kanalizacyjnych (4); nieczystości płynnych (1).

W roku sprawozdawczym zasadna okazała się 1 interwencja która dot. niewłaściwego stanu sanitarnego obiektu użyteczności publicznej - Zakładu Fryzjerskiego w Kaletach ul. Rogowskiego 3. Kontrola wykazała nieprawidłowości sanitarno – techniczne i sanitarno – higieniczne, co skutkowało wydaniem decyzji nakazującej i nałożeniem mandatu karnego na kwotę 100 zł. Decyzją PPIS w Bytomiu nakazano wymienić zniszczone listwy przypodłogowe, zapewnić gładką, zmywalną powierzchnię sprzętów, narzędzi i powierzchni, zapewnić gładką, wodoodporną powierzchnię ścian przy punkcie wodnym w pomieszczeniu socjalnym, odmalować ściany i sufity. Wraz z nałożeniem mandatu karnego wydano zalecenia doraźne. Nakazy decyzji oraz zalecenia doraźne zostały wykonane terminowo, co potwierdziła kontrola sprawdzająca.

W pozostałych przypadkach osoby odpowiedzialne za utrzymanie właściwego stanu sanitarnego w obiektach, usuwali nieprawidłowości bez konieczności wszczynania postępowania administracyjnego.

W porównaniu do poprzedniego roku sprawozdawczego, liczba zgłoszonych interwencji zwiększyła się o 2, natomiast liczba zasadnych interwencji uległa zmniejszeniu o 2.

Wnioski:

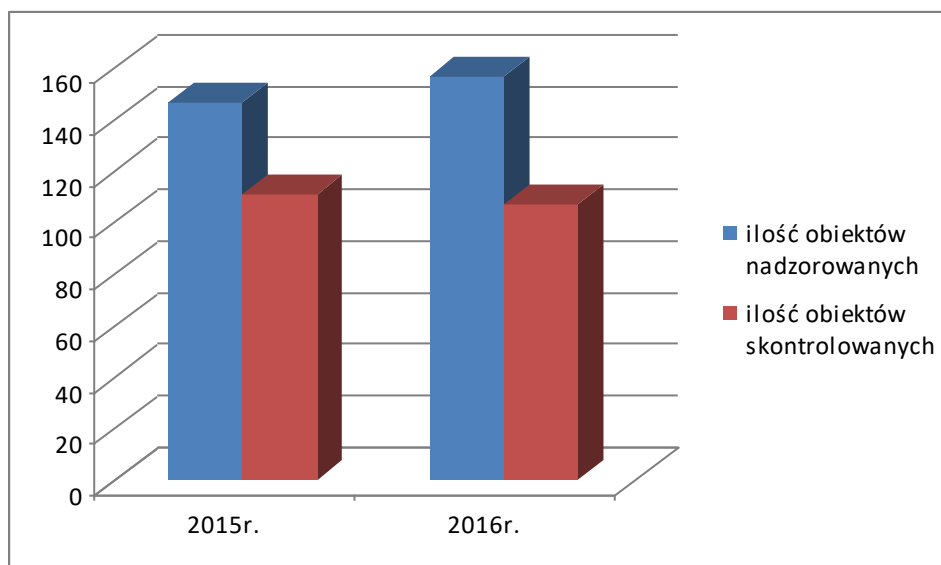
1. W dalszym ciągu, (od 2012r.), brak podstawy prawnej regulującej szczegółowe wymagania sanitarne dla zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, tatuażu i odnowy biologicznej, co daje podstawy do dużej swobody interpretacji nieprawidłowości stwierdzanych podczas kontroli w zakładach usługowych.
2. Kontrole w obiektach użyteczności publicznej obejmowały sprawdzenie przestrzegania zakazu palenia wyrobów tytoniowych. Obiekty posiadają w widocznych miejscach oznaczenia słowne i graficzne informujące o zakazie. W czasie trwania roku sprawozdawczego, podczas kontroli informowano osoby kontrolowane o konieczności uzupełniania znaków zakazu palenia wyrobów tytoniowych o papierosy elektroniczne, co wynikało ze zmian wprowadzonych do ustawy z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwem używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.
3. Przed rozpoczęciem i w trakcie trwania sezonu letniego sprawowany jest wzmożony nadzór nad obiektami skupionymi wokół miejsc wykorzystywanych do wypoczynku. Takie działania uzasadnia zwiększone ryzyko szerzenia się chorób zakaźnych, któremu sprzyja wysoka temperatura i zagęszczenie ludności wokół miejsc rekreacyjnych.
4. Kontrole przeprowadzone w obiektach użyteczności publicznej wykazały, że większość skontrolowanych obiektów została oceniona jako dobre, spełniające wymagania sanitarno-higieniczne.

VI. Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych

PPIS w Bytomiu sprawuje bieżący nadzór sanitarny nad higieną procesów nauczania oraz higieną otoczenia i pomieszczeń w szkołach, żłobkach, przedszkolach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, placówkach wypoczynku oraz uczelniach wyższych. Nadzór ten dotyczy również kontroli przestrzegania przepisów określających wymogi higieniczne i zdrowotne w stosunku do sprzętu używanego w tych podmiotach oraz ośrodkach wypoczynku.

W 2016r. na terenie powiatu tarnogórskiego, bieżącym nadzorem sanitarno-higienicznym objętych było 157 obiektów, skontrolowano w tym okresie 107 obiektów, co stanowi 68,1%.

W porównaniu do roku 2015r. sytuację ilustruje poniższy wykres.

Liczba nadzorowanych obiektów w porównaniu do roku 2015 zwiększyła się. W roku sprawozdawczym utworzono 12 nowych placówek:

1. Niepubliczne Przedszkole „Bystrzaki” z Oddziałami Integracyjnymi, Kalety, ul. Lompy 2
2. Przedszkole Publiczne „Tęczowy ogród” Tarnowskie Góry, ul. Ogrodowa 12
3. Przedszkole Niepubliczne „Centrum rozwoju dziecka”, Tarnowskie Góry, ul. Sielanka b/n
4. Niepubliczny oddział przedszkolny Aneta Pasieka, Tarnowskie Góry, ul. Broniewskiego 27
5. Niepubliczna Szkoła Podstawowa „Bystrzaki”, Kalety, ul. Lompy 2
6. Sala zabaw, Tarnowskie Góry, ul. Morcinka 26
7. Klub Dziecięcy „Miluś”, Kalety, ul. Lubliniecka 2
8. Klub Dziecięcy „Milu-Art”, Tarnowskie Góry, ul. Morcinka 26
9. Niepubliczny Żłobek „Smoczusie”, Miasteczko Śląskie, ul. Dworcowa 24
10. Ośrodek Rekreacyjno-Szkoleniowy, Kalety, ul. Szkolna 6
11. Ośrodek nauki jazdy konnej dla dzieci, Zbrośławice, ul. Wolności 28
12. Salezjańska Szkoła Podstawowa, Tarnowskie Góry, ul. Śniadeckiego 1

W 2016r. uległy likwidacji 2 placówki:

- Jednooddziałowy Żłobek Niepubliczny „Bajkowy Zameczek”, Tarnowskie Góry, ul. Broniewskiego 27
- Ośrodek „Tęcza” Danuta Zalewska, Radzionków, ul. Knosały 61a.

1. Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych

Szkoły

W 2016r. pod nadzorem ogółem, na terenie powiatu tarnogórskiego, znajdowały się 63 szkoły różnych typów w tym:

- 26 szkół podstawowych;
- 10 gimnazjów;
- 1 liceum ogólnokształcące;
- 2 policealne;
- 3 specjalne
- 21 zespołów szkół.

W 2016r. skontrolowano 45 placówek na terenie powiatu tarnogórskiego, w porównaniu z rokiem ubiegłym liczba ta utrzymuje się na stałym poziomie.

W porównaniu do roku 2015 zmniejszyła się liczba nowych decyzji nakazujących. Wydano 7 decyzji administracyjnych nakazujących terminowych dotyczących:

1. Szkoła Podstawowa nr 9 Tarnowskie Góry ul. Korczaka 2
 - zły stan techniczny sufitów w sali zajęć i korytarzu
2. Szkoła Podstawowa nr 12 w ZSP nr 3 Tarnowskie Góry ul. Żeromskiego 64
 - zły stan higieniczno-sanitarny i techniczny podłogi w świetlicy oraz ścian, sufitu w sali gimnastycznej i szatni bloku sportowego
3. Zespół Szkolno-Przedszkolny–Szkoła Podstawowa nr 2 Miasteczko Śląskie ul. Harcerska 5
 - zły stan higieniczno-sanitarny oraz techniczny ścian i sufitu magazynie sprzętu sportowego
 - zły stan higieniczno-sanitarny oraz techniczny pomieszczeń sanitarnych dla dzieci i personelu
 - zły stan higieniczno-sanitarny oraz techniczny podłóg (w salach zajęć, szatni, korytarzu i świetlicy)
4. Żłobek Niepubliczny Tarnowskie Góry ul. Broniewskiego 27
 - brak zapewnienia co najmniej 2 pomieszczeń w lokalu, w tym 1 przystosowanego do odpoczynku dzieci
5. Gimnazjum nr 1 Tarnowskie Góry ul. Sobieskiego 5
 - zły stan techniczny wykładziny podłogowej w sali zajęć
6. Zespół Szkół i Przedszkola Kalety ul. Orzeszkowej 10
 - zły stan higieniczno-sanitarny oraz techniczny ścian i sufitów na korytarzach

- brak osłon punktów świetlnych na korytarzu
 - zły stan higieniczno-sanitarny oraz techniczny nawierzchni dojścia do szkoły.
7. Szkoła Podstawowa, Tworóg, ul. Szkolna 15
- zły stan techniczny nawierzchni placu szkolnego.

Wydano 12 decyzji zmieniających termin wykonania nakazów wydanych w latach wcześniejszych. W porównaniu z rokiem 2015 liczba ta uległa zmniejszeniu.

Na Szkołę Podstawową nr 1 w Radzionkowie, przy ul. Knosały 16 wydano w 2011r. decyzję administracyjną z terminem wykonania do 30.09.2017r. po 7 prolongatach dotyczy złego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego pomieszczeń sanitarnych dla uczniów, co powoduje pogorszenie się stanu sanitarno-higienicznego w/w pomieszczeń.

W roku sprawozdawczym w całości wykonano 10 decyzji wydanych w latach wcześniejszych. Liczba ta w porównaniu do 2015r. uległa dwukrotnemu zwiększeniu. Wykonano w całości decyzję w następujących szkołach:

1. Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego, Nakło Śląskie, ul. Morcinka 9
 - zapewniono prawidłową nawierzchnię dojścia do placówki
2. Gimnazjum nr 4, Tarnowskie Góry, ul. Janasa 11
 - zapewniono prawidłowe ogrodzenie placówki
3. Gimnazjum w Ożarowicach, ul. Szkolna 10
 - doprowadzono do właściwego stanu technicznego dach w placówce
4. Gimnazjum w Miasteczku Śląskim, ul. Dworcowa 8
 - doprowadzono do właściwego stanu technicznego podłogi
5. Szkoła Podstawowa nr 2, Radzionków, ul. Szymały 36
 - zapewniono osłony grzejników c.o.
 - doprowadzono do właściwego stanu higieniczno-sanitarnego i technicznego szatni dla uczniów
6. Gimnazjum w Świerklańcu, ul. Źródłana 3
 - doprowadzono do właściwego stanu higieniczno-sanitarnego i technicznego pomieszczenia sanitarne dla uczniów
7. Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1, Tarnowskie Góry, ul. Słowackiego 34
 - odmalowano salę gimnastyczną i gabinet higienistki szkolnej
8. Szkoła Podstawowa nr 9, Tarnowskie Góry, ul. Korczaka 2
 - doprowadzono do właściwego stanu higieniczno-sanitarnego i technicznego podłogę na korytarzu
9. Szkoła Podstawowa nr 9, Tarnowskie Góry, ul. Korczaka 2
 - odmalowano sufity w placówce
10. Szkoła Podstawowa w ZSP w Wojsce, ul. Szkolna 12
 - doprowadzono do właściwego stanu technicznego nawierzchni dojścia do placówki.

We wszystkich placówkach szkolnych jest odpowiedni dostęp do środków higieny osobistej.

W ramach współpracy z pielęgniarką szkolną w 10 szkołach podstawowych i gimnazjach wykonano badania w zakresie obciążenia uczniów ciężarem tornistrów zgodnie z wytycznymi

GIS. Dokonano pomiarów wagi tornistrów u 1415 uczniów. W większości placówek w oddziałach szkolnych odnotowano przekroczenia przyjętych norm. Wyniki w formie tabelarycznej zostały przesłane dyrektorom szkół, z uwzględnieniem zarówno niskiej 10% jak i wysokiej 15% normy, celem wykorzystania w ramach profilaktyki zdrowotnej.

Przedszkola i inne formy

W 2016r. pod nadzorem PPIS w Bytomiu na terenie powiatu tarnogórskiego było 58 przedszkoli, w tym 24 na terenie miasta Tarnowskie Góry.

W roku sprawozdawczym pozytywnie zaopiniowano:

- Niepubliczne Przedszkole „Bystrzaki” z Oddziałami Integracyjnymi, Kalety, ul. Lompy 2
- Przedszkole Publiczne „Tęczowy ogród” Tarnowskie Góry, ul. Ogrodowa 12
- Przedszkole Niepubliczne „Centrum rozwoju dziecka”, Tarnowskie Góry, ul. Sielanka b/n
- Niepubliczny oddział przedszkolny Aneta Pasieka, Tarnowskie Góry, ul. Broniewskiego 27

Nowe placówki spełniają wysokie standardy stanu sanitarno-higienicznego, technicznego i wyposażenia.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono 51 kontroli przedszkoli. Liczba ta w porównaniu z 2015r. uległa zwiększeniu.

Wydano 8 nowych decyzji administracyjnych nakazujących - liczba tych decyzji uległa zwiększeniu. Decyzje te dotyczyły następujących placówek:

1. Przedszkole nr 13 w ZSP nr 3, Tarnowskie Góry, ul. Żeromskiego 64
 - zły stan techniczny podłóg w salach zajęć.
2. Gminne Przedszkole nr 8, Przezchlebie, ul. Mikulczycka 11
 - brak wyposażenia sal zajęć w meble z certyfikatami.
3. Przedszkole nr 2, Radzionków, Plac Jana Pawła II nr 6
 - zły stan higieniczno-sanitarny oraz techniczny ścian i sufitów,
 - zły stan higieniczno-sanitarny oraz techniczny podłóg w salach zajęć ,
 - zły stan higieniczno-sanitarny oraz techniczny instalacji wod-kan. w pomieszczeniach sanitarnych.
4. Przedszkole nr 1, Krupski Młyn, ul. Zawadzkiego 3
 - brak osłon na grzejnikach c.o. w salach zajęć.
5. Przedszkole nr 2 w ZSP, Miasteczko Śląskie, ul. Harcerska 5
 - zły stan techniczny ogrodzenia placówki.
6. Przedszkole nr 11, Tarnowskie Góry, ul. Mickiewicza 18
 - brak wyposażenia mebli edukacyjnych dostosowanych do zasad ergonomii.
7. Gminne Przedszkole nr 3, Kamieniec, ul. Tarnogórska 2
 - brak wyposażenia mebli edukacyjnych dostosowanych do zasad ergonomii.
8. Przedszkole Nr 9, Tarnowskie Góry, ul. Zacisza 11
 - brak wyposażenia sal zajęć w odpowiednie meble edukacyjne.

Dla 5 placówek wydano decyzje prolongujące - zmieniające termin wykonania nakazów. Liczba decyzji prolongujących w porównaniu z rokiem ubiegłym utrzymuje się na stałym poziomie.

W roku sprawozdawczym zwiększyła się liczba wykonanych decyzji administracyjnych wydanych w latach poprzednich i wyniosła 4:

1. Przedszkole nr 3 Radzionków ul. Szymały 38
- zapewniono osłony grzejników c.o.
2. Przedszkole nr 21 Tarnowskie Góry ul. Opolska 59
- zakupiono nowe meble edukacyjne
3. Przedszkole nr 4 Tarnowskie Góry ul. Sienkiewicza 5
- zakupiono nowe meble edukacyjne
4. Przedszkole nr 6 Tarnowskie Góry ul. Bema 1
- zakupiono nowe meble edukacyjne.

Stan bieżącej czystości i porządku w placówkach nie budził zastrzeżeń. 5 placówek zostało skontrolowanych pod kątem oceny stanu sanitarno-technicznego placu zabaw. Stwierdzono, że wszystkie placówki posiadają place zabaw, które są wyposażone w prawidłowy sprzęt do zabaw. We wszystkich placówkach dokonywane są regularne przeglądy BHP urządzeń i sprzętu do zabaw. Piasek wymieniany zgodnie z wymogami. Piaskownice zabezpieczane plandekami przed zanieczyszczeniami odpadami zwierzęcymi.

We wszystkich przedszkolach w ramach profilaktyki zdrowotnej nauczyciele przeprowadzają kontrole czystości głów dzieci zgodnie z procedurami opracowanymi na podstawie stanowiska Departamentu Matki i Dziecka w Ministerstwie Zdrowia w sprawie zapobiegania i zwalczania wszawicy u dzieci i młodzieży. Niektóre z nich w miarę potrzeb zatrudniają pielęgniarki do wykonywania w/w przeglądów.

Żłobki i kluby dziecięce

Pod nadzorem PPIS w Bytomiu na terenie powiatu tarnogórskiego było 10 żłobków, w tym 4 kluby malucha. Skontrolowano 10 obiektów. Jedna kontrola przeprowadzona w wyniku zgłoszonej interwencji w Żłobku Publicznym Nr 1 w Tarnowskich Górach, przy ul. Bema 1 dotyczyła przyjmowanie chorych dzieci do żłobka. Interwencja była bezzasadna.

Wydano 2 nowe decyzje administracyjne, które dotyczyły placówek:

1. Żłobek Niepubliczny, Tarnowskie Góry, ul. Broniewskiego 27
- brak zapewnienia co najmniej 2 pomieszczeń w lokalu, w tym 1 przystosowanego do odpoczynku dzieci
2. Żłobek Publiczny nr 1 - Oddział II, Tarnowskie Góry, ul. Strzybnicka 3
- zły stan techniczny nawierzchni drogi dojazdu do żłobka.

Liczba nowych decyzji w porównaniu z rokiem ubiegłym uległa zwiększeniu.

Wykonano w całości 1 decyzję administracyjną tj. w Publicznym Żłobku nr 1 – Oddział I w Tarnowskich Górach przy ul. Wyszyńskiego 135 doprowadzono do właściwego stanu technicznego nawierzchnię tarasu.

Podobnie jak w roku ubiegłym utworzono 3 nowe placówki, na które wydano pozytywne opinie sanitarne tj.

- Klub Dziecięcy Miluś, Kalety, ul. Lubliniecka 2
- Klub Dziecięcy Milu-Art, Tarnowskie Góry, ul. Morcinka 26
- Niepubliczny Żłobek Smoczusie, Miasteczko Śląskie, ul. Dworcowa 24.

W 2016r. zlikwidowano jeden żłobek tj. Żłobek Jednooddziałowy Niepubliczny „Bajkowy Zameczek”, Tarnowskie Góry, ul. Broniewskiego 27.

Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze Wsparcia Dziennego

W 2016r. pod nadzorem były 3 świetlice środowiskowe, z tego 2 w Tarnowskich Górach i 1 w mieście Kalety oraz 3 warsztaty terapii zajęciowej. Skontrolowano 2 świetlice środowiskowe i 1 warsztat. Stan sanitarno-techniczny placówek wraz z wyposażeniem nie budził zastrzeżeń.

2. Nadzór nad warunkami higieny pracy ucznia

Dostosowanie mebli do zasad ergonomii

W zakresie badań problemowych w 2016r. dokonano pomiarów mebli przedszkolnych i szkolnych w wytypowanych placówkach.

W roku sprawozdawczym skontrolowano w tym zakresie:

- 17 oddziałów w 5 przedszkolach, zmierzono 338 dzieci, z tego 128 dzieci w 10 oddziałach siedziało w niedostosowanych do wzrostu meblach,
- 23 oddziały w 4 szkołach podstawowych, zmierzono 301 dzieci, nie stwierdzono nieprawidłowości.

W porównaniu z rokiem ubiegłym zdecydowanie zwiększyła się liczba placówek oraz dzieci objętych oceną w w/w zakresie.

W porównaniu do 2015r. liczba wydanych nowych decyzji administracyjnych nakazujących wyposażenie sal zajęć w meble z certyfikatami, dostosowanych do zasad ergonomii zwiększyła się i wynosi 4, dotyczy:

- Gminnego Przedszkola nr 8, Przechlebie, ul. Mikulczycka 11,
- Gminnego Przedszkola nr 3, Kamieniec, ul. Tarnogórska 2
- Przedszkola nr 11, Tarnowskie Góry, ul. Mickiewicza 18
- Przedszkola Nr 9, Tarnowskie Góry, ul. Zacisza 11.

Natomiast w 3 placówkach w 2016 roku zgodnie z decyzją PPIS w Bytomiu zakupiono nowe meble w:

- Przedszkolu nr 6 Tarnowskie Góry, ul. Bema 1
- Przedszkolu nr 21, Tarnowskie Góry, ul. Opolska 59
- Przedszkolu nr 4, Tarnowskie Góry, ul. Sienkiewicza 5.

Placówki są sukcesywnie doposażane w nowe meble o zróżnicowanych wysokościach dostosowane do zasad ergonomii, posiadające stosowne certyfikaty w miarę potrzeb.

Higieniczna ocena rozkładów zajęć lekcyjnych

W trakcie przeprowadzania kontroli w 2016r. w wytypowanych 23 szkołach dokonano oceny rozkładów zajęć lekcyjnych. W wyniku przeprowadzonych ocen stwierdzono, że w placówkach rozkłady zajęć układane są prawidłowo z zachowaniem podstawowych zasad higieny - wymogów § 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia

31.12.2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.), uwzględniając potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia oraz stałego czasu rozpoczynania zajęć lekcyjnych w poszczególnych dniach tygodnia. Sytuacja w porównaniu z rokiem ubiegłym jest stabilna.

Ocena warunków do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego

W roku sprawozdawczym wydano 1 decyzję administracyjną dotyczącą stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń bloków sportowych: Zespół Szkolno-Przedszkolny w Miasteczku Śląskim przy ul. Harcerskiej 5, decyzja dot. zaplecza bloku sportowego.

Podobnie jak w roku ubiegłym w bieżącym roku sprawozdawczym wyegzekwowano 1 decyzję wydaną w latach wcześniejszych - Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 w Tarnowskich Górach przy ul. Słowackiego 34 – odmalowano salę gimnastyczną.

Ogólny stan techniczny sprzętu sportowego na terenie bloków sportowych jest dobry. Odnotowuje się, że młodzież korzysta z natrysków rzadko, w miarę indywidualnych potrzeb.

Ocena warunków zdrowotnych w pracowniach komputerowych

W czasie przeprowadzanych kontroli we wszystkich szkołach dokonywana jest ocena warunków zdrowotnych w pracowniach komputerowych.

Pracownie komputerowe są prawidłowo wyposażone oraz sukcesywnie doposażane w nowy sprzęt multimedialny. W oknach zainstalowane są osłony ochraniające przed nadmiernym nasłonecznieniem.

Stan sanitarno-higieniczny bez zastrzeżeń zarówno w 2015, jak i w 2016r. W żadnej z placówek nie wydano nowych decyzji w w/w zakresie.

Ocena warunków w pracowniach chemicznych (używanie substancji i preparatów chemicznych):

W czasie przeprowadzanych kontroli dokonano oceny realizacji wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych w placówkach posiadających pracownie chemiczne.

Zarówno w 2015, jak i 2016 roku nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych w kontrolowanych placówkach posiadających pracownie chemiczne. Zaplecza pracowni chemicznych są uporządkowane. Magazynowane substancje i preparaty chemiczne, które są wykorzystywane w czasie zajęć praktycznych z chemii – przechowywane prawidłowo. Pojemniki prawidłowo oznakowane.

Placówki posiadają aktualny spis znajdujących się na stanie niebezpiecznych substancji chemicznych. Karty charakterystyki aktualne, udostępniane w czasie kontroli. Substancje i preparaty chemiczne przechowywane w wydzielonych zamykanych szafach lub w zamykanych zapleczach pracowni. Na wyposażeniu pracowni chemicznych znajdują się apteczki pierwszej pomocy. We wszystkich pracowniach lub na ich zapleczach zapewniono

bieżącą wodę. Większość szkół realizuje zajęcia z chemii wyłącznie w formie teoretycznej, podobnie jak w roku ubiegłym.

W jednej z placówek tj. Publiczne Gimnazjum nr 4 Tarnowskie Góry, ul. Janasa 11 wykonano w całości decyzję, tj. doprowadzono do właściwego stanu technicznego podłogę na zapleczu pracowni chemicznej.

3. Profilaktyczna opieka zdrowotna

W czasie przeprowadzanych kontroli we wszystkich szkołach oceniano gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. W jednej z placówek tj. Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 Tarnowskie Góry, ul. Słowackiego 34 zrealizowano w całości decyzję dotyczącą złego stanu sanitarno-higienicznego ścian i sufitu w gabinecie profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. W roku sprawozdawczym nie wydano nowych decyzji w w/w zakresie. We wszystkich placówkach stan sanitarno-higieniczny i techniczny skontrolowanych pomieszczeń wraz z wyposażeniem nie budzi zastrzeżeń, zdecydowana większość gabinetów posiada nowo zakupione wyposażenie do pomieszczeń zgodnie z obowiązującymi wymogami. Wszystkie gabinety posiadają umywalki z dopływem wody bieżącej ciepłej i zimnej. Przy umywalkach znajdują się dozowniki ze środkiem myjącym oraz ze środkiem dezynfekcyjnym.

Pielęgniarki szkolne w ramach swojej działalności dokonują min. regularnych przeglądów czystości skóry głowy dzieci oraz zgodnie z wewnętrznymi procedurami opracowanymi przez dyrektorów okresowych przeglądów czystości skóry głowy w przypadku podejrzenia wystąpienia wszawicy, odnotowując ten fakt w dokumentacji medycznej.

4. Ocena wypoczynku dzieci i młodzieży

W 2016r. w ramach akcji „Zima w mieście” w bazie Ministerstwa Edukacji Narodowej zgłoszono 25 turnusów wypoczynku w formie półkolonii. Skontrolowano 8 z nich w trakcie trwania wypoczynku w miejscu zamieszkania. Nie stwierdzono nieprawidłowości. Ogółem w placówkach skontrolowanych wypoczywało 460 dzieci i młodzieży. W 5 placówkach prowadzono dożywianie dla dzieci i młodzieży. W porównaniu z rokiem ubiegłym zdecydowanie zwiększyła się liczba skontrolowanych turnusów. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-higienicznego i technicznego w placówkach wypoczynku zimowego.

W ramach Akcji „Lato 2016” zgłoszonych zostało 40 turnusów letniego wypoczynku w formie półkolonii w miejscu zamieszkania oraz 9 w formie wyjazdowej w placówkach sezonowych i w obiektach całorocznych usług hotelarskich. W czasie trwania turnusów skontrolowano 11 placówek, w tym 2 wspólnie z pracownikiem Sekcji Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku w ramach współpracy między sekcjami PSSE Bytom. Ogółem w skontrolowanych placówkach wypoczywało 626 dzieci i młodzieży. W porównaniu z rokiem 2015 zmniejszyła się zarówno liczba turnusów wypoczynku letniego, jak i przeprowadzonych w nich kontroli sanitarnych.

W placówkach wypoczynku stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń był dobry, wyposażenie prawidłowe, dostęp do ciepłej wody zapewniony wraz z odpowiednią ilością środków do utrzymania higieny osobistej uczestników wypoczynku.

5. Interwencje

W 2016r. zgłoszono 2 interwencje w następujących placówkach:

1. Punkt Przedszkolny „Mali Odkrywcy” Kalety, ul. Leśna 20 - interwencja zgłoszona imiennie, dot.: trwającego remontu w godzinach pracy przedszkola. Kontrola odbyła się w dniu 05.04.2016 r., spisano protokół kontroli Nr 88/1202/NS.HD/2016 – interwencja bezzasadna.

2. Żłobek Publiczny Nr 1, Tarnowskie Góry, ul. Bema 1 – interwencja imienna, dot.: przyjmowanie chorych dzieci do żłobka. Kontrola odbyła się w dniu 13.12.2016 r., spisano protokół kontroli Nr 351/1202/NS.HD/2016 – interwencja bezzasadna.

W porównaniu z rokiem 2015 liczba interwencji znacznie się zmniejszyła.

Wnioski:

Stan sanitarno-higieniczny placówek oświatowo-wychowawczych ulega systematycznej poprawie. Gminy dokładają wszelkich starań, aby terminowo realizować zarządzenia ujęte w wydanych decyzjach PPIS w Bytomiu.

W roku 2016 wykonano w całości 16 decyzji administracyjnych nakazujących, wydanych w latach wcześniejszych – w porównaniu z 2015r. realizacja nakazów uległa dwukrotnemu zwiększeniu.

Wydano 17 nowych decyzji administracyjnych. W porównaniu do 2015r. liczba ta utrzymuje się na stałym poziomie. Wydano 18 decyzji zmieniających termin wykonania – w porównaniu do roku ubiegłego ilość decyzji prolongowanych zmniejszyła się.

W czasie przeprowadzanych kontroli w 2016r. nie wydano zaleceń pokontrolnych w zakresie bieżącej czystości i porządku.

Na terenie działania PPIS w Bytomiu we wszystkich kontrolowanych placówkach opracowane są procedury wewnętrzne na wypadek wystąpienia chorób zakaźnych lub pasożytniczych, w tym dot. wszawicy- opracowane zgodnie ze stanowiskiem Departamentu Matki i Dziecka w Ministerstwie Zdrowia.

VII. Warunki sanitarno – higieniczne środowiska pracy

1. Ocena realizacji wymagań higienicznych i zdrowotnych w zakładach pracy

Jednym z zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest ocena i kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w środowisku pracy, w celu zapobiegania powstawania chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

Na terenie powiatu tarnogórskiego nadzorem objętych jest 369 obiektów o różnej formie prawnej, prowadzące działalność gospodarczą zarówno produkcyjną, jak i usługową oraz handlową. W kontrolowanych zakładach prowadzony był nadzór nad warunkami higieny pracy.

Tematyka przeprowadzonych kontroli sanitarnych:

- ocena przestrzegania zasad, przepisów higieny pracy i warunków środowiska pracy oraz przestrzegania zakazu palenia wyrobów tytoniowych,
- kontrola warunków pracy i ocena narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach przetwórstwa tworzyw sztucznych;
- kontrola warunków pracy i ocena narażenia zawodowego pracowników narażonych na rtęć i jej związki;
- ocena realizacji wymogów w zakresie prekursorów narkotykowych kategorii 2 i 3 oraz substancji i mieszanin chemicznych,
- ocena warunków higieny pracy oraz wymogów w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych,
- ocena stanu higieniczno-sanitarnego w związku ze zgłaszanymi interwencjami pracowników,
- ocena przestrzegania przepisów w zakresie kart charakterystyki i oznakowania wprowadzanych do obrotu substancji i mieszanin chemicznych,
- ocena warunków pracy pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych i chemicznych;
- ocena realizacji wymogów w zakresie substancji, mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy.

W roku 2016 w ramach prowadzonego nadzoru nad warunkami pracy na terenie powiatu tarnogórskiego skontrolowanych zostało 129 obiektów, w których przeprowadzono 161 kontroli. W 48 zakładach podczas kontroli stwierdzano nieprawidłowości, które dotyczyły zagadnień w zakresie:

Badań i pomiarów środowiska pracy:

- Brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia;
- Brak rejestrów i kart badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia oraz bieżącego uzupełniania tych kart badań;

- Nie poinformowano pracowników o aktualnych wynikach badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, występujących na stanowiskach pracy;
- Brak informacji na stanowiskach pracy dot. aktualnych wynikach badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy;
- Przekroczeń NDS i N czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy powyżej dopuszczalnych norm;
- Brak sporządzonego programu działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia.

Złego stanu sanitarno – higienicznego pomieszczeń:

- Odnowienia ścian i sufitów w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych;
- Odnowienia ścian w pomieszczeniach pracy;
- Uzupełnienia ubytków w posadzkach pomieszczeń pracy;
- Urządzenia zgodnie z przepisami pomieszczeń higieniczno – sanitarnych;
- Zapewnienia prawidłowej wymiany powietrza w pomieszczeniach pracy;
- Zapewnienia skutecznej wymiany powietrza w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych;
- Nie wydzielono miejsca, ani pomieszczenia do składowania odpadów medycznych;
- Brak szafek indywidualnych do przechowywania posiłków własnych przez pracowników;
- Uszkodzona armatura prysznicowa, ustępowa, umywalkowa;

Uchybień w zakresie substancji i mieszanin chemicznych:

- Braku aktualnych spisów stosowanych substancji i mieszanin niebezpiecznych oraz kart charakterystyki;
- Pracownicy nie zapoznani się z informacjami zawartymi w kartach charakterystyki;
- Brak udokumentowania oceny ryzyka zawodowego stwarzanego przez czynnik chemiczny;
- Nie oznakowano właściwie pojemników, zbiorników, rurociągów zawierających substancję chemiczną, mieszaninę chemiczną stwarzającą zagrożenie dla zdrowia;
- Brak zainstalowanego prysznica bezpieczeństwa do obmycia całego ciała oraz oddzielnego natrysku do przemywania oczu w pomieszczeniach pracy (wykonywane są prace, przy których występuje niebezpieczeństwo oblania pracowników środkami żrącymi);
- Brak zainstalowanej umywalki w pomieszczeniach pracy (wykonywane są prace z użyciem substancji o właściwościach toksycznych);
- Nie opracowano i nie wdrożono do stałego stosowania instrukcji w zakresie bhp podczas prac z użyciem substancji i mieszanin chemicznych z uwzględnieniem informacji zawartych w kartach charakterystyki.

Uchybień w zakresie czynników biologicznych:

- Brak uwzględnienia narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne w ocenie ryzyka zawodowego;
- Brak rejestru prac narażających pracowników na szkodliwe czynniki biologiczne zakwalifikowane do 3 grupy zagrożenia;
- Brak rejestru pracowników narażonych na szkodliwe czynniki biologiczne zakwalifikowane do 3 grupy zagrożenia;
- Brak przeszkolenia pracowników w zakresie narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne;
- Nie opracowano procedury bezpiecznego postępowania ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi dot. pobierania, transportu oraz przetwarzania próbek i materiałów pochodzenia ludzkiego lub zwierzęcego;
- Nie opracowano procedury bezpiecznego postępowania ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi dot. bezpieczne usuwanie i postępowanie ze skażonymi odpadami;
- Nie opracowano instrukcji postępowania w razie awarii lub wypadku związanych z uwolnieniem się szkodliwego czynnika biologicznego;
- Nie opracowano instrukcji postępowania w razie narażenia na szkodliwy czynnik biologiczny zakwalifikowany do grupy 3 lub 4 zagrożenia;
- Nie opracowano i wdrożono procedury postępowania poekspozycyjnego, umożliwiającej niezwłoczne udzielenie poszkodowanemu pomocy medycznej oraz zapobieżenie skutkom narażenia, a także objęcie go profilaktyczną opieką zdrowotną po narażeniu zgodnie z aktualną wiedzą medyczną;
- Nie przedstawiono raportu o bezpieczeństwie i higienie pracy w podmiocie leczniczym w zakresie zranień ostrymi narzędziami przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych;
- Nie zastosowano znaku ostrzegającego przed zagrożeniem biologicznym.

Uchybień w zakresie czynników rakotwórczych lub mutagennych:

- Brak przekazywania informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym właściwemu PWIS niezgodnie z obowiązującym wzorem-§ 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 24 lipca 2012 r. w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy;
- Brak oznakowania stanowisk pracy, zbiorników, instalacji zawierających substancje o działaniu rakotwórczym, mutagennym zgodnie z aktualnym stanem prawnym.

W celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości wydanych zostało 48 decyzji administracyjnych.

W nadzorowanych zakładach występowały czynniki szkodliwe dla zdrowia takie jak: pyły, hałas, drgania mechaniczne oraz substancje chemiczne. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że pracodawcy nie przestrzegają częstotliwości wykonywania badań

i pomiarów oraz nie uzupełniają na bieżąco rejestru i kart czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy.

W 2016r. w 5 zakładach pracy stwierdzono występowanie przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. Ponadto na terenie powiatu tarnogórskiego znajdują się zakłady, w których od lat utrzymują się przekroczenia NDS i N na stałym poziomie mimo podjętych działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na te czynniki.

Zakładami, w których utrzymują się przekroczenia NDS i N są:

- Huta Cynku „Miasteczko Śląskie” S.A. w Miasteczku Śląskim - substancje chemiczne: kadm i ołów,
- Kopex S.A. Tarnowskie Góry, ul. Hutnicza – hałas, pyły zaw. SiO₂, drgania mechaniczne;
- Fabryka Maszyn i Urządzeń „TAGOR” S.A. Tarnowskie Góry – hałas,
- „QUINTO” Radzionków, ul. Objazdowa 5-9 – hałas,
- „GEKOPLAST” S.A. Krupski Młyn, ul. Krasickiego 13 - hałas

Zakłady realizując program działań organizacyjno-technicznych wprowadzały i nadal wprowadzają nowe rozwiązania techniczne i organizacyjne mające na celu zapobieganie powstawania chorób zawodowych. Pracodawcy dostarczali na bieżąco pracownikom środki ochrony indywidualnej zabezpieczające przed działaniem niebezpiecznych i szkodliwych dla zdrowia czynników występujących w środowisku pracy.

Strategicznymi podmiotami będącymi producentami na terenie powiatu tarnogórskiego są zakłady: NITROERG Spółka Akcyjna 43-150 Bieruń, Plac Alfreda Nobla 1; Oddział 42-693 Krupski Młyn, ul. Zawadzkiego 1. Przedmiotem działalności spółki jest produkcja: materiałów wybuchowych, produkcja chemikaliów nieorganicznych, produkcja wyrobów chemicznych, produkcja urządzeń i maszyn, sprzedaż hurtowa wyrobów, działalność usługowa w zakresie instalowania, naprawy i konserwacji maszyn, towarowy transport drogowy pojazdami specjalistycznymi i uniwersalnymi, prowadzone są prace badawczo – rozwojowe w dziedzinie nauk chemicznych, prowadzenie składów materiałów wybuchowych pod ziemią i zakładach górniczych, unieszkodliwianie odpadów. Kontrolowane przedsiębiorstwo w systemie REACH pełni funkcję producenta, importera i dalszego użytkownika. Liczba wstępnych rejestracji przekazanych do ECHA- (Europejskiej Agencji Chemikaliów) podana przez przedsiębiorstwo wynosi 9 zarejestrowanych substancji – trójniterezorcyna, siarczan amonu (VI), azotan V potasu, azotan 2-etyloheksylowy, azydek ołowiu, nitrogliceryna (1,2,3 propanotriol), nitroglikol, siarczan VI potasu, azotan amonu.

Dokonano rejestracji właściwej dla 3 substancji: nitrogliceryny, nitroglikolu, azotanu 2-etyloheksylowego w ramach zawartego konsorcjum (data rejestracji 2010r.). Termin rejestracji właściwej azotanu amonu - 31.05.2018r. Zostały sporządzone raporty bezpieczeństwa chemicznego oraz scenariusze narażenia dla zarejestrowanych substancji chemicznych - siarczan amonu, termin rejestracji właściwej przypada na 31.05.2018r. Kwas siarkowy, kwas azotowy wyodrębniono w procesie denitracji kwasów odpadów po produkcji azotanów alkoholi i są zarejestrowane przez ich wytwórcę (ZA Tarnów).

Produkowany azotan 2-etyloheksylowy (nitroce) eksportowany jest do krajów skandynawskich i na Białoruś. Kontrolowany zakład jest importerem substancji: 4-azotan

pentaetrylu (pentryt) ze Szwajcarii. Pracodawca przekazuje na bieżąco informację Inspektorowi do Spraw Substancji Chemicznych o mieszaninie niebezpiecznej lub mieszaninie stwarzającej zagrożenie, wytwarzanej w zakładzie.

Huta Cynku „Miasteczko Śląskie” S.A. 42-610 Miasteczko Śląskie, ul. Hutnicza 17 w systemie REACH pełni funkcję producenta i dalszego użytkownika. Przedsiębiorstwo jest producentem substancji w postaci własnej: cynk, spiek cynkowo-ołowiowy półprodukt wyodrębniony w miejscu wytwarzania (nie wprowadzany do obrotu) - substancja UVCB, ołów, kadm, metal Dore (zawiera ok. 98 % srebra) półprodukt transportowany poza miejscem wytwarzania substancja UVCB, kamień miedziowy (zawiera ołów i miedź) półprodukt transportowany poza miejscem wytwarzania substancja UVCB, kwas siarkowy, gips, żużel granulowany- produkt substancja UVCB. Huta Cynku jest członkiem europejskich konsorcjów zapewniających aktualizację danych niezbędnych do przekazania do ECHA (Europejskiej Agencji Chemikaliów) W skład konsorcjum wchodzi: konsorcjum cynkowe (cynk, spiek, żużel, konsorcjum kadmowe (kadm) , konsorcjum metali szlachetnych (metal Dore). Liczba rejestracji wstępnych wynosi 10, właściwych rejestracji przekazanych do ECHA (Europejskiej Agencji Chemikaliów) podana przez przedsiębiorstwo wynosi 9 (*stop ołowiowo-cynowy -termin rejestracji właściwej przypada na 2018r.*).

Zostały sporządzone raporty bezpieczeństwa chemicznego oraz scenariusze narażenia dla zarejestrowanych substancji chemicznych.

Przeprowadzono 4 kontrole u dystrybutorów w zakresie wprowadzania do obrotu mieszanin chemicznych, w tym produktów biobójczych i detergentów. W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono, iż wprowadzane do obrotu mieszaniny chemiczne znajdują się w oryginalnych, jednostkowych, szczelnych opakowaniach, odpowiednio opisanych i oznakowanych w języku polskim, w zależności od klasyfikacji opakowania wyposażone są w zamknięcia utrudniające otwarcie przez dzieci oraz wyczuwalne dotykiem ostrzeżenie o niebezpieczeństwie. Informacje zawarte na oznakowaniu opakowań są spójne z treścią zawartą w sekcji 2 kart charakterystyk. Na oznakowaniu opakowania produktów biobójczych podana została tożsamość wszystkich substancji czynnych i ich stężenia w jednostkach metrycznych, numery pozwolenia Ministra Zdrowia na obrót produktem biobójczym zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015r. o produktach biobójczych (Dz. U. z 2015r. poz. 1926 ze zm.). Informacje podane na oznakowaniu opakowania kontrolowanych detergentów spełniają wymogi rozporządzenia nr 648/2004/WE z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie detergentów (Dz. Urz. UE L 104 z 8.4.2004, str. 1 ze zm).

W ramach nadzoru w zakresie narażenia zawodowego pracowników na rtęć i jej związki przeprowadzono 1 kontrolę sprawdzającą na obiekcie wykorzystującym odczynniki chemiczne zawierające rtęć lub jej związki. W związku z prośbą strony o zmianę terminu wykonania decyzji administracyjnej, wydano decyzję zmieniającą dotyczącą niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych.

W ramach nadzoru w zakresie kontroli warunków pracy i narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w przemyśle tworzyw sztucznych przeprowadzono 5 kontroli, w tym 1 kontrolę tematyczną (Ref-4). W 2 zakładach stwierdzono uchybienia w zakresie: przeprowadzenia badań i pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy, braku rejestru czynników szkodliwych w środowisku pracy, obniżenia natężeń czynników

szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. W ślad za czym wydano 1 decyzję administracyjną nakazującą oraz 1 upomnienie.

W ramach współpracy z Forum przy Europejskiej Agencji Chemikaliów w Helsinkach podjęto udział w projekcie REF-4 dotyczącym kontroli przestrzegania przez producentów, importerów i wyłącznych użytkowników obowiązków wynikających z załącznika XVII rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 (REACH). Przeprowadzono jedną kontrolę u producenta wyrobów (płyt pełnych i komórkowych z tworzyw sztucznych oraz opakowań z płyt komórkowych polipropylenowych) – Gekoplast Spółka Akcyjna 42-693 Krupski Młyn, ul. Krasickiego 13. Kontrola wykazała, iż producent spełnia wymogi prawne wynikające z załącznika XVII rozporządzenia (WE) 1907/2006 (REACH), wystawia deklaracje zgodności dla produkowanych wyrobów na podstawie dokumentacji producentów surowców (granulatów i barwników), zgodnie z którym wyroby spełniają wymagania Dyrektywy 94/62/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20.12.1994r. w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych. Suma stężeń metali ciężkich, w tym kadmu nie przekracza 100 ppm wagowo (czyli 0,01 % masy tworzywa sztucznego).

Na terenie powiatu tarnogórskiego znajdują się 2 podmioty: ZPUH „Centrochem” Kotuła Sp. J. ul. Zagórska 159 oraz Przedsiębiorstwo Obrotu Produktami Chemii i Metalurgii PROMECH ul. Zagórska 167, zajmujące się dystrybucją prekursorów narkotykowych kat. 3. Przedsiębiorcy posiadają karty charakterystyki wprowadzanych do obrotu substancji sporządzone zgodne z aktualnym stanem prawnym. Do każdej karty charakterystyki dołączone są scenariusze narażenia, sporządzone są raporty bezpieczeństwa.

Na terenie powiatu tarnogórskiego skontrolowano 1 podmiot odpowiedzialny za pierwsze wprowadzenie do obrotu produktów biobójczych, przeprowadzono kontrolę w firmie „Biotimex” S.C Maria Zając, Marek Kisiel w Krupskim Młynie ul. Zawadzkiego 9 będącej producentem środków do dezynfekcji wanien do hydromasażu, wody basenowej.

Zgodnie z rozporządzeniem REACH pracodawcy kontynuują obowiązki dotyczące dalszej rejestracji, sporządzone są raporty bezpieczeństwa chemicznego oraz scenariusze narażenia dla zarejestrowanych substancji chemicznych. Dostawcy substancji lub mieszanin w łańcuchu dostaw współpracują, aby spełnić wymagania klasyfikacji, oznakowania i pakowania. Większość przedsiębiorców posiada karty charakterystyki, których układ i treść jest zgodny z załącznikiem I rozporządzenia Komisji (UE) Nr 453/2010 z dnia 20 maja 2010r. (Dz. Urz. UE. L 133 z 31.05.2010 ze zm) oraz zgodny z rozporządzeniem Komisji (UE) 2015/830 z dnia 28 maja 2015 r. (Dz.U.UE.L.2015.132.8 z dnia 2015.05.29) - dla substancji i mieszanin wprowadzonych po 01 czerwca 2015r. Oznakowanie opakowań substancji lub mieszaniny stwarzającej zagrożenie u większości dostawców są zgodne z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) NR 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 (Dz. Urz. UE L 353 z 31.12.2008, z późn. zm.).

Na terenie powiatu tarnogórskiego prowadzi działalność 30 zakładów, w których występuje narażenie na substancje, mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym. Na stanowiskach pracy w zewidencjonowanych zakładach występuje narażenie na: azbest, benzen, benzyny, niskowrząca frakcja benzynowa, benzo(a)piren, benzydynę, bromian potasu, związki chromu VI – tritlenek chromu, kwas chromowy, amonu dichromian, sodu dichromian dihydrat, chromian potasu, dichromian potasu, wodzian hydrazyny, kobaltu chlorek 6 hydrat, ciecz chromowa, tlenki niklu, arsenu III

tlenek (arszenik), fenoloftaleina, tlenki arsenu, kwas arsenowy V i jego sole (arsenin sodu, siarczan arsenu), kobaltu II siarczan 7 hydrat, tlenek kadmu, siarczan VI kadmu II, tlenek etylenu, smoły węglowe, paki węglowe, sadze węglowe, wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne, 0-toluidyna, chloroform, bromian potasu, kobaltu chlorek, promieniowanie jonizujące; prace związane z narażeniem na pył drewna twardego (dąb i buk); procesy technologiczne związane z narażeniem na działanie wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych.

2. Nadzór nad środkami zastępczymi.

Na terenie powiatu tarnogórskiego przeprowadzono wspólnie z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji w Tarnowskich Górach 3 kontrole – 2 kontrole w sklepie „Lucky Club” Tarnowskie Góry, ul. Miarki 1 w trakcie których stwierdzono wprowadzanie do obrotu tzw. „dopalaczy” przez firmę CS Capital Group Sp. z o.o. z Warszawy. Zabezpieczono 90 szt. produktów, co do których istniało podejrzenie że są środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną. Pobrano 7 szt. próbek, które zostały przebadane przez Laboratorium Toksykologiczne „ToxLab” Sp. z o.o. z Katowic celem identyfikacji substancji zawartych w w/w produktach. Badania wykazały, iż substancje te wykazują działanie psychoaktywne i stanowią zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi oraz są środkiem zastępczym. Ponadto jedna próbka zawierała substancję psychotropową z grupy IV-P ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. W związku z powyższym produkt ten został przekazany Policji. Strona została obciążona karą pieniężną w wysokości 20.000 złotych oraz wydano decyzję administracyjną merytoryczną w zakresie zakazu wprowadzania do obrotu środków zastępczych (z art. 44c ust. 4 i 5 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii).

Ponadto przeprowadzono 1 kontrolę w związku z wniesioną do ŚPWIS interwencją anonimową dot. nielegalnej sprzedaży środków zastępczych w Tarnowskich Górach przy ul. Łotewskiej. Kontrola przeprowadzona w salonie gier „777” pod wskazanym adresem nie potwierdziła sprzedaży dopalaczy.

Dodatkowo prowadzono stały monitoring obiektów, w których w latach ubiegłych wprowadzono do obrotu środki zastępcze. Przeprowadzono łącznie 75 wizytacji i stwierdzono, że sklep „Magic Blow Śmieszne Rzeczy” w Tarnowskich Górach, ul. Rynek 17 Przesmyk prowadzony przez spółkę Havel International Sp. z o.o. z Warszawy jest opuszczony, na drzwiach informacja „do wynajęcia”, co wskazuje na zaprzestanie prowadzenia działalności przez w/w spółkę. Brak śladów prowadzenia jakiejkolwiek działalności.

W związku z potrzebą podniesienia wiedzy pracowników Służby Więziennej w Polsce w zakresie środków zastępczych oraz przygotowanym programem szkoleniowym pt. „Dopalacze – czym są i jak działają” pracownicy Sekcji Higieny Pracy zgodnie z wytycznymi GIS przeprowadzili szkolenie dla pracowników Aresztu Śledczego w Tarnowskich Górach. Ponadto w PSSE w Bytomiu przeprowadzono szkolenie dla pracowników zatrudnionych w Młodzieżowych Ośrodkach Wychowawczych, Ośrodkach

Socjoterapii, zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych w zakresie środków zastępczych.

3. Choroby zawodowe

W roku 2016 roku PPIS w Bytomiu wydał 31 decyzji w sprawie chorób zawodowych, w tym 6 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej, 24 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej oraz 1 decyzję umarzającą wszczęte postępowanie. W roku bieżącym wydano decyzje stwierdzające - pylica płuc (1), astma oskrzelowa (1), alergiczny nieżyt nosa (1), przewlekła choroba narządu ruchu (1) oraz obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego spowodowany hałasem (2).

W/w choroby były spowodowane pracą w kontakcie ze szkodliwymi czynnikami: pyłami zwłókniającymi, pyłami mąki, sposobem wykonywania pracy oraz hałasem.

Zestawienie stwierdzonych chorób zawodowych w latach 2015 i 2016

Numer choroby zawodowej i nazwa	2015r.	2016r.
	Liczba przypadków	Liczba przypadków
poz.3 - pylice płuc	1	1
poz. 6 – astma oskrzelowa	0	1
poz. 12 – alergiczny nieżyt nosa	1	1
poz. 21 - obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego spowodowany hałasem	1	2
poz. 26 - choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa	1	0
Razem	4	4

Z powyższej tabeli wynika, że na terenie miasta Tarnowskie Góry i powiatu tarnogórskiego w porównaniu do roku 2015 nie zmieniła się liczba stwierdzonych chorób zawodowych (4). W roku 2016 roku pojawiły się przypadki, których nie notowano w 2015r.,

tj. astma oskrzelowa (poz. 6 - 1 przypadek), natomiast nie stwierdzono chorób zawodowych z poz. 26 – choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa.

4. Interwencje

W 2016r. wpłynęły 2 wnioski o podjęcie interwencji, które zostały rozpatrzone, a dotyczyły:

- nieprawidłowych warunków higienicznosanitarnych w firmie „Libra” Bielsko-Biała - Zakład w Tarnowskich Górach, ul. Towarowa;
- uciążliwości hałasu dla pracowników biura, emitowanego przez klimatyzator zamieszczony na budynku.

W związku ze zgłoszonymi wnioskami o interwencję przeprowadzono 1 kontrolę, która nie potwierdziła informacji zawartych we wniosku o interwencję.

Drugi wniosek przekazano wg właściwości rzeczowej do Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego w Tarnowskich Górach, a dot. uciążliwości hałasu dla pracowników biura, emitowanego z wentylatora klimatyzacji zlokalizowanej na budynku.

Wnioski:

1. W toku kontroli zauważa się, iż pracodawcy przywiązują wagę do obowiązków przeprowadzania pomiarów środowiskowych na stanowiskach pracy i zapoznają pracowników z wynikami przeprowadzanych pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, jednakże zapominają o częstotliwości dokonywania pomiarów.
2. Podobnie jak w latach ubiegłych są uwagi do opracowanych ocen ryzyka zawodowego. W tych ocenach pracodawcy nie uwzględniają narażenia pracowników na szkodliwe czynniki biologiczne, rakotwórcze lub mutagenne oraz substancje i mieszaniny chemiczne, które znajdują się na stanowiskach pracy. Pracodawcy opracowują oceny narażenia, ale w dalszym ciągu nie uwzględniają narażenia pracowników na poszczególne czynniki szkodliwe występujące w środowisku pracy.
3. Liczba zakładów w których występują przekroczenia NDS i N czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy utrzymuje się na tym samym poziomie co w latach ubiegłych.
4. Analizując karty stwierdzeń chorób zawodowych można uznać, że liczba stwierdzonych chorób zawodowych się nie zmieniła.
5. Zgodnie z rozporządzeniem REACH z dnia 1 grudnia 2008r. pracodawcy kontynuują obowiązki dotyczące dalszej rejestracji. Nadal trwa rejestracja właściwa produkowanych substancji, której ostateczny termin upływa w czerwcu 2018r.
6. W ramach europejskiej kampanii informacyjnej na lata 2016 – 2017 pt. „Bezpieczni na starcie, zdrowi na mecie” pracownicy promowali wśród pracodawców zrównoważone życie zawodowe. W ramach powyższej kampanii pracownicy Sekcji Higieny Pracy PSSE w Bytomiu rozdawali w kontrolowanych zakładach materiały informacyjne oraz namawiali do skorzystania przez pracodawców z udziału w konkursie dobrych praktyk „Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy”.

7. W ramach nadzoru nad przestrzeganiem zapisów ustawy z dn. 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (jedn. tekst: Dz. U. z 2015r. poz. 298 ze zm.) stwierdzono, iż w kontrolowanych zakładach przestrzegany jest całkowity zakaz palenia – w widocznym miejscach wywieszone są odpowiednie oznaczenie słowne i graficzne informujące o zakazie palenia wyrobów tytoniowych oraz papierosów elektronicznych.
8. W ramach nadzoru na środkami zastępczymi w roku sprawozdawczym można stwierdzić, że ilość obiektów objętych nadzorem zmniejszyła się. W 2016r. całkowicie uległ likwidacji 1 taki obiekt na terenie powiatu tarnogórskiego.

VIII. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

Działalność Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego realizowano na podstawie art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej poprzez wykonywanie zadań, których celem było zapewnienie właściwego stanu sanitarno-zdrowotnego w obiektach, a także zagwarantowanie, aby projektowane obiekty nie powodowały zagrożenia i uciążliwości dla ludzi zamieszkających i przebywających w ich sąsiedztwie. Opiniowanie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych przedsięwzięć dotyczyło takich obiektów, jak np.: obiekty żywieniowo-żywnościowe, obiekty usługowo-handlowe, obiekty przemysłowe, obiekty turystyczne (hotele, pensjonaty itp.), obiekty wychowania i nauczania (szkoły, przedszkola, żłobki itp.), obiekty ochrony zdrowia (przychodnie, apteki, pomieszczenia indywidualnej i grupowej praktyki lekarskiej itp.), zakłady kosmetyczno-fryzjerskie i odnowy biologicznej, inwestycje drogowe, inwestycje związane z gospodarką wodno-ściekową, inwestycje związane z gospodarką odpadami, stacje paliw i inne.

Stanowiska Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zajmowane są wyłącznie na wniosek zainteresowanych podmiotów lub w związku z wystąpieniami organów prowadzących postępowanie główne i dotyczą planowanych inwestycji lub zagospodarowania terenu.

Teren obszaru działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu obejmuje miasta: Bytom, Piekary Śląskie oraz powiat tarnogórski, w skład którego wchodzi miasta: Tarnowskie Góry, Miasteczko Śląskie, Kalety, Radzionków oraz gminy: Zbrosławice, Tworóg, Krupski Młyn, Świerklaniec i Ożarówice, co stanowi obszar o powierzchni ok. 752 km².

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny realizowany był poprzez zajmowanie stanowisk w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych w sprawach:

1. projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko oraz odstępień od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
2. warunków zabudowy i zagospodarowania terenu oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego,
3. oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko,
4. dokumentacji projektowych inwestycji, w szczególności projektów budowlanych,
5. obiektów budowlanych przed dopuszczeniem ich do użytkowania przez właściwy organ.

Ad. 1 Powiat tarnogórski swoim zasięgiem obejmuje teren o powierzchni 64 252,71 ha. Planem zagospodarowania przestrzennego objętych jest ok. 74 % powierzchni terenu powiatu tarnogórskiego, z czego ok. 6 % stanowią plany miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego uchwalone w 2016 roku.

W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, wydano:

- a. 18 opinii uzgadniających zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w tym: 1 dot. studium oraz 17 dot. planów,
- b. 6 opinii (w tym 1 negatywną) w sprawie opiniowania projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, w tym: 1 dot. studium oraz 5 dot. planów (w tym 1 negatywną).

Dla powiatu tarnogórskiego zaopiniowano:

Ad a. na etapie uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko:

- projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Miasteczko Śląskie,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w dzielnicy Bobrowniki Śląskie – Piekary Rudne w Tarnowskich Górach, w rejonie ulic Mieszka I i Piotra Skargi,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w dzielnicach Pniowiec i Strzybnica w Tarnowskich Górach, w rejonie ulic Chemików, Jagodowej, Westerplatte, Poczty Gdańskiej, Borówkowej, Zagórskiej,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w dzielnicach Osada Jana i Śródmieście – Centrum w Tarnowskich Górach, w rejonie ulic Słoneczników, Bytomskiej, Ogrodowej, Górniczej, Kard. S. Wyszyńskiego, T. Kościuszki, J. Korczaka i Ks. N. Bończyka,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w dzielnicy Stare Tarnowice w Tarnowskich Górach, w rejonie ulic Obwodnica i Olimpijczyków,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru powierzchniowej eksploatacji w rejonie złoża kruszywa naturalnego OSTRA GÓRA w Miasteczku Śląskim,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w Gminie Świerklaniec obejmującego sołectwo Nowe Chechło,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w Gminie Świerklaniec obejmującego część południowego obszaru sołectwa Nakło Śląskie,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w Gminie Świerklaniec obejmującego część północnego obszaru sołectwa Nakło Śląskie,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w Gminie Świerklaniec obejmującego południową część obszaru sołectwa Świerklaniec,

- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w Gminie Świerklaniec obejmującego centralną i zachodnią część obszaru sołectwa Świerklaniec,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w Gminie Świerklaniec dla terenów położonych wokół zbiornika wodnego „Zalew Nakło-Chechło”,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w Gminie Świerklaniec obejmującego część obszaru sołectwa Orzech,
- projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Kalety – Zachód”,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu Nowej Wsi Tworoskiej,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego pomiędzy ul. Renarda w Tworogu a ul. Pyskowską w Brynku,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego przy ul. Tarnogórskiej w Brynku,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego przy ulicy Mieszka I w Hanusku,

Ad b. na etapie zaopiniowania projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko

w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko:

- projekt „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Krupski Młyn” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w dzielnicy Bobrowniki Śląskie - Piekary Rudne w Tarnowskich Górach, w rejonie ul. Mieszka I i Piotra Skargi wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu przy ulicy Zagórskiej w Tarnowskich Górach wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru nr 1 położonego przy ul. Księżogórskiej, dla obszaru nr 2 położonego przy ul. Orzechowskiej i ul. Holeywiny oraz dla obszaru nr 3 położonego przy ul. 27 Stycznia w Radzionkowie wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru powierzchniowej eksploatacji w rejonie złoża kruszywa naturalnego OSTRA GÓRA w Miasteczku Śląskim wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,

oraz negatywnie:

- projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Kalety-Zachód” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Ad. 2 W 2016 r. nie wpłynął żaden wniosek w sprawie uzgodnienia warunków zabudowy i zagospodarowania terenu lub lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Ad. 3 W ramach procedury oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wydano:

- a. 29 opinii sanitarnych, co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,
- b. 5 opinii sanitarnych przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W 2016 r. nie wpłynął żaden wniosek o wydanie opinii sanitarnej przed wydaniem postanowienia przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia oraz w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

Przy zajmowaniu stanowisk w ramach sprawowanego zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zwracano szczególną uwagę na takie zagadnienia, jak:

- rodzaj i charakterystyka przedsięwzięcia z uwzględnieniem skali i zasięgu oddziaływania, możliwości kumulowania się oddziaływań zwłaszcza w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej,
- planowane przeznaczenie terenu, w tym oddzielenie stref mieszkaniowych i usługowych od przemysłowych, wyznaczenie terenów pod inwestycje mogące znacząco oddziaływać na środowisko oraz zachowanie stref ochronnych, w celu ograniczenia niekorzystnego wpływu na jakość i komfort życia mieszkańców,
- funkcja i ład przestrzenny oraz rekultywacja terenów poprzemysłowych, w celu zapewnienia prawidłowego rozwoju miasta i uporządkowania krajobrazu,
- gospodarka wodno-ściekowa, gospodarka odpadami, zachowanie standardów emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza ze szczególnym uwzględnieniem zastosowanych rozwiązań chroniących środowisko i zdrowie ludzi,
- właściwa organizacja prac remontowo-budowlanych oraz odpowiednie warunki higieniczno-sanitarne w miejscach pracy poprzez zastosowanie stosownych urządzeń i rozwiązań technicznych.

Podstawową grupę zaopiniowanych przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach stanowiły obiekty przemysłowe - 35 %. Kolejną grupę stanowiły inwestycje związane z gospodarką wodno-ściekową – 17 % oraz inwestycje drogowe – 15 %. Katalog zaopiniowanych przedsięwzięć stanowiły poza tym inwestycje związane z wytwarzaniem ciepła i energetyką, obiekty żywieniowo-żywnościowe, stacje paliw, obiekty sportu i rekreacji oraz inne.

Ad. 4 W roku 2016 uzgodnionych zostało 33 dokumentacje projektowe (pozytywnie), natomiast w 2015 roku liczba ta wynosiła 14.

Największy procent wśród zaopiniowanych projektów stanowiły obiekty żywieniowo-żywnościowe – 33 % obiekty ochrony zdrowia – 25 % oraz obiekty wychowania i nauczania – 21 %. Pod względem ilościowym kolejną grupę stanowiły zakłady kosmetyczno-fryzjerskie i odnowy biologicznej, obiekty przemysłowe, usługowo-handlowe oraz inne.

Ad. 5 W zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wydano 91 stanowisk odnośnie zgłoszeń zakończenia budowy oraz wniosków o dopuszczenie do użytkowania w zakresie

wymagań higienicznych i zdrowotnych obiektów (w tym 86 opinii sanitarnych dopuszczających do użytkowania obiekt budowlany oraz 5 pism o odstąpieniu od wydania pozytywnej opinii), natomiast w 2015 r. liczba ta wynosiła 96 opinii sanitarnych oraz 7 pism o odstąpieniu od wydania pozytywnej opinii.

Ze wszystkich wpływających wniosków ok. 44 % dotyczyło obiektów, na które nałożono obowiązek uzyskania pozwolenia na użytkowanie, pozostałe odnosiły się do zmiany sposobu użytkowania obiektów, rozszerzenia działalności lub zmiany technologii.

Wśród obiektów zgłaszanych do użytkowania największą grupę stanowiły obiekty żywieniowo-żywnościowe – 36 %, zakłady fryzjersko-kosmetyczne i odnowy biologicznej oraz obiekty handlowo-usługowe – po 12 %. Kolejną grupę stanowiły obiekty przemysłowe, obiekty ochrony zdrowia, obiekty wychowania i nauczania. Niewielka ilość dotyczyła obiektów sportu i rekreacji, inwestycje związane z gospodarką wodno-ściekową, stacji paliw oraz innych.

W 2016 roku pracownicy Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego przeprowadzili 95 kontroli inwestycji zlokalizowanych na terenie powiatu tarnogórskiego.

Pracownik Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego wspólnie z pracownikiem Sekcji Higieny Pracy przeprowadzili kontrole w sprawie zgłoszonej interwencji dot. nieprawidłowości podczas prowadzonych prac budowlanych związanych z demontażem złoza biologicznego w ramach inwestycji pn.: „Modernizacja oczyszczalni ścieków komunalnych „Leśna” w Tarnowskich Górach”. W trakcie oględzin sprawdzono czy wszystkie roboty budowlane były przeprowadzone zgodnie z uzyskanymi pozwoleniami, umowami i harmonogramem prac oraz czy zachowane zostały wszystkie środki eliminujące narażenie lub ograniczające stopień tego narażenia podczas prowadzonych prac związanych z demontażem. Nie wykazano nieprawidłowości w zakresie wymogów higienicznych i zdrowotnych.

Porównując rok 2016 i 2015 w ilości wszystkich załatwianych spraw obserwujemy wzrost wydanych stanowisk o 3 %.

IX. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia

Działania edukacyjne w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia polegają na inicjowaniu, prowadzeniu i koordynowaniu działalności oświatowo – zdrowotnej w celu kształtowania postaw i zachowań sprzyjających zachowaniu zdrowia. Zdrowie człowieka zależy w znacznym stopniu od jego trybu życia, sposobu odżywiania, zachowań prozdrowotnych w życiu codziennym.

Do najważniejszych działań w zakresie promocji zdrowia należało:

- prowadzenie działań zmierzających do poprawy i umacniania zdrowia społeczności lokalnej w zakresie: zapobiegania chorobom zakaźnym, propagowania zdrowego stylu życia oraz zapobiegania nałogom,
- inicjowanie programów i akcji prozdrowotnych,
- wdrażanie, koordynowanie i nadzorowanie programów ogólnopolskich, wojewódzkich, w zakresie działań oświaty-zdrowotnej i promocji zdrowia,
- prowadzenie współpracy, w ramach edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia.

Mając na uwadze powyższe zadania, Sekcja Oświaty Zdrowotnej PSSE w Bytomiu podejmowała inicjatywy i przedsięwzięcia prozdrowotne poprzez koordynację między innymi krajowych, wojewódzkich zalecanych programów profilaktycznych oraz organizując akcje, konkursy, wystawy. W roku 2016 na terenie powiatu tarnogórskiego, przeprowadzono 17 wizytacji, w zakresie realizacji programów w placówkach nauczania, wychowania oraz przeprowadzono 102 porad dot. pozyskania partnerów oraz inauguracji programów profilaktycznych.

Zorganizowano i przeprowadzono :

- 8 akcji profilaktycznych,
- koordynowano 8 konkursów - w tym w jednym opracowano regulamin do konkursu plastycznego pt. „Stop - AIDS”,
- przeprowadzono w 2 szkołach dla uczniów realizujących program: „Znajdź właściwe rozwiązanie” warsztaty nt. antytytonizmu.,
- przeprowadzono 8 warsztatów nt. substancji psychoaktywnych, w tym dopalaczy w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych dla uczniów w ramach kampanii „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu” i programu pt. „Smak życia, debata o dopalaczach”, „Dopalacze –wypalacze, nowe narkotyki”.

W roku szkolnym 2015/2016 oraz 2016/2017 Sekcja Oświaty Zdrowotnej PSSE w Bytomiu zrealizowała następujące krajowe interwencje programowe:

PROGRAMY KRAJOWE

„Trzymaj Formę!”

Program edukacyjny skierowany jest głównie do uczniów szkół gimnazjalnych: klasy I-III i klas V- VI szkół podstawowych.

Głównym celem programu jest zwiększenie świadomości dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie.

W roku szkolnym 2015/2016 program realizowany był w 29 szkołach. W roku szkolnym 2016/2017 chęć udziału w niniejszym programie zadeklarowało 31 szkół.

Zasadnicze działania

- Przygotowano i przeprowadzono szkolenie dla szkolnych koordynatorów i realizatorów programu.
- Przeprowadzono narady indywidualne dla osób, które nie mogły uczestniczyć w szkoleniu.
- Dystrybuowano materiały informacyjno-edukacyjne.
- Koordynowano konkursu Wiedzy o zdrowym stylu życia „Trzymaj Formę” na etapie powiatowym.
- Koordynowano konkursu na etapie powiatowym na projekt edukacyjny „Trzymaj Formę” (prezentacja multimedialna).
- Uczestniczano w obradach w jury piosenki I międzyszkolnego Konkursu Piosenki o zdrowiu dla uczniów szkół specjalnych zorganizowanego przez Zespół Szkół Specjalnych w Radzionkowie.
- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w szkołach.
- Przeprowadzono 2 wizytacje programu.
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2015/2016r.
- Przygotowano podziękowania dla koordynatorów szkolnych za realizację programu w roku 2015/2016.
- Przedstawiono ofertę programową szkołom i zaproszono je do realizacji kolejnej edycji.
- Sporządzono zapotrzebowanie na materiały.
- Przygotowano i przeprowadzono szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu 2016/2017.
- Przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych kolejnej edycji programu.
- Przesłano dokumentację dot. konkursu wiedzy o zdrowym stylu życia do gimnazjów, zachęcając ich do udziału.

Uwagi zgłaszane przez szkolnych koordynatorów programu, to zbyt mała liczba i różnorodność materiałów edukacyjnych.

Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu. Cele i Zadania na rok 2016

Działania podjęte w 2016 roku, w ramach realizacji programu skierowane były do ogółu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem biernych palaczy.

Celem głównym programu jest zmniejszanie zachorowań, inwalidztwa i zgonów wynikających z palenia tytoniu (choroby układu krążenia, oddechowego, nowotwory itp.) w Polsce poprzez zmniejszenie ekspozycji na dym tytoniowy (aktywne i bierne palenie). Podjęto następujące działania, w związku z organizacją i obchodami Światowego Dnia bez Tytoniu, Światowego Dnia Rzucania Palenia oraz profilaktyką antytytoniową.

- Przygotowano punkty z materiałami informacyjno-edukacyjnymi nt. palenia tytoniu, podczas akcji, gdzie były przeprowadzane pomiary stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu. W ciągu roku 2016 przeprowadzono 8 akcji profilaktycznych, w których uczestniczyło 1710 osób, przeprowadzono 116 pomiarów stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu, głównie wśród osób palących.

- Przeprowadzono narady, w związku z obchodami Światowego Dnia Zdrowia oraz profilaktyką antytytoniową.
- Dystrybuowano materiały oświatowo-zdrowotne na temat szkodliwości palenia tytoniu przez cały rok dla zainteresowanych osób.
- Koordynowano badania ankietowe przeprowadzone w placówkach nauczania i wychowania, zakładach opieki zdrowotnej, zakładach pracy oraz w zakładach gastronomicznych. Badania ankietowe dotyczyły przestrzegania zakazu palenia tytoniu w nadzorowanych obiektach. Badania ankietowe przeprowadzane były przez pracowników nadzoru sanitarnego PSSE w Bytomiu, w ramach prowadzonego bieżącego nadzoru sanitarnego.

Wszystkie akcje cieszyły się dużym zainteresowaniem.

Przedszkolny Program Edukacji Antytytoniowej pt. "Czyste Powietrze wokół nas"

Program skierowany jest do dzieci 5 i 6 letnich uczęszczających do przedszkoli, ich rodziców i opiekunów.

Celem programu jest

- Zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą w ich obecności tytoń,
- Wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy.

W roku szkolnym 2015/2016 program realizowany był w 32 przedszkolach na terenie powiatu tarnogórskiego, do kolejnej edycji 2016/2017 nie przystąpiło żadne nowe przedszkole.

Zasadnicze działania

- Przeprowadzono dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych w placówkach, w których realizowany jest program.
- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach przedszkolnych.
- Przeprowadzono 4 wizytacje programu.
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2015/2016r.
- Przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu, w roku 2015/2016.
- Dostarczono i omówiono materiały edukacyjne do przedszkoli do nowej edycji na rok 2016/2017.

Wnioski Program dobrze oceniony przez przedszkolnych koordynatorów. Jest to już IX edycja programu.

Program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas I-III szkół podstawowych

„Nie pal przy mnie, proszę”

Program skierowany jest dla uczniów I-III klas szkół podstawowych.

Celem programu jest wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy.

Cele szczegółowe to

- Uporządkowanie i poszerzenie informacji na temat zdrowia.

- Kształtowanie u dzieci postaw odpowiedzialności za własne zdrowie.
- Uświadomienie dzieciom, że palenie tytoniu jest szkodliwe dla zdrowia.
- Uwrażliwienie dzieci na szkodliwe oddziaływanie dymu papierosowego związane z biernym paleniem.

W roku szkolnym 2015/2016 program był realizowany w 6 placówkach.

Zasadnicze działania

- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych, w placówkach szkolnych.
- Przeprowadzono 1 wizytację programu.
- Sporządzenie sprawozdania z realizacji programu 2015/2016r.
- Przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu w roku 2015/2016.

Wniosek W roku 2016 zakończono realizację programu. Program bardzo słabo oprzyrządowany - jedynie poradnik, dlatego też szkolni koordynatorzy programu niechętnie go realizowali.

Program profilaktyki palenia tytoniu dla uczniów klas starszych szkół podstawowych i gimnazjum „Znajdź właściwe rozwiązanie”

Program skierowany jest dla uczniów starszych klas szkół podstawowych i uczniów gimnazjum.

Celem głównym programu jest zapobieganie paleniu tytoniu wśród uczniów starszych klas szkół podstawowych i gimnazjum.

Cele szczegółowe

- Integracja grup, wyróżnienie liderów, uzasadnienie i wzmocnienie postaw zobowiązujących do nie palenia.
- Ukazanie funkcjonowania ludzkiego organizmu i jego potrzeb, a przede wszystkim konieczność odpowiedniego odżywiania i czystego powietrza.
- Przekazanie wiadomości o zachowaniach asertywnych, uczenie się rozpoznawania swych zachowań oraz uświadomienie mechanizmów nacisku grupowego wraz z nauczeniem się sposobów odmowy.
- Uczenie rozpoznawania odczuć przeżywanych w sytuacjach trudnych, uświadomienie mechanizmów konfliktu, jak również uczenie umiejętności radzenia sobie z problemami.
- Uczenie umocnienia poczucia własnej wartości w zbudowaniu pozytywnego myślenia o sobie i kształtowania ważnych umiejętności w kontaktach z ludźmi.

W roku szkolnym 2015/2016 program był realizowany w 2 szkołach.

Zasadnicze działania:

- Przedstawiono ofertę programową szkołom.
- Przygotowano i przeprowadzano w zainteresowanych placówkach trzy warsztaty o tematyce antynikotynowej dla uczniów.
- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania.
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2015/2016r.

- Przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu w roku 2015/2016.

Wniosek W roku 2016 zakończono realizację programu. Program bardzo słabo oprzyrządowany. Do dyspozycji szkolnego koordynatora tylko poradnik dlatego, aby zachęcić do realizacji programu wprowadzono warsztaty profilaktyczne nt. antynikotynizmu dla zainteresowanych szkół.

Profilaktyka HIV/AIDS

Celem programu jest ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV, wzrost poziomu wiedzy nt. HIV/AIDS.

Formy realizacji programu to:

- Przeprowadzono 6 narad w placówkach opieki zdrowotnej, w związku z kampanią profilaktyki HIV/AIDS „Znam rekomendacje PTN AIDS”, „Jeden test dwa życia” oraz dostarczano materiały oświatowo-edukacyjne.
- Przekazano do mediów informację na temat obchodów Światowego Dnia AIDS
- Współorganizowano z Oddziałem Rejonowym PCK Bytom, Miejską Biblioteką Publiczną w Bytomiu konkurs plastyczny pt. „Stop -AIDS”. Do konkursu wpłynęło 10 prac z szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.
- Zaproszono szkoły do udziału w projekcie wojewódzkim „HIV/AIDS -Jestem świadomy, nie ryzykuję”. Zaproszenie przyjęło 10 szkół ponadgimnazjalnych.
- Poinformowano szkoły o szkoleniu zorganizowanym przez WSSE Katowice oraz uczestniczono w nim osobiście.
- Dostarczono materiały informacyjno-edukacyjne do projektu „HIV/AIDS -Jestem świadomy, nie ryzykuję”.
- Koordynowano konkurs plastyczny, w związku z projektem „HIV/AIDS -Jestem świadomy, nie ryzykuję”.
- Czynnie uczestniczono w Olimpiadzie Zdrowego Stylu Życia PCK 2016r. w Bytomiu, gdzie prezentowano materiały edukacyjne, w zakresie profilaktyki HIV/AIDS. Łącznie uczestniczyło 28 osób (uczniowie szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz ich opiekunowie z Bytomia i powiatu tarnogórskiego).
- Dystrybuowano materiały informacyjno – edukacyjnych wśród zainteresowanych osób.

Program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość? w ramach „Profilaktycznego programu w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”- współfinansowanego ze środków Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy.

Program skierowany jest dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Celem programu jest edukacja w zakresie profilaktyki uzależnień.

W roku szkolnym 2015/2016 program był realizowany w 20 szkołach ponadgimnazjalnych, a w roku szkolnym 2016/2017 z uwagi na „małą” krótką edycję chęć realizacji zadeklarowało tylko 14 szkół w tym dwie po raz pierwszy.

Zasadnicze działania

- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania.
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2015/2016r.
- Przeprowadzono 3 wizytacje programu w 2016r.
- Przeprowadzono naradę z Dyrektorem Zespołu Szkół Technicznych i Ogólnokształcących – Technikum nr 4 i Zasadniczej Szkole Zawodowej nr 2 w Tarnowskich Górach, celem zachęcenia do realizacji dodatkowej IV edycji ..
- Przeprowadzono szkolenia indywidualne dot. inauguracji programu, w nowych szkołach -Technikum nr 4 i Zasadniczej Szkole Zawodowej nr 2 w Tarnowskich Górach.
- Dostarczono materiały edukacyjne i ankiety do szkół, gdzie realizowano program.
- Sporządzono wykaz szkół, które realizują program 2016/2017 i które zrezygnowały z kolejnej dodatkowej edycji program.

Wnioski Program zalecany przez Śląskiego Kuratora Oświaty. W roku szkolnym 2016/2017 w pierwszym semestrze wprowadzono dodatkową krótką edycję programu. Część szkół, ze względu na krótki czas trwania (jeden semestr), zrezygnowała z dalszej kontynuacji programu. W większości szkolni koordynatorzy ocenili program jako potrzebny, lecz długi w realizacji. Uznali, że w jednym semestrze, nie są w stanie wygospodarować wymaganej liczby godzin.

Profilaktyczny Program w Zakresie Przeciwdziałania Uzależnieniu od Alkoholu, Tytoniu i innych Środków Psychoaktywnych w tym realizacja Kampanii – „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu” w ramach projektu KIK/68

Celem kampanii „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu” jest zwiększenie wiedzy na temat skutków zdrowotnych używania substancji psychoaktywnych, a także ograniczenie ich stosowania.

W roku 2016 podejmowano działania mające na celu promocję kampanii.

- Zamieszczono na stronach internetowych informacji zawierających treści edukacyjne dot. kampanii.
- Zapewnion odpowiedni dostęp do informacji poprzez organizację 7 akcji profilaktycznych, gdzie zorganizowano i obsługiwano punkty z materiałami informacyjno-edukacyjnymi.
- Przeprowadzono 8 warsztatów podczas spotkań z młodzieżą nt. substancji psychoaktywnych.
- Przeprowadzono pomiary stężenia tlenku węgla, testy w alko i narkogoglach dla zainteresowanych osób.
- Prowadzono rozdawnictwo materiałów, organizowano ekspozycje wizualne.

Wnioski. Akcje profilaktyczne cieszą się dużym zainteresowaniem. Udział wzięło łącznie 1710 osób.

PROGRAMY WOJEWÓDZKIE

Podstępne WZW

Program skierowany jest dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadgimnazjalnych wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu B i C.

Cele szczegółowe obejmują:

- Przekazanie wiedzy na temat ryzyka zakażenia HBV i HCV,
- Uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki, w tym zakresie,
- Pobudzenie do refleksji nad odpowiedzialnością dot. zachowań zdrowotnych własnych i innych ludzi

W roku szkolnym 2015/2016 i 2016/2017 program był i jest realizowany w 13 szkołach ponadgimnazjalnych w klasach II.

Zasadnicze działania:

- Przesłano informację oraz zachęcano koordynatorów do udziału w Olimpiadzie wiedzy nt. profilaktyki WZW B i C , ph. „Podstępne WZW”.
- Wyłoniono prace na poziomie powiatowym zgodnie z wytycznymi, następnie przekazano je do WSSE Katowice.
- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania.
- Przeprowadzono 3 wizytacje programu.
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2015/2016r.
- Przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu w roku 2015/2016.
- Przedstawiono ofertę programową szkołom kolejnej edycji 2016/2017.
- Przekazano informację o szkoleniu dla koordynatorów programu.
- Uczestniczono w szkoleniu zorganizowanym przez WSSE Katowice.
- Przeprowadzono narady dot. inauguracji programu w szkołach, które nie uczestniczyły w szkoleniu.
- Dostarczono materiały edukacyjne, gdzie realizowany jest program.

Wniosek. Program oceniono jako potrzebny i chętnie jest realizowany w szkołach.

Wybierz życie- pierwszy krok

Program skierowany jest dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Celem programu jest zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę

Cele szczegółowe:

- Zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy i roli wirusa HPV w jego powstawaniu.
- Podniesienie poziomu wiedzy o czynnikach zwiększających ryzyko raka szyjki macicy (profilaktyka pierwotna i wtórna).
- Motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie.
- Przygotowanie młodzieży do roli liderów edukacji zdrowotnej w środowisku lokalnym.

W roku szkolnym 2015/2016 był realizowany w 5 szkołach ponadgimnazjalnych. W roku szkolnym 2016/2017 do programu przystąpiły 6 kolejnych szkół. Łącznie program realizowany jest w 11 szkołach.

Zasadnicze działania

- Przedstawiono ofertę programu dyrektorom szkół, uzyskano zgodę na realizację programu w szkołach.
- Zaproszono zainteresowane szkoły na szkolenie zorganizowane przez WSSE Katowice.
- Przeprowadzono narady dot. inauguracji programu w szkołach, które nie uczestniczyły w szkoleniu.
- Dystrybuowano materiały informacyjno- edukacyjne do szkół, gdzie realizowany jest program.
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2015/2016.
- Przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu w roku 2015/2016.
- Przedstawiono ofertę programową i zaproszono szkoły do kolejnej edycji 2016/2017.

Wniosek. Program oceniony przez szkolnych koordynatorów programu jako potrzebny, w szczególności w szkołach, gdzie większość stanowią dziewczęta.

Program „Znamie! Znam je?”

Program skierowany jest dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadgimnazjalnych wiedzy o nowotworach złośliwych i kształtowanie prozdrowotnych zachowań

Cele szczegółowe

- Zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki nowotworów i ich wczesnego rozpoznawania.
- Kształtowanie świadomości na temat czynników zwiększających ryzyko rozwoju raka różnych narządów.
- Motywowanie do poddawania się badaniom profilaktycznym oraz zasięgania porady lekarskiej w przypadku zaistnienia objawów mogących wskazywać na obecność nowotworów.
- Zmniejszenie występowania nowotworów i umieralności na tę chorobę.
- Przygotowanie młodzieży do roli liderów edukacji zdrowotnej w środowisku lokalnym.

W roku szkolnym 2015/2016 był realizowany w 14 szkołach ponadgimnazjalnych. W roku szkolnym 2016/2017 do programu przystąpiła kolejna szkoła. Łącznie program realizowany jest w 15 szkołach.

Zasadnicze działania:

- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania.
- Przeprowadzono 2 wizytacje programu.
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2015/2016r.
- Przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu w roku 2015/2016.
- Przedstawiono ofertę programu dyrektorom szkół oraz uzyskano zgodę na realizację programu.
- Zaproszono na szkolenie zorganizowane przez WSSE w Katowicach szkolnych koordynatorów programu.

- Przeprowadzono narady dot. inauguracji programu w szkołach, które nie uczestniczyły w szkoleniu.
- Dystrybuowano materiały informacyjno-edukacyjne do szkół.

Wniosek. Program oceniony jako ciekawy i bardzo potrzebny, chętnie realizowany jest w szkołach.

Żywnienie na wagę zdrowia

Cel programu to głównie:

- wspieranie prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży poprzez właściwe odżywianie i propagowanie aktywności fizycznej,
- poprawa jakości żywienia dzieci i młodzieży w żłobkach, przedszkolach i szkołach,
- podniesienie świadomości rodziców w kwestii „Odżywianie dzieci i ich aktywność fizyczną, a pozytywne skutki zdrowotne w przyszłości”.

W roku szkolnym 2015/2016 był realizowany w 19 przedszkolach. W roku szkolnym 2016/2017 do programu przystąpiło 9 nowych placówek. Łącznie program realizowany jest w 38 przedszkolach.

Zasadnicze działania:

- Rozpropagowano konkurs na najlepszą prezentację multimedialną z przeprowadzonych działań edukacyjnych pt. „Jak wstąpić do Klubu Zdrowego Przedszkolaka”.
- Powołano komisję konkursową i rozstrzygnięto konkurs zgodnie z wytycznymi.
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji za rok 2015/2016.
- Zaproszono placówki do realizacji programu w roku szkolnym 2016/2017.
- Zorganizowano, przygotowano i przeprowadzono szkolenie programu.
- Dystrybuowano materiały edukacyjne dla koordynatorów i dyrektorów placówek, gdzie realizowany jest program.
- Przeprowadzono narady dla koordynatorów przedszkolnych, które nie mogły uczestniczyć w szkoleniu.
- Rozpropagowano konkurs na piosenkę pt. „Jestem w Klubie Zdrowego Przedszkolaka”.
- Powołano komisję konkursową i rozstrzygnięto konkursu zgodnie z wytycznymi.

Wnioski. Program oceniony jako ciekawy i bardzo potrzebny, chętnie realizowany przez placówki przedszkolne, jednak brak wystarczającej ilości materiałów dla realizatorów programu, brak materiałów dla dzieci. Brak zainteresowania wśród rodziców warsztatami: „Godzina ze zdrowiem”.

Program „Smak życia, czyli debata o dopalaczach”

Program skierowany jest do uczniów szkół gimnazjalnych.

Cel główny programu : dostarczenie młodym ludziom podstawowych informacji na temat „dopalaczy” i zagrożeń wynikających z ich zażywania, a w konsekwencji zwiększenia ostrożności i zmniejszenia otwartości na kontakty z tymi produktami.

W roku szkolnym 2015/2016 do programu przystąpiło 25 placówek gimnazjalnych. W roku 2016/2017 program realizuje 24 placówki z uwagi iż w jednej nie dokonano naboru nowego rocznika.

Zasadnicze działania:

- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania.
- Przeprowadzono wizytację programu.
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2015/2016r.
- Przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu w roku 2015/2016.
- Przeprowadzono narady indywidualne dla koordynatorów, w których przypomniano cele i założenia programu oraz omówiono kolejną edycję.
- Dystrybuowano materiały programowe.
- Przygotowano i przeprowadzono 6 warsztatów nt. dopalaczy w szkołach gimnazjalnych, w związku z realizacją programu w roku 2016.

Wnioski. Program zalecany przez Śląskiego Kuratora Oświaty Program oceniony jako ciekawy i bardzo potrzebny, chętnie realizowany jest w szkołach.

„Europejski Kodeks walki z Rakiem - Skóra pod lupą”

Program lokalny wprowadzony dzięki współpracy z Centrum Onkologii w Gliwicach- Zakład Epidemiologii Śląskiego Rejestru Nowotworów w Gliwicach.

Cel programu

- Budowanie odpowiedzialnych zachowań oraz prozdrowotnych postaw wśród dzieci i młodzieży ze szczególnym uwzględnieniem czerniaka.
- Przekazanie wiedzy na temat Europejskiego Kodeksu Walki z Rakiem.

W roku szkolnym 2015/2016 w II semestrze realizowany był w 11 placówkach oświatowych (szkołach podstawowych i gimnazjalnych). W roku szkolnym 2016/2017 do programu przystąpiło 2 nowe placówki. Łącznie program realizowany jest w 13 placówkach.

Zasadnicze działania

- Przedstawiono ofertę pilotażowego programu dyrektorom szkół, uzyskano zgodę na realizację programu w szkołach.
- Zaproszono zainteresowane szkoły i przeprowadzono szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu w PSSE Bytom.
- Przeprowadzono narady dot. inauguracji programu w szkołach, które nie uczestniczyły w szkoleniu.
- Dystrybuowano materiały informacyjno-edukacyjne do szkół, gdzie realizowany jest program.
- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach .
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2015/2016.
- Przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu w roku 2015/2016.
- Zaproszono placówki do realizacji kolejnej edycji programu, w roku szkolnym 2016/2017.

- Zorganizowano, przygotowano i przeprowadzono szkolenie programu dla szkolnych koordynatorów programu.
- Dystrybuowano materiały edukacyjne dla koordynatorów i dyrektorów placówek, gdzie realizowany jest program.

Wnioski. Program oceniony jako ciekawy i bardzo potrzebny, chętnie realizowany w szkołach. Z uwagi na zainteresowania oraz na posiadane materiały edukacyjne, podjęto decyzję o jego kontynuacji.

Interwencje i akcje nieprogramowe, które realizowano w 2016r.

Akcja edukacyjna pt. „Brązowo, ale czy zdrowo”

Cel -kształtowanie postaw i zachowań zdrowotnych ludności, związanych z bezpieczeństwem korzystania z promieni słonecznych w okresie letnim, zwrócenie uwagi na problemy zdrowotne wynikające z nieodpowiedzialnego korzystania z promieniowania ultrafioletowego.

Zasadnicze działania

- Przeprowadzono 20 porad i nawiązano współpracę z placówkami oświatowo - wychowawczymi, gdzie odbywały się półkolonie, którzy wyeksponowali plakaty „Brązowo, ale czy zdrowo”,
- Przeprowadzono dwie akcje profilaktyczne, podczas których wyeksponowano materiały informacyjno- edukacyjne „Brązowo, ale czy zdrowo?”
- W PSSE Bytom, w okresie wakacyjnym wyeksponowano materiały edukacyjne „Brązowo, ale czy zdrowo?”.
- Przygotowano i poprowadzono podczas półkolonii w dwóch placówkach warsztatów w formie zabaw i gier edukacyjnych nt. między innymi bezpiecznego opalania. Uczestniczyły 53 osoby.
- Nawiązano współpracę z Górnślaskimi Kolejami Wąskotorowymi w Bytomiu- oplakatowanie kolejki wąskotorowej na trasie Bytom-Nakło-Chechło. Kolejka wąskotorowa kursowała w weekendy oraz święta na odcinku : Bytom-Zalew Nakło-Chechło-Miasteczko Śląskie. Zalew Nakło - Chechło to najczęściej odwiedzany zbiornik wodny w powiecie tarnogórskim. Przez okres lipiec-sierpień tego roku podróżowało ok 9 tys. osób.

Akcja –antybiotyki

Cel - zwrócenie uwagi społeczeństwa na problem antybiotykoodporności, jak również nadużywania i niewłaściwego stosowania antybiotyków.

Zasadnicze działania:

- Przeprowadzono 12 porad w placówkach przedszkolnych zwracając uwagę na problem antybiotykoodporności, jak i również nadużywania i niewłaściwego stosowania antybiotyków.
- Przekazano materiały informacyjno –edukacyjne i zwrócono uwagę, aby wyeksponować je w widocznych miejscach w placówkach.

- Podczas 2 akcji profilaktycznych zorganizowano punkt z materiałami informacyjno-edukacyjnymi.
- Prowadzono bieżącą dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych dla zainteresowanych osób.

Organizacja Kampanii Społecznej „Zaszczep w sobie chęć szczepienia”

Cele:

- Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat znaczenia szczepień w profilaktyce chorób zakaźnych.
- Wzrost świadomości dotyczącej korzyści wynikających ze szczepień ochronnych.
- Zwiększenie liczby osób poddających się szczepieniom profilaktycznym (obowiązkowym i zalecanym).

Zasadnicze działania

- Przeprowadzono 14 porad, w związku z organizacją kampanii.
- Podczas 5 akcji zorganizowano punkt z materiałami informacyjno-edukacyjnymi dla zainteresowanych osób.
- Prowadzono bieżącą dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych dla zainteresowanych osób.

Kampania społeczna „Mam świadomość jak być zdrowym”

Cele kampanii

- Upowszechnienie wiedzy na temat profilaktyki zakażeń, w tym krwiopochodnych w gabinetach kosmetycznych, fryzjerskich, tatuażu, odnowy biologicznej.
- Poprawa warunków higienicznych w w/w zakładach.
- Uświadomienie znaczenia i konieczności stosowania procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi przy wykonywaniu usług.
- Ograniczenie występowania zakażeń krwiopochodnych.

Zasadnicze działania

- Zwrócono się do Starosty powiatu tarnogórskiego o włączenie się w kampanię oraz udostępnienie lub wskazanie sali, gdzie można zorganizować szkolenie.
- Przygotowano i dostarczano informację o szkoleniu w wersji papierowej do wybranych zakładów z terenu miasta Radzionków i Tarnowskie Góry, pozostałe wysłano pocztą.
- Zbierano zgłoszenia w formie elektronicznej.
- Zorganizowano szkolenie dla zainteresowanych osób.
- Przygotowano zaświadczenia dla uczestników szkoleń.
- Czuwano nad prawidłowym przebiegiem szkoleń.
- Sporządzono sprawozdania z pierwszego etapy kampanii.

Wniosek W szkoleniach uczestniczyło łącznie 40 osób właścicieli i pracowników z 34 zakładów.

Bezpieczeństwa dzieci podczas wypoczynku letniego i zimowego

„Bezpieczne ferie 2016” „Bezpieczne wakacje 2016”.

Cele kampanii - podnoszeniu świadomości dzieci i młodzieży w zakresie bezpiecznych zachowań podczas wypoczynku zimowego i wakacji.

Zasadnicze działania

- Przesłano drogą elektroniczną plakat „Bezpieczne Ferie 2016” do Urzędu Miasta
- Zamieszczono plakat „Bezpieczne Ferie 2016” na stronie internetowej PSSE w Bytomiu.
- Przygotowano i przeprowadzano warsztaty profilaktyczne na półkoloniach, na temat roli aktywności fizycznej, prawidłowego odżywiania, bezpiecznego spędzania czasu wolnego, profilaktyki uzależnień oraz odpowiedzialnego korzystanie z promieni UV.
- Sporządzano sprawozdanie z akcji „Bezpieczne Ferie 2016”.

Wniosek. Warsztaty w formie zabawy – gier, zagadek, quizów cieszą się zainteresowaniem, przeprowadzono je łącznie w 2 placówkach wśród 53dzieci.

Akcja Dopalacze-wypalacze „środki zastępcze”

Cel - profilaktyka uzależnień i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu psychoaktywnych środków zastępczych w środowisku młodzieży, podjęcie działań informacyjno-edukacyjnych oraz zwrócenie uwagi na problemy zdrowotne wynikające z korzystania z dopalaczy.

Zasadnicze działania

- Przesłano informację do urzędów miast i gmin, placówek oświatowo wychowawczych z prośbą , aby zamieścili informacje nt. dopalaczy na swoich stronach internetowych.
- Przeprowadzono 6 porad organizacyjnych z partnerami akcji.
- Dystrybuowano materiały informacyjno-edukacyjne dla zainteresowanych osób.
- Zorganizowano i uczestniczono w 8 akcjach profilaktycznych, podczas których przygotowano punkt informacyjny z materiałami informacyjno-edukacyjnymi, przeprowadzano testy w alko i narkogoglach dla zainteresowanych osób.
- Prowadzono w zainteresowanych placówkach wśród dzieci i młodzieży testy w alko i narkogoglach. Skorzystało osób z testów w narkogoglach 207 i 207 w alko i narkogoglach .
- Prowadzono i koordynowano Ogólnopolskie badania ankietowe dotyczących substancji psychoaktywnych zgodnie z wytycznymi w Technikum nr 4 w Bytomiu.
- Zaproszono szkoły do konkursu "Stop Dopalaczom" oraz czuwano nad jego koordynacją.
- Zamieszczano aktualne informacje na stronie internetowej PSSE Bytom.

Wniosek. Akcje potrzebne, cieszące się zainteresowaniem w szczególności testy w alko i narkogoglach.

Pedikuloza

Cele kampanii - podnoszeniu świadomości w zakresie higieny, profilaktyka wszawicy.

Zasadnicze działania

- Zamieszczono broszurę na stronie internetowej PSSE Bytom.

- Przeprowadzano 12 porad w wybranych placówkach oświatowo wychowawczych w szczególności w przedszkolach, zwracając uwagę na problem wsławicy.
- Przekazano materiały informacyjno – edukacyjne oraz zwrócono uwagę aby wyeksponować je w widocznych miejscach w placówkach oraz poinformować rodziców.

Wnioski. Akcja potrzebna, ciesząca się zainteresowaniem. Z uwagi na ograniczoną ilość materiałów informacyjno-edukacyjnych w formie papierowej nie objęto wszystkich placówek.

Inne przedsięwzięcia, do których włączyła się w czynną realizację Sekcja Oświaty Zdrowotnej to:

Współorganizacja akcji z Posłem RP Barbarą Dziuk „Śląska Wiosna ze zdrowiem”. „IX Śląska Jesień ze zdrowiem”.

Cel - propagowanie zdrowego stylu życia

Zasadnicze działania

Zorganizowano „Miasteczko Zdrowia” w CH Hala Tarnowskie Góry i CH Agorze Bytom, gdzie wszyscy spragnieni wiedzy na temat swojego stanu zdrowia mogli bezpłatnie skorzystać z konsultacji lekarskich i kosmetycznych. Pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej zorganizowali punkt z materiałami informacyjno-edukacyjnymi oraz przeprowadzili pomiary stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu oraz testy w alko i narkogoglach.

-Uzyskano zgodę na wypuszczenie balonów na Rynku w Tarnowskich Górach w dniu 27.10.2016r. od Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej.

-Uczestniczono we mszy św. W Tarnowskich Górach podczas „Jesieni ze Zdrowiem”, następnie włączono się w przemarsz i wypuszczono balony do nieba, jako znak solidarności z chorymi na nowotwory.

Akcje cieszą się dużym zainteresowaniem. Udział łącznie wzięło 1500 osób, w tym przeprowadzono 65 pomiarów stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu wśród palaczy oraz 40 testów w alkogoglach i 40 testów w narkogoglach.

Edukacja ekologiczna i zdrowotna - współpraca podczas organizacji konkursu na plakat i przedstawienie ekologiczne pt. „Świat Zadymiony ma same złe strony” oraz konferencji ekologicznej

Cel konkursu i konferencji

- Uwrażliwienie dzieci na potrzebę dbania o własne zdrowie i środowisko.
- Propagowanie kultury muzycznej, tanecznej i plastycznej wśród dzieci.
- Kształtowanie umiejętności współzawodnictwa.

Zasadnicze działania

- Zorganizowano radę organizacyjną w sprawie organizacji konkursów i konferencji ustalono podział zadań.
- Rozesłano regulamin konkursu do przedszkoli.
- Uczestniczono w pracach w komisji konkursowych.
- Czuwano nad prawidłowym przebiegiem konkursu.
- Uczestniczono w konferencji ekologicznej. Zorganizowano i obsługiwano punkt

informacyjny z materiałami edukacyjnymi, przeprowadzono pomiary stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu dla zainteresowanych osób oraz testy w alkoholglach i narkogolach.

Wnioski. W konkursie na występ artystyczny o przesłaniu pt. "Świat Zadymiony ma same złe strony" udział wzięło 10 zespołów. W konferencji uczestniczyło 300 osób.

Pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Bytomiu dzięki bardzo dobrej współpracy z Zarządem Rejonowym PCK Bytom, który swoim zasięgiem obejmuje powiat tarnogórski włączyli się w organizowane akcje „Rejonowych Mistrzostw Udzielania I Pomocy”, „Olimpiadę Wiedzy o Zdrowiu PCK” i Wampiriadę.

Działania i zadania oświatowo – zdrowotne realizowane są również poprzez:

- realizację interwencji programowych i nieprogramowych inicjowanych przez GIS i WSSE Katowice
- dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych oraz pomocy edukacyjnej,
- koordynowanie, a także wspomaganie działań i inicjatyw instytucji, organizacji współpracujących w ramach realizacji zadań oświatowo – zdrowotnych,
- inicjowanie i przeprowadzanie akcji oświatowo zdrowotnych.
- czuwanie nad właściwym obiegiem informacji ważnych dla realizacji zadań.
- pozyskiwanie bezpłatnych czasopism, ulotek, gadżetów, broszur, na temat promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej, które pomagają w zbogaceniu działań oświaty zdrowotnej.

Wnioski:

Programy, akcje i przedsięwzięcia z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w powiecie tarnogórskim realizowane były zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego oraz Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach.

Dzięki zaangażowaniu i dobrej współpracy z placówkami oświatowo- wychowawczymi i kreatywności pracowników Inspekcji Sanitarnej zwiększyła się liczba programów profilaktycznych i szkół, które chcą realizować programy proponowane przez Inspekcję Sanitarną. Największą trudnością w realizacji programów jest brak różnorodnych form i malejąca ilość materiałów edukacyjnych w kolejnych edycjach. Materiały w formie elektronicznej przesyłano do placówek oświatowo wychowawczych i instytucji oraz zamieszczano regularnie na stronach internetowych PSSE Bytom i WSSE Katowice są bardzo pomocne, lecz nie zastępują materiałów w formie papierowej.

Stwierdza się, że realizacja przedstawionych przedsięwzięć, czy programów w roku 2016 była zadowalająca.

Pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej nawiązywali współpracę z różnymi podmiotami w celu pozyskania materiałów, gadżetów. Władze Miast i Gmin w roku 2016 chętnie włączali się w akcje profilaktyczne i często w nich uczestniczyli. Organizowane konkursy, warsztaty

cieszą się zainteresowaniem i niewątpliwie pomagają w podnoszeniu wiedzy nt. zdrowia oraz w kształtowaniu odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych.

Dobra i owocna współpraca z różnymi innymi instytucjami i organizacjami umożliwiła realizację ciekawych działań, które cieszyły się dużym zainteresowaniem społecznym. Zaobserwowano, iż zainteresowanie społeczeństwa akcjami profilaktycznymi wzrasta wówczas, gdy można otrzymać ciekawe materiały informacyjno – edukacyjne, czy też wykonać testy w alko i narkogooglach. Większość osób, u których przeprowadzono pomiary tlenu węgla w wydychanym powietrzu deklarowało, chęć zerwania z nałogiem. W działaniach na rzecz umacniania zdrowia niezbędne jest zaangażowanie i współpraca jak największej liczby podmiotów, które odpowiedzialne są za kształtowanie i realizację polityki prozdrowotnej na poziomie lokalnym. Istnieje potrzeba ciągłej aktywizacji wszystkich instytucji i organizacji, które w swoich podstawowych założeniach i celach eksponują problemy promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej.

X. Działalność laboratoryjna

1. W zakresie badań laboratoryjnych

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Bytomiu wykonuje badania laboratoryjne w zakresie nadzoru sanitarnego, działając w Zintegrowanym Systemie Badan Laboratoryjnych. Zakres badań wykonywanych w Oddziale Laboratoryjnym jest zgodny z zadaniami statutowymi Inspekcji Sanitarnej. Zadania realizowane są w trzech sekcjach Oddziału Laboratoryjnego: Sekcji Badań Wody, Sekcji Badań Żywności oraz Sekcji Badań Chorób Zakaźnych i Zakażeń. Czwarta z sekcji - Sekcja Przygotowania Podłoży przygotowuje podłoża hodowlane na potrzeby wszystkich Sekcji wykonujących badania mikrobiologiczne i bakteriologiczne.

Od roku 2004 Oddział Laboratoryjny posiada akredytację PCA na wykonywane badania. Rokrocznie podczas oceny zewnętrznej auditorzy PCA podkreślają duże zaangażowanie i doświadczenie personelu technicznego w dziedzinie wykonywanych badań, co owocuje brakiem niezgodności na auditach zewnętrznych.

a) Sekcja Badań Wody w 2016 roku przeprowadziła badania :

- wody wodociągowej i przeznaczonej do spożycia : przebadano 146 próbek
- wody z basenów kąpielowych i kąpielisk: przebadano 103 próbki
- wody wodociągowej ciepłej : przebadano 150 próbek.

Wodę przeznaczoną do spożycia badano zgodnie z wymaganiami Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z dnia 13.11.2015 (Dz. U. 2015 poz. 1989). Oznaczane były : bakterie grupy coli, bakterie *Escherichia coli*, enterokoki kałowe, ogólna liczba mikroorganizmów, barwa, mętność, przewodnictwo, odczyn, jon amonowy, azotyny, azotany, żelazo, mangan, fosforany. Badania sensoryczne obejmowały smak i zapach.

W basenach badano liczbę bakterii *Escherichia coli*, liczbę bakterii *Pseudomonas aeruginosa*, ogólną liczbę mikroorganizmów, utlenialność i mętność.

W wodzie wodociągowej ciepłej badano bakterie z rodzaju *Legionella*.

W odniesieniu do ubiegłego roku odnotowano spadek w ilości przeprowadzonych badań.

b) Sekcja Badań Żywności w 2016 roku wykonywała badania żywności w ramach urzędowej kontroli oraz monitoringu zgodnie z rocznym planem pobierania próbek żywności obejmując zakresem następujące kierunki badań: badania mikrobiologiczne, badania fizykochemiczne, badania sensoryczne, badania w kierunku znakowania środków spożywczych.

W ramach urzędowej kontroli zgodnie z rocznym planem poboru próbek na 2016 rok z terenu powiatu tarnogórskiego mikrobiologicznie przebadano prawie wszystkie grupy produktów – 68 próbek, głównie w kierunku *Salmonella* i *Listeria monocytogenes*, a dodatkowo w pewnych grupach produktów w kierunku *Bacillus cereus*, *Enterobacteriaceae*. Zbadano 15 próbek warzyw i przetworów warzywnych, 10 próbek mleka i przetworów mleczarskich, 10 próbek lodów, 10 próbek ryb i przetworów rybnych, po 5 próbek przypraw, mięsa i jaj, które również były dodatkowo badane w kierunku obecności pałeczek *Salmonella* wspólnie

z inspekcją weterynaryjną. Kwestionowano 5 próbek lodów za zawyżoną liczbę bakterii *Enterobacteriaceae*. Kontrolą sanitarną objęto również przypuszczalne ogniska zatruc pokarmowych. Zbadane próby nie kwestionowano za ich jakość zdrowotną.

W roku 2016 monitoringiem mikrobiologicznym objęte były następujące grupy produktów: mleko i przetwory mleczne, lody, ciastka z kremem.

Fizykochemicznie zbadano 44 próbki w tym 10 próbek mięsa i ryb w kierunku zawartości azotanów i azotynów, 4 próbki warzyw w kierunku zanieczyszczeń azotanami i azotynami, 13 próbek (przetworów zbożowych, orzechów, przypraw, herbaty i kawy) badano w kierunku zanieczyszczeń biologicznych i fizycznych. Ponadto zbadano 14 próbek sanitarnych w kierunku szkodników zbożowo-mącznych, z czego 11 zdyskwalifikowano.

Monitoringiem fizykochemicznym objęto:

- warzywa: różne rodzaje sałaty, szpinak świeży i mrożony - badanie w kierunku azotanów,
- suplementy diety – w kierunku znakowania,
- środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego – w kierunku znakowania.

Liczba badań żywności w porównaniu do roku ubiegłego uległa nieznacznym wahaniom w poszczególnych grupach asortymentowych i jest zależna od rocznego planu pobierania próbek opracowywanego rokrocznie przez WSSE w Katowicach.

Sekcja Badań Chorób Zakaźnych i Zakażeń - przeprowadza badania:

- bakteriologiczne w kierunku zakażeń jelitowych – głównie wykrywanie pałeczek *Salmonella* i *Shigella*,
- badania parazytologiczne,
- badania skuteczności sterylizacji urządzeń.

W roku 2016 w sekcji wykonano:

- 2824 badania u 940 osób podejmujących lub wykonujących prace, przy których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia na inne osoby
- 293 badania u 122 osób, które były narażone na zakażenie poprzez kontakt z osobami chorymi lub zakażonymi
- 83 badania u 29 osób, u których mogą rozmnażać się i bytować drobnoustroje chorobotwórcze stanowiące potencjalne źródło zakażenia, a które same mogą pozostawać bez objawów chorobowych
- 88 badań u 29 osób po przebytych salmonellozach i przeprowadzonym leczeniu
- 50 badań dla 23 osób u których istnieją objawy kliniczne wskazujące na chorobę zakaźną
- 101 badań dla 42osób w kierunku pasożytów przewodu pokarmowego

W porównaniu do roku ubiegłego znacząco zwiększyła się liczba badań osób u których istnieją objawy kliniczne wskazujące na chorobę zakaźną. Pozostała liczba badań z powiatu tarnogórskiego nieznacznie wzrosła we wszystkich innych wymienionych grupach osób.

XI. Podsumowanie

W okresie minionego roku 2016 – pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Bytomiu dokonali 2659 kontroli na terenie powiatu tarnogórskiego.

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano 218 decyzji administracyjnych, w tym 31 decyzji w sprawie chorób zawodowych.

Ponadto wydano 504 decyzji obciążających stronę kosztami za przeprowadzone czynności kontrolne, w czasie których stwierdzono nieprawidłowości oraz za kontrole na wniosek strony.

W stosunku do osób winnych rażących zaniedbań nałożono 66 mandatów karnych na kwotę 9 800 zł

W roku sprawozdawczym nałożono w drodze decyzji administracyjnej 1 karę pieniężną na kwotę 20 000 zł dot. wprowadzania do obrotu środków zastępczych.

W 2016 r. nie było trudności w egzekwowaniu obowiązków nałożonych decyzjami i nie zastosowano środków przymusowego postępowania w administracji.

W 2016 r. w żadnym obiekcie kontrolowanym nie stwierdzono bezpośrednie zagrożenia zdrowia i życia ludzkiego, wobec czego nie wydano decyzji z art. 27 ust. 2 ustawy o PIS dot. unieruchomienia obiektu.

W roku sprawozdawczym nie kierowano wniosków o ukaranie do Sądu.